

Szerkesztőség:

Magyar-utca 83. házszám.

Ide intéendő a lap szellemi részére
vonatkozó minden közlemény.

Bémmentetlen levelek csak ismertek ezek:

böl fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délszalai Takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, s a Nagy-kanizsai segélyegylet-azöveket hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETESI ÁRAK

Egész évre 5 frt — kr
Félévre 2 „ 50 „
Negyedévre 1 „ 25 „

Hirdetések* jutányosan számíttatnak.

Nyiltár petisora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

Gróf Apponyi Albert.

Miként egy vasút elkészítésével az első hivatalos próbamenet a vállalkozók és építők azon türelmetlenségével történik, hogy a jól elkészített munkájukért elismerésre találjanak, úgy kezdődött meg a vita a közigazgatási törvényjavaslat felett, melyet a kormány a ház asztalára tett.

Az úgy phisicailag, mint szellemileg ki magasló államtérű e próbamenettel utazott és egyszerű, nyílt, hazafias érdekléssel és őszinteséggel előadott, a rethoricában hathatós meggyőző érvekkel tett nyilatkozatával bírálattal mondott a törvényjavaslat mellett.

Ha e beszédet olvasuk, úgy azt nemcsak mint alkalmasságot és tárgyhoz szóló szónoklatot kell tekinteni, hanem egy oly politikai enunciació foglaltatik benne, mely gróf Apponyi alkotmányos felfogását és érdeklését megvilágítja.

Azon sarkalatos elve iránt, hogy államilag kinevezett hivatalnokok legyenek a közigazgatás végrehajtó közegei, már egy évtized óta tisztában voltunk, de nem ismerjük ama szabadelvű magasras eszmemenetét, melylyel úgy a politikai, mint az egyéni szabadságot és e szabadság jogvédelmét salus republicaenak vallja.

Beszédét három részre lehet osztani.

As egyik az elvleges álláspont a törvényjavaslatnál szemben, a másik a bíráló irány a javaslat felett, a harmadik pedig saját egyéniségére, mint pártvezérre vonat-

kozik, melylyel elfoglalt álláspontja dacára pártjához való hírségét okadatolja.

Már a bizottságban hangoztatta, hogy habár a törvényjavaslat a jelenlegi kormány által lesz benyújtva, mindazonáltal örömmel fogadja, mert most a már tíz év óta hangoztatott azon óhaja teljesül, melylyel az államnak közigazgatási regenerációját jósolja.

Ennek a parlamentben is adott kifejezést azon kijelentéssel indokolva, hogy a hazai érdeke a pártérdek felé helyezendő és nem hazafi az, kit a pártérdek annyira elvakítana, avagy elnémitana, hogy ott, hol századokra kiható nemzeti érdek forog, opponáljon csak azért, mert az oppositio embere.

Ráutalva arra, hogy minő nehézségeken megy keresztül ilyen az ősi hagyományokat halomra döntő törvény, úgyszólván felmentvényt ad a kormánynak arra nézve, hogy a javaslat, — mert egyáltalán emberi dolog tökéletes nem lehet, — hiányokban szenved, melyek habár lényegesek, de a viszonyok constellációjánál fogva ezuttal érvényre nem juthatnak.

A törvényjavaslatot elfogadja, kiindulva annak vizsgálatából, valljon e törvényjavaslatban az önkormányzatnak, jogvédelmennek és közszabadságnak biztosítékai feltehetőek e.

Kritikai irányát e téren előadva, azon conclusiora jut, hogy habár e tekintetben a törvényjavaslat nem telet meg várt igé-

nyeinek, mindazonáltal elfogadja, mert csak már megkezdett épületen lehet tovább építeni és ha most e törvény ellen nyilatkoznék és ez érvényre nem juthatna, nagyobb veszélyt lát a törvény nélkülségében, mint a törvénynek nem tökéletes formában való létesítésében, de midőn ezt teszi, gáncsolja, illetve rámutat annak szervezeti hiányára, mert nem fedezi fel benne azt a rugékonyságot, melylyel egy a reformnak megfelelő közigazgatásnak birtnia kell.

Rejtély marad azonban a különben lovasias és egy ellenzéki pártvezérnél tett azon ritka nyilatkozat, hogy a hiányok kipótlására, illetve a reformnak tovább képesítésére való reményét azon nyilatkozatokra alapítja, miket a miniszter ez irányban tett.

Azon éles és jogász elmelel tett különbségre, miket a kormányférfiak nyilatkozatainak feltétlen és nem feltétlen kötelező erejére tett, alkotmányos értelemmel nem lehet felfogni. Századokat lerontó és századokat ujonnan kiépítő intézményre csak egy alkotmányos garancia van, de ez is gyakran időszerűt lehet, a törvény; e mellett egy időszerűt változó, saját egyéniségéhez lekövető miniszteri nyilatkozat csak nem szolgáltathat alkotmányos garanciát a jövőre és ha még megengednők azt, — amit azonban sehogy sem lehet concedálni, hogy a kormányférfiak kötelező ígérete közt különbséget a betartásra nézve lehetne tenni, — úgy nem lehet felfogni azt, hogy oly államférfi; ki nemzetének szabadságát határozott biztosítékkal kívánja megerősíteni, ily

A „ZALA“ tárcája.

Megismerélek

Megismerélek barna kis lednyka

S egy perc elég volt, csak egy perc csupán,

Hogy szívemet dejeként általdrja

A forró égy szerelmét, szűd után.

Vad drja a vak indulat hevének

Ragadt magdval — mely örvénybe tán —

S hálát rebegetem még én az Égnek,

Hogy így esett meg, barna kis ledny!

Megismerélek... Úgy a nap se conzza

Magdhoz a sok bolygó csillagot,

Mint lelked ezt a balga szívet conza,

Est a te árua bolygó csillagot!

Csak érted és csak benned ltt a lélek,

Más minden párt volt neki csupán —

S hálát rebegetem még én az Égnek,

Hogy így esett meg, barna kis ledny!

Megismerélek... Vagy csak úgy hívem tdn,

Midőn még annyalt hittem benned én,

Midőn — lgtz óran — balgán álmodd!

Hogy nincs falt lelked tiszta tükörén.

Midőn szívemből forró ézezmények

S emésztő edgyak tenyestek buján —

S hálát rebegetem még én az Égnek,

Hogy így esett meg, barna kis ledny!

... Nem ismerlek eddig szép virágom!

Ah! Most látok szivedbe még csak én;

Megismerlek — és elszállt az álom

Tudom mi rejlik titkos rejteken.

Kacéróság te — kit' anyagnak hívélek,

— Bár érted könnyet ártam könny után —

Hálát rebegek mégis most az Égnek,

Hogy elfeledtelek kis barna lány!

Rózsa Miklós.

Előszet vagy babona.

Irta: Oblóth Mórné

Sokáig töprenkedtem magamban az iránt, hogy e sorokat megírjam és a nyilvánosságnak átadjam-e? minthogy ez egyenes ellentétben áll, az általam eddig nyilvánított nézetek- és elvekkel.

Minden barátom, sőt a tölem távol álló ismerőseim is tudják, vagy részint a velem való személyes érintkezés folytán, részint a már e lap hecses hasábjain közzé tett nézeteimből, hogy én világosság után törekszem (Göthe szerinti értelemben) a tudják, hogy mindenkör kész voltam és kész vagyok ma is a népek felvilágosodásának érdekében lándsátt törtni.

E bevezetést előre kellett becsajtanom, nehogy a kedves olvasó abból, mi ezután következik, azt higgya, hogy nézeteimet megváltoztattam! Sokan vannak, kik azt állítják, hogy a szerencsétlenség megnemesíti az embert; én költkedem ez állítás valódiságán!

Mások ismét a szerencsétlenség folyán, isten-felökké lesznek. Én tölem ez a vigasz is meg van tagdava!

Hogy az emberek igaztalanok tudtam eddig is; de tapasztalom azt most is a fájdalom már az isten igazságában is kétkedni kezdek.

A lefolyt fél év alatt kimondhatatlan, örökre pótolhatatlan veszteségeket szenvedtem!

Soha sem voltam babonás! De hogy a jövőben nem-e leszek azzá, — nem állok jót önmagamért!

Létezik-e előszet? vagy csak babona az, mit annak nevezünk.

Kivánatos volna, ha néhány képzett ember a tudományos osztályból ezt a kérdést felvetve, saját ez iránti nézetét közzé tenné. Ez álta, — mint mondani szoktuk, — statisztice ki lehetne mutatni, miben áll tulajdonképen e kérdés?

Es ez oka annak, hogy még is elhatároztam magamat, miszerint e sorokat megírom, azon reményben, hogy ha nem is fognak azok használni a kérdést nem fogják közelebb vinni a megoldáshoz, nem fog iránti nézeteim elmondása.

E hoszú bevezetés után álltérak tárgyamra.

Sajátságos álmodt volt.

Rendesen azt mondják, hogy az álmak, csak tűnő látományok, vagy pedig, hogy az ember arról álmodik, amivel szellem a éjt megelőző napon foglalkozott.

Hogy mennyire tévesek ez állítások, azonnal látni fogjuk.

Mintegy hat héttel ezelőt az álmodtam, hogy egy hivatalnokból állott nagyobb társulat

gyenge védeket találjon a törvényjavaslatnak majdani javítására. Rendkívüli bizalmának kifejezése volt-e ennek felemlítése, avagy saját álláspontját akarta e védeni, azt nem kutatjuk.

Gyönyörű és meggyőző hanggal esettél a magyarnak fény- és árnyoldalát, utalva arra, hogy ezen árnyoldalak megszüntetésére mily jótékonyan fog-e törvényjavaslat hatni, mert ez fogja megőrizni azon jogszűrlőket, hogy a magyar nemzék meggyében, hanem az egész országban az és így mindenütt számíthat a kellő jogvédelemre.

Oly élesen, történetesen és oly elitélőleg bírálatot még tán senki sem mondott az eddigi közigazgatási rendszerre, mint gróf Apponyi; mintegy kenyérgoszaros menedék helynek jelzi az eddigi közigazgatásunk organizációját, ahová az atyafiak, sógorok, rokonok és jó barátok helyeznek valakit a hivatali székbe.

Ezzel gróf Apponyi lerázza azon gyantát, mintha az ősi magyar hagyományoknak ellensége lenne, mert kimutatja, hogy a jelenlegi rendszer szakításával mindenki csak hazafiai kötelességét teljesíti, mert csak a kor szívével haladhat az emberiség és haladhat a kiszámíthatlan időre igényt tartó állam is.

Beszédének harmadik része azonban csak egy megjegyzésre vezethet; ha a nemes gróf hazafiságánál fogva lényeges kérdésekben nem opponál, hanem a kor mányával együtt halad, úgy magatartása, hogy ellenzékiességét tovább folytassa, értetlen, mert vagy elvilleges válaszfal van a két párt között, vagy nincs, mert ha az oppositionnak az a felfogása, hogy oly jelentékeny kérdésekben, mint a jelenlegiben oppositiont csinálni vétak volna, úgy a pártállás csak kisebb alárendelt kérdések körében mozoghat, ilyenekben pedig oly tárgyú egyéneknek, mint gróf Apponyinak mozogni kár, mert a gondviselés által hatalmasabb és magasabb tevékenységre van hivatva.

Dr. Molnár J.

Köztisztaság városunkban.

Nem tudom mi okozza azt, hogy Nagy-Kanizsa város tanácsa, rendőrsége, felügyelő mérnöki osztálya minden lehető elkövet a város szépségének, torgalmának emelése-ére, — a arról, mire első sorban kellene főfigyelmet fordítani — megfeledkeznek. Városunk közegészségi viszonyai valóban oly kevés figyelemre méltítatnak, hogy Isteni csoda, ha nálunk még egészséges, ép embert találunk. Kanizsa város a tüdő, gége és torok betegségek fészke; mert hiszen másként nem is lehet akkor, midőn városunk nem más, mint a betegségeket okozó és előidéző bacillusok és miazmak melegágya; mintha csak oda törekednének a köztisztaság vezetői, hogy ezen veszedelmes férgek nálunk minél nagyobb tért foglaljanak el.

Nézünk csak első sorban a napi seprést és öntözést és ennek eredményét. A káposztás, zöldes, libás és tyukos piac nálunk ép a város közepét, a legszebb helyet foglalja el. Itt reggel hat órakor kezd a különféle kellemetlen szag terjeszkedni, a sürgő-forgók által felvert por emelkedik; délfelé, mikorra a mészárosok sátoraiból a napsugarak által reggeltől melegített lusa is elterjeszti kellemetlen büzt, — oszolni kezd a vevő és áruló közönség, — utóbbi ott hagyván trágyaképen a sok rothadt káposzt fejet, ugrogat, zűlést és tudja ég mi mindent nem, a miknek eljérése a város közepén napról napra fertőzti a levegőt.

Alig van egy óra délután, megjelennek a város seprői s elkezdik a teret seprni; a közben oly éktelen porfelleget kergetnek a kávéházak előtt kávéikat szőrcsölgető, a passziósok urak szemei közh, hogy ezek kénytelenek a hűvös helyet elhagyni s a terembe — a füst közé — menekülni.

No de, hála Isten ez is elmúlik és 3 és 4 óra között ismét tisztultabb lévén a levegő, szabadabban lehet lélegezni, ha nyomban nem kezdődnek el az istelen módszerű öntözés s ezzel nem csálnának olyan nagy port, hogy a városból ki kelljen szökni. Napnyugtatig elég idő van, hogy az alig megnevedített por, teljesen átárazódjon s ekkor végsőképen az örlétesen vágató kis kanizsai kocsik gondoskodnak arról, hogy tiszta levegő ne ériatse tüdőnket. Főkézárja az a 100—150 haza vágató kocsi úgy az utca porát, hogy ekkor aztán már reggelig csakugyan nem képes kitisztulni.

Kérdem már most az illetékes közegeket, nem lehetne-e bajokon segíteni? Vagy talán ezeken segíteni pénzbe kerülne?

Hát pénzbe kerülne az, ha a piacot, — de különösen a zöldes piacot — a város kellő közepéről a közegészség szempontjából — ha csak nyáron át is — más helyre tennék, pénzbe kerülne az, ha az a várost öntöző kocsik

működését reggel 3—4 órakor megkezdené, hogy mire a város polgárai felkelnek, jól felvolnának az utcák öntözve s ehhez képest az utcaseprők is korá reggel seprének össze az utca porát s nem várnának addig, míg a keletkező szél felét a járókeő polgárok szeme közé szállíthatja? Pénzbe kerülne az, ha a délutáni öntözés hét órakor, vagy ennél később is venné kezdetét s ha arra nem három — hanem 13 lajt víz fordítatnék, hogy a kis-kanizsára haza vágató kocsik oly éktelen port ne verhetnek fel; s kérde, vajlon azokat a Kis-Kanizsára haza térő, vagy vásárral járó kocsisokat nem lehetne pénz nélkül arra szorítani, hogy a városban keresztül ne vágatassanak oly örlétes sebességgel s így ne verjenek oly nagy port s a közbiztonságot se veszélyeztessék; kérdem végül, hogy addig, míg a város polgárai ebédjüket elköltik, nem lehetne a város belső területét tisztaságosan felöntözteni, hogy az utcára épő közönség, ne a kávéházak előtt részeseüljön azon élvezetben, hogy kávéjához egy adag port és szemetet is le kelljen nyelnie?

Köztisztaság jöjjön el a te országod!!!

K. B.

A közérkölciség városunkban.

Az erkölcsi érzület fejlesztése, a tiszta erkölcsök fentartása, az erkölstelenség terjedésének megakadályozása a legfőbb, legnemesebb hivatalos családunk, iskolánk, államunk.

Kétségtelen, hogy nevelés által, jó példával, vallás-erkölcsi neveléssel a rossz indulatok, féktelen szenvedélyek irtásával és a nemes gondolkodás fejlesztésével, jellem, kedély képzésével legtöbbet el lehet érni azon a téren, amely alapját képezi az egyesnél a karakternek, az összesnél az erkölcsi jóknak.

A kötelesség-érzet, a családi élet, szülői szeretet, honfai érzet egy forrásból fakadnak, a szív és erkölcsi nemes gondolkodás forrásából, — s a bűnök, erkölstelenség pedig a megmetyezett erkölcsi romlottság szüleménye.

Képzeltető tehát, mily hön kell ápolni a női szívből mindezeknek az alapjait, s mennyire óvni, hogy az erkölcsi érzet virágai idősek előtté — már az ifju korban el a fonyadjának; az ifjut pedig mily szigorú erkölcsi korlátok közé szorítani, hogy meg ne csomórujljon az élvek bizonyos fajtától s elfordulva az erkölcsi jótól, ne a bűnök, hanem a közjó és egyetemleges szépség keresésében, a munkában találja gyönyörét.

S az állam igyekszik is e feladatának megfelelni ott, hol nem fog, nem fogott az iskola — rendőri törvényekkel is — és a kisapongásokat, részegeskedést, szerencse-játékokat, amelyek oly romboó hatással vannak az idegokra, az

kirándulásában vettem részt. A társaságban legjobb ismerőseim Aca, Probal, Gärtner, Wucskics és Márton környezetek s én a legjobb kedélyben, dalolva, mezei virágok oszokrot köve haladtam fel velük, egy magaslatra.

Hirtelen, mintha a földből nőtt volna ki szemem előtt, egy törpe tűnt fel, olyan, minőket a tündérmesék rajzolnak a képzelet elé; szürke kabátja, hosszú ősz szakála volt s kezében fekete nyelű ásót szorított.

Elamulva azon, hogy e jelenség a földből, vagy a meny boltzatából tűnt-e elő, mindannyian szótlan, megmeredülve állottunk a néztük amint a törpe, aszójával egy sirt kezdett ánni, s a kiásott földet háta mögé hánytá.

Alig telt el pár perc, a sirt készen volt; ekkor egy jóshang hallatszott: — Az, ki e sirtban látható lenn, meg fog halni; — a szó elhangzott s a törpe eltűnt észrevétlenül.

Mogorván álluk körül a sirt, várva a jelenséget, kinek kőpét fogjuk ott látni. — Par percig sirti oszód volt.

Egyszerre, szegény férjemet láttam állva a sirtban s mosolygó arccal tekintve reánk, kik úgy feltűnt.

Amint férjemet megpillantottam, minden tagom reszketni kezdett s oly sikolyban örtem ki, hogy saját kiállításomra telebreattem.

Tagjaim reszkedtek, idegzetemát hideg láz fogta el s egészen hideg verejték nedvesített meg. Az álom annyira hatott reám, hogy betegnek éreztem magamat a férjem aggódva tudakozott, hogy mi bajom van?

Azomat nem merem neki elmondani, bár jól tudtam, hogy ő annak nem tulajdonítana semmi jelentőséget; legtlejbb kinevetne, mert sokkal emelkedettebb szellem s műveltebb férfi volt, hogy nem az iges dologra adott volna valamit. De nem szoltam álomról senki másnak sem, nem szoltam az álomról senkinek, azon álomról, mely nekem oly sok álmatlan éjjet szerzett.

Nem egészen négy hét telt el a fentebb mondott jóslat óta a fájdalom a jóslat teljesedésbe ment. Szegény férjem, hogy munkáját végezhesse, az éjjeiken át is dolgozott és beteg lett. Dolgozott, dacára annak, hogy kértem, figyelmeztettem hagyjon fel az éjjeli munkával, sőt ijesztgetni kezdtem azzal is, hogy ha őt elvesztjük, árváinak itt senki sem fogja gondját viselni (mint a hogy csakugyan be is következett); de ő mindig csak azt válaszolta: — a kötelesség mindenek felett áll. Nem hallgatott kérdéseimre, még az utolsó éjjel is két óráig dolgozott éjjel után, míg nem a kötelesség teljesítésének áldozatává lett. Kitérésességét teljesíti s ennek jutalma lett: a halál... és a köszönet?!...

És... négy héttel később ugyanazon ruhában látam őt a ravatalon, a mely öltönyben a sirtban állva mosolygott felém álomban!

Véletlenség ez? Vagy ha nem, minek nevezem? Még valamit mondok!

A pénteket igen sokan szerencsétlen napnak tartják s megvállom én is annak tartom; mert még minden engem ért szerencsétlenség pnteken történt!

Ez évben május elejé e szerencsétlen napra esett Reggel 5 órakor terjem énekolni kezdett

Tizenkét évi házasságunk alatt ezt soha sem tettem, szegény lélek, igen komoly volt ahhoz, hogy valaha énekelj volna.

Kértem, ne énekeljen, mert ma péntek van s ez szerencsétlen nap.

És az ő hatlyu dala volt!

Tizenkét órával később körögyában feküdt gyöngökéde, — melyből azonban többé nem kelt fel. Pénteken meghalt!

Még most is, midőn pár hete annak, hogy az örökre változhatatlan magórrént, egész éjjeken át fekszem agyamban nyitott szemekkel, s látom magam előtt azt a borzasztó álom s ismételve kérdem önmagamát: Lehetséges ez? Nem, az nem lehet! Ha már nappali fényben nem láthatom, lehetetlen, hogy az éj sötéte meg ne törje az ő borzasztó elhatározását, ... s nem szünök meg egész éjjeken át tépelődni, hogy e tálynt megfejthessem magamnak.

Előérzet volt ez, vagy csak véletlen?!

Hogyan egykötethejük meg mi műveltebb emberek is az ily álomokat lélektani nézeteinkkel? Zavarba jövünk önmagunknak s másoknál keresünk segítyt a megfontásra.

Vagy talán, mint mondani szokták, a nagy események előre vetik árnyukat? Lehet ez is oly arny volt, mert ha a férj és apa elhal, az egy családban a legborzasztóbb, de legnagyobb esemény is egyszerremin!...

Bocsássanak meg kedves barátim, hogy figyelmeiket, ily komoly dolgokkal fárasztottam; de én önműnek fájdalom és könéghörsöggel megkészenesen halás lennék, ha megelélnék úké u e kérdésre, hogy mi volt ez?

„Előérzet vagy babona?“

kritikus tolla kiasik a kéből, mikor a „Suhánost” kritizálta akarja. *Blaha* tudoklotti mint nap az égen, vig volt utat a tavasz első hírnöke a csalogány, játszót mint senki más a közönség elragadtatásának nem volt határa, dalait megénekelte, játékát az elismerés kitoró tapsával jutalmazta egy a nyíl jelenése ben, mint a felvonások között. *Laczer* néni a legszerepelméitől nagymana volt. *Köri* Stefánia méltó magaslalt állott *Blahán* mellett a hangja az alkalommal még nagyobb volt mint egykor. *Némethi* (Bíró) és *Vantray* (Murad) nemcsak alakításuk, hanem játékuk által is sok mozzint idéstek elő. A komor táborakat *Köry*, sógorját pedig *Benedek* játéka szerepük teljes felfoga sával. Ki kell még emelnünk *Mozeyt*, (ki Emilt) a legszerepetre méltóbban mutatta be. A segédsemmelyet iparkodott emelni az öszhangzatos előadást; mi a közönség elismerését ki is érdemelte.

A „magyar csalogány” e hó 4-én reggel a gyors vonattal hártya el városunkat, honnét egyenesen a fővárosra utazott. Itt léte alatt *Guttman* Vilmos k. tanácsos ur adott a művésznek tiszteletére egy ebédet, melyen a művésznök a az első rangú színészekén kívül, a város előkellősége volt jelen. A kedves házi asszony szokott szereteire méltóságával annyira meglepte a nagy művésznőt, hogy midőn másnap junius 3-án *Guttman* 6 nagysága *Splényi* báróné tiszteletet, a nagy művésznő az épen nála volt lapunk szerkesztője a *Benedek* színi nézspár előtt meleg hangokban adott elragadtatásának kifejezést *Guttman* urhölgy a családja iránt.

Blaha itt léte alatt tekintettel a rövid időre mit városunkban töltött, nem tehetett látogatást, különben is kissé gyöngékedett, de naponta elment délután a színi előadás előtt a polgári egylet kertjébe a ott tisztelői körében töltött pár negyed órát.

Étkezésénél nem vonta magát vissza az öt látni öhajtó városi közönségtől s déiben s este, mindig *Matejka* Ede áhédlőben láttuk őt, hol a derék vendéglős izletes könyhája, kielégítette a bárónót s csak is a két utolsó estén estelített a polg. egylet felső termében, az egy leti tagok meghívására.

A „magyar csalogány” elröplött, s vele együtt elhagyta a szintársulat is városunkat, junius 4-én déiben utaztak el színezeink Eggerszegré.

És nekünk nem maradt egyéb mint a négy napon át tartott andalító álam kedves emléke, de ez aztán meg fog maradni örökre, kéblünkben fog az élni élévületlenül!!!

Palotai Csorba Akos.

Helyi ujdonságok.

— A magyar csalogány köszönete. Br. *Splényi Ödön* *Blaha* *Luiza* művésznök, eltávozása előtt junius 3-án e sorokat intézte lapunk szerkesztőjéhez, melyeket olvasóinkkal megismertetni a levélkében kifejezett öhajtsátnál tova kellemes kötele-ségünknek ismerünk. A levél szövezerinti szövegében így szól:

„Igen tisztelt Szerkesztő úr! Fogaddám tiltja lap számdra írni, mert mint *Molti* mondja a „*Jonathánban*” ritcs hozzád semmit tehet-ségem és most nagyon le vagyok merülve. Egyet azonban nem mulaszthatok el, a kedves kanizsai közönségnek köszönetet mondani a szives vendéglátásért és arra kérni őket, hogy tartsanak meg továbbra is szives jó emlékekben. Tisztelettel: *Blaha Luiza*.”

— Az új törvényeségi elnök már megkezdte látogatásait a városban, az ügyvédi karból megválogatta *Eperjessy* Sándort, ki az elnök-nél tiszteletig ügyvédi kart vezetne, továbbá *Farga* Lajos ügyvédet, mivel régebb ismeretségben van a lapunk szerkesztőjél. Az elnök úr látogatásait folytatja, elfoglatásánál fogva azonban csak pár órái szentelhet látogatási célokra.

— Fiamal szenteszerzőnk *Huber* Gyula a mindég oly kedélyes *Molnár* János-Kosztoly város érdemteljes kántorával a mult napokban körünkben töltöttek néhány kellemes órát, valjón reájuk névse kellemes volt-e ill. jólük, nem tudjuk, de hogy nekünk valóságos emléket hagytak vissza, szívünkben, lelünkben mégrespetve az éreés minden hírt, az ill. *Huber*, ki művészi pályájának zenitjére csak most kezd emelkedni, mint szenteszerző valóban büszkeséggel vallhatjuk magunknak. E sokat zaklatott nemzet, mely már oly sok gyászos napokat élt keresztül és már oly sokszor beborult fölötté a nagy ég, hogy még reményleni sem mert jövőjében a gondviselés

csak küldött egy-egy napagari, mely ismét megvilágotta láthatárát, így jly világitó meteoroként tűnik fel ma *Huber* Gyula, az ú abb „*Janka*” csárdás szerzője, ki mint halljuk, közelebb egy misét ír, hogy a magyar nemzet fohászával ő is együtt imádkozzék. Most láttuk másodszor körünkben *Hubert* és reményünk van abho, hogy mielőbb ismét üdvözölhetjük közöttünk a magyar társasáé, de főleg a zeneművészet kiszámíthatlan hasznára.

— Az 1890–91-ik iskolai év zár-vizsgái a helybeli különböző tanintézetekben következő sorrendben lesznek megtartva. 1) A főgymnasium záróvizsgái, mint azt lapunk mult számában már közölve találják olvasóink. 2) Az izraelita tanintézetekben junius 14. d. u. testgyakorlás, jun. 15. kereskedelmi iskola, jun. 16. d. e. 5–6. leányosztály és énekülés, jun. 16. d. u. — 19. d. e. polgári iskola, jun. 20. kézimunka kiállítás, jun. 21. d. e. 4. fuosztály, d. u. 1 fuosztály, jun. 24. d. e. 1. leányosztály, d. u. 2. fuosztály, jun. 23. d. e. 2. — 3. leányosztály, jun. 24. d. e. 3. fuosztály jun. 2. d. e. 4. leányosztály, jun. 29. (reggel 8 órákor) isteni tisztelettel egybekötött zárúnnepély, melyekre a t. c. szűtőket és tanügybarátokat tisztelettel meghívja az igazgatósnág. — 3) A községi elemi nép- és felső népiiskoláknál junius hó 4-én vizsgálat a hittanból. Junius 13-án délelőtt 2. 3. 4. leányosztályban VII. ker. junius 16-án VI. VII. ker. összes osztályaiiban, jun. 17-én VI. VII. ker. felső leányisk. és III. fuosztályban, junius 18-án VI. VII. ker. 2. 3. 4. leányosztály délután I. A. I. B. I. leányoszt. junius 19-én ph. 2. 3. és Eötvösteri I. leányoszt. d. u. ph. 2. 3. fuoszt. Teleki I. ső fuoszt. jun. 20-án I. 2. 4. fuoszt. junius 21-én magánvizsgálat és női kézimunka a VII. ker. jun. 22-én Arany János utcai I. fu. I. leány- és Eötvös téri I. fuoszt. jun. 23-án 2. 3. 4. fuoszt. tornaszat, jun. 27. és 28-án női kézi munkakiállítás, jun. 29-én „Te Deum” és az érdemsorozatok kiosztása. 4) Az igazgatóság. — 4) A nagykanizsai államilag segélyezett polgári fiúiskolában: Jun. 19. (péntek) 9–12. a rendk. leánytanfolyam vizsgálata, junius 22. (hétfő) 8–10. I. osztály, magyar és német nyelvből, 10–12. V. VI. oszt. magyar, fizika, ipartan, kémiaiból, junius 23. (kedd) 8–10. II. osztály, magyar, német, természetrajzból, 10–12. IV. osztály, német, fizika, egészség-tan, mért. rajzból, junius 24. (szerda) 8–10. I. osztály, számtan, mértan és földrajzból, 10–12. V. VI. osztály, történelem, alkotmánytan, egészség-tan, németből, 25. (csütörtök) 8–10. III. osztály, magyar, német, földrajz, történelemből, 10–12. II. osztály, földrajz, szám-mértan, mértani rajzból, délután 5-ór: 1. 2. 3. 4. 5. 6-ik osztály, énekbold, junius 26. (péntek) 8–10. IV. osztály, magyar, földrajz, történelem, szám-mértanból, 10–12. I. osztály, természetrajz és mértani rajzból, délután 5-ór: 1. 2. 3. 4. 5. 6-dik osztály, tornából, junius 27. (szombat) 8–10. III. osztály, szám-mértan és mért. rajz, természetrajz- és egészség-tanból, 10–12. V. VI. osztály, számtan, könyvtel, mértan rajzból, d. u. 2-ór: Magánvizsgálatok, junius 28. (Vasárnap) Szünet. Junius 29-én (hétfő) 8 órákor: „Te Deum”, a tanév ünnepélyes bezárása, a jutalmak és bizonyítványok kiosztása. Az igazgatóság.

— Lapunk kedves munkatársainak, öv. Obláth Mór né felkért, hogy barátai s ismerőseinek tudomására hozzuk, miszerint, boldogult férje halála után a posta épületben volt lakását junius elején elhagyta, s jelenleg a főtérre Weisz féle ház 2-ik emeletén lakik. Minthogy Obláth-nél több ismerőse és barátja még mindig a posta-épületben volt lakásán keresi, a hozzánk intézett kérésnek ezennel szivesen teszünk eleget.

— Tavasszi ünnepély. Mint már mult számunkban jelezük: „A nagykanizsai keresztényi jótékony nögyelet” junius hó 10-én, szerda, saját segély-szépja javára, a polgári egylet kerti helyiségében rózsavásárral és táncal egybekötött sarkkörű tavaszünnepélyt rendez. Kezdete délután 5 órákor. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak. Belépti jegy 50 kr. Kedvezőtlen idő esetén a mulatság az egylet nagytérmeiben tartatik meg. Pénzárnyítás délután 4 órákor.

— Nyári vigalom. A nagykanizsai iparos ifjak képző és segélyző egylete e hó 14-én a polgári egylet kerti helyiségében saját segély-alapja javára sarkkörű nyári táncvizalmat rendez. Belépti díj 50 kr., családjegy három személyre 1.50 kr. Kezdete 8 órákor este. Kedvezőtlen idő esetére a vigalom az egylet dísztermeiben lesz megtartva.

— Nyári vigalom. A nagykanizsai önk-társulat egylet a VI. és VII. kerületi tűzoltó osztály felszerelésének javára junius hó 7-én a lazzakimulató kertben versenyek, díjtékezés és táncjátékkal egybekötött, valamint két zenekar közreműködése mellett nyári táncvizalmat rendez. Sorrend: d. u. 3 órákor kivonulása a tűzoltóság-nak a vigalom helyére az egylet színevel. 4 órákor kezdete a különféle versenyek és díjtékezésnek. Esti 1/2 9 órákor impozáns tűzijáték, s bengáli fény mellett oláh- és indus tánc. Ezek után a tánczter megnyitása a t. közönség részére. Belépti díj személyenként 40 kr. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak.

— Tavasszi mulatság. A légrádi önk. tűzoltó-egylet 1891. évi junius 7-én, az alsó-révi ligetben saját pénztára javára tavasszi táncmulatságot rendez. Belépti díj személyenként 50 kr. Családjegy 1 frt 2) kr. Kezdete 8 órákor. Ételekről és italokról gondoskodva lesz. Kedvezőtlen idő esetén a légrádi nagy vendéglőben fog megtartatni. Felülfizetések köszönettel fogadtatnak és hírlapilag nyugtáztatnak.

— A sormási majális, mely május 24-én volt megtartva, nem csak vig kedélyben folyt le, hanem az ottani tűzoltóság, mely azt rendezte, saját pénztára javára jövődélmező is volt. A nem nagy, de kedélyes társaság jól mulatott a tűzoltók által díszesen felállított sorompók között, melyek transparentek és nemzeti lobogók emeltek, míg a sorompókat tartó oszlopokat tolgya füzerek futottak körül. A sormási tűzoltó és egy cigánybanda hozta a talpalát valót. A belépti jegyekből hatály 13 frt 80 kr., felülfizetésekből 22 frt 10 kr., s így az összes bevétel 35 frt 90 kr. volt, melyből szemben 25 frt 44 kr. kiadás áll és így a majális rendező tűzoltó-egylet javára 10 frt 46 kr. tiszta jövődélmező mutatkozik. Felülfizettek a következők: Karczag Béla és István urak 5 frt, Alsó-domborui Hirschler urak 5 frt, Fleischacker Ignáz N.-Kanizsa 50 kr., Knorczér György, Dr. Fried Ödön, Dolmányos tanító ur és Weiszberger N. Nagy-Kanizsa, Süvegjáró Mór lelkész Szepetnek, Vuk Péter földműves és Rosenberger József Eszteregnye 1 forintot. Tiszay Mihály N.-Kanizsa 40 kr., Gross Ignác Gelse 50 kr. Nagy József B. Sz. György 40 kr. Veres György földműves és Anders Károly tanító Surmas 20 kr. Menyhért Dániel ipán Sorná 80 kr. N. N. ur 2 forint, N. N. ur 10 kr. összesen 22 frt 10 kr. Fogadják az egylet halálá köszönetét a szives támogatásért. Grünfeld Jozsef, tűzoltóági elnök.

— Városunk egészségügyében nem jelentéktelen szerepet játszik azon körülmény, hogy folyóvíz a város közelében, — kivéren a csatornát, — nem létezik s így a szabad folyóvízben való fürdést nem használhatja a közönség. Gondoskodni kellett tehát — ha nem is a folyam fürdőről, — hanem legalább oly fürdőről, melyben uszni lehet. S e részben a „Gözfürdő” lévő igen célszerűen berendezett „Uszoda” egészen megfelel a kívánalmaknak. Nem folyóvíz ugyan, de a szabadból merített, s a legjobban elkészített rezervoár elfogva a vizet, soly terjedelmes uszodába vezeti, melyben a város közönsége bátran élvezheti a frías víz üdítő hatását; az uszoda két részre oszlik, egyikben a meg uszni nem tanultak csekélyebb vízben fürdhetnek, a másikban bátran lehet uszni, a jól berendezett s tanult uszómeister felügyelete alatt álló uszoda, a jövő hét folyamán lesz átadva a közönség használatára. A gőz és kádfürdők, valamint a zuhany fürdők és köpülőz termek ugy tisztaság mint célszerűség által méltán megérdemlik városunk közönségének látogatásait. A fürdő parkja a helyi viszonyokhoz mérve elég osinos, a főlevezű fak örökzöld lombjai alatt megpihenhetünk a forró nap hevében s szókó kut harmatcseppei a nap megettő sügaraiiban, szivárvány játékaival gyönyörködteti a szemlélt. Ha van még valami kívánni való az, hogy a kerítés csúcsaléssék fel újjal, — mi mint tudjuk, nem sokára meg is lesz, — s ha ez bekövetkezik a „Gözfürdő” minden tekintetben meg fog felelni egy vidéki város fürdőjéhez kö tött igényeknek.

— Köröm keszli. Finkovics István 18 éves, bádogos tanonc, Práger Béla gyógyszerész háztelő csatornát festette, a közben a padlásablakon át a szart padlásra beszökött és egy téli kabátot ellopt. A tettest a rendőrség a kir. bíróságához átította.

— Nálók vigyázzatok! Fellék György kis fia, egy szegény mosóné gyermeke, a kinek anyja reggel négy órákor már a mosás végett elhagyja családját, a hó 4-én a szomszéd háznál az építkezéshez készített mészköve verembe bukkott, s mire a segély érkezett, a szegény gyermeket az oltott forró méz annyira összeégette, hogy két nap múlva, a városi kórházban meghalt. A hatóság gyors intézkedése folytán az orvosi segély azonnal megérkezett, s a rendőrség részéről Bay György kapitány a hely színein megjelentve, felvette a tényelést és megindította a vizsgálatot.

Tűz volt a hó 2-án este a Takarékpénztári utcában lévő Mezey féle szabó üzletben, ahol a felhalmozott ruhaszövetek között, a holt beszáradva után mintegy felórával ült ki a tűz, mely annál nagyobb riadalmat okozott, mert a város közönségének nagy része a színházban volt. Szerencsére azonban, a tűzoltók ügyessége megakadályozta, hogy a színházi közönség tudomást vegyen a tűzről, s hathatós fellépésének sikerült azt el is nyomni. A raktáron volt szövetek nagy része elégett; a kár pár ezer forint; a holt helyiség és raktár biztosítva volt.

— A Földrajzi Cyclorama, mind inkább hódít városunkban; kik eddig tartózkodtak megtekintésétől, azon hitben, hogy, az nem egyéb mint közönséges panoráma, ma már meggyőződtek annak művészi kiállításáról, képeinek plasticitásáról s látogatják a sorozatokat, melyek érdekes egymásutánban következnek minden harmadnap. Mindazok kik az első sorozatot nem látták, melyben a regényes Svájcz volt bemutatva, mindazok sokat vesztek; a lefolyt hét „Észak Amerikánál” nyílt meg. Eltekintve a számos regényes hegyvidéki tájolt, láthatjuk a világhírű „Pacific” vaspályát, „Mormon templomot”, Amerika legnagyobb folyóit a „Missurit”, „Missiszipit”, „Ohiot”, „Hudsont” a vasingtoni kapitulumot, a köztársasági elnök fehérlátat stb. Majd „Angolország” lett bemutatva. London, Liverpool, Oxford, Edinburg, Oatende a még számos szebbnél szebb tájképek s a Vindson kastély, Bükingham palota, Szt. Pál székesegyháza Tower volt látható. „Egyiptom és Nubia” történelmi emlékekben gazdag földéről be volt mutatva a Nil vízészése, „Phyle sziget”, „Cairo, Menyhit”, „Theba”, a sphynxok, piramisok, Heliopolis, Alexandria, a sueni csatorna, India királyi palotái, Jeddó, Peking s számos érdekesítő kép. Mint erősenlőnk a cyclorama tulajdonosa még pár sorozatot mutat be, s azután Temesvárra megy hol az ott most megnyilandó kiállításon mutatja be, villám-gépezetű cycloramáját.

— Szülők háza. A budapesti Bölcsészeti hallgatók „Segítő Egyesülete” közvetít nevelői, tanári, korrepetitóri, irodai, rajzoló, fordítói, zeneoktatói állomásokat, úgy helyben, mint vidéken. Ez eljárás által főképp segélyt kíván nyújtani az arra érdemes és tehetséges egyéneket (tagoknak); másfelől alkalmat nyújt adni a családoknak, hogy ily módon gyermekeik mellé nevelőkül képzet és megbízható ifjakat nyerjenek. Ily ügyben ez egyet titkári hivatalához kell fordulni.

— Meghaltak Nagy-Kanizsán. Hirtl József meghalt május 29-én 63 éves korában. Berghofer Istváné meghalt május 30-án 27 éves korában. Schönfeld Miksáné meghalt május 31-én 57 éves korában. Benedek László meghalt május 31-én 4 hónapos korában. Köröndi János meghalt június 1-én 3 hónapos korában.

Közigazgatás.

— A vetések állása, május hó utolsó napján a minisztériumhoz érkezett jelentések szerint következő. Az erdélyi vármegyék kivételével az időjárás a növényzet fejlődését lényegesen előmozdította, mivel oszpadék is bőven volt, a vetések szép üde zöld színt nyerve, általában javulásnak indultak, az erdélyi vármegyékben nagyobbára szárazság és hőség uralkodván, a növényzet, főleg az ősi gabona, kisebb mérvben hanyatlott. Zivatar és jég pusztított Temes, Baranya, Torda-Aranyos, Maros-Forda, Arad, Sopron, Hont, Pest-Pilis-Solt-Kis-Kun, Pozsony és Zala vármegyékben, nagy kárt okozott különösen az első három vármegyében. Az ősiek főleg a búzák javulása az utóbbi héten némil igen kedvező volt, a rozs is javult, bárha csak már kalászra által, már az a jó esésekre szépen kifejlődött, virágzik, a tavasziak nagyobbára kielégítően gyarapodnak, némil szárazság és hőség következtében kevéssé nem nőnek. A búza vetések a Duna jobb partján, a Tisza jobb és balpartján, végül a Tisza-Maros szején szépen

javultak; üde zöld színik mellett kellően bokrosodnak és kalászatuk is kezdik hányni, a már eddig is középen alulnak jelzett vetések tulajdonképp apró kalászt hajt, keveset ígér. A búza országos átlagban középszerűnek mondható. A rozs vetések valamivel kedvezőbbben állanak mint az előtti; javulásuk leginkább a kalászban látszik meg, melyek — habár a vetések nagyobbára ritkák és alacsonyok — szépen kifejlődtek és jól viritanak. Az országos átlag szerint a vetések állása gyenge középső sem igen felel meg, csak középen alulnak mondható; aránylag véve türethetően áll a Duna jobb partján, a Tisza jobb és bal partján végül itt-ott az erdélyi vármegyékben — Az ősi árpa is javult, kalászat hányni, hasonlóan a tavaszi is; ez utóbbi kellően bokrosodik, itt ott fergék károsítják s az erdélyi vármegyékben a szárazság következtében nem gyarapodik. A zab javult, nagyobbára kedvezően áll, szépen gyarapodott s általában bokrosodik. A repce kevés hozamot ígér; türethetően áll a Duna jobb partján. — A késői és némil a korai tenyeri is helyiely közel hiányosan kelt, szörványosan fergék is károsítják. Átlaglag még kielégítő, az esőre javul, kapálják.

— Budapesti gabonátalás. Buzát a lefolyt héten igen gyengén kínálják; a kereslet korlátolt volt. Elkelte lanyha irányszat mellett 10 ezer méterem. 5 krral olcsóbban mint a múlt héten. Egyéb gabonaművekben csekély volt a heti forgalom: Rozs, árpa, zab, lanyha tengeri 8—10 krral javult.

— Gabonázlet. Gabonapiacunk e héten nagyobb látogatásnak örvendett, mi arra vezethető vissza, hogy gazdáink a kedvező időjárás által jó aratást remélve, tavalyi készleteiket lerázták. A hangulat folyton lanyha, vételüket csekély s ennek folyamánként az árak csökkennek. Mai piaci jegyzéseink: búza 9.40—50, rozs 7.90 kr., tengeri 7.10—20, búkköny 5.25, zab 6.50—60, fehér bab 7 frt, tarka 5.50 kr.

— A világhírű pezsgőbor piuce. Van-e valaki, a ki a Theophile Roederer és Tsa-féle pezsgőt nem ismeri. Aki csak egyszer megízlelte a drága nedűt, annak örök emlékezetében is marad, de nem arról van most szó, hanem ezen cég pincéiről, melyek a természet egyik legnevezetesebb ritkaságát képezik. Ezek a hajdani Rejms-i katakombák, melyek e város lakó-ságának menhelyül szolgáltak ellen-ézeik üdözése ellen. A földalatti csarnokok és folyosók 40,000 négyzetméter terjedéssel bírnak és még a régi rómaiaktól ásatlak azon més-rotegekbe, melyek e vidék közetett alkotják. Miután ezen katakombák századok mulva egy véletlen által felfedeztetek, a Theophile Roederer és Tsa cég történelmi pincéknek atalakítottak, és pezsgőborok befogására, művésziesszen rendeztetek be, amely célra ezen pincék nagyon is alkalmasak, miután a katakombá 150 kupolaforma 20—40 méternyi magas terebnyel bírnak, a melyekben a hőmérséklet változatlan és melyekben nedveség nem hatolhat. Ez okozza ezek közt a felsőbbéget, melyben a Theophile Roederer és Tsa cég borai a többi borok felett részesülnek.

— Kneipp Sebastyén felkés. Kofferer L. és társa, Elnök osztrák mechanikai Trikotgyára, Bécs, Hernalst, Ottókringstrasse 20. sz. a. az egyedül, mely jogosulva van, tőtisztelendő Kneipp Sebastyén felkés ur rendszerre szerinti fehérenmüket gyártani. A gyár, a mechanika minden kellékével el van látva a gyártmány céljának elérhetésére. A nyers anyag a legjobb (csupán tiszta lenecsnából). A fentebb megneve

zet cég, és annak raktárai egyedül jogosultak a Kneipp tete rendszer után készült fehérenmük elárulására.

— Becsült veszté a legválasztékosabb élet is, ha nincs élvágyunk. Az élvágy gerjesztésére úgy mint mindennemű gyomorbaajok ellen, melegen ajánljuk olvasóink figyelmébe Egger díj-jutalmazott Szódapasztillát. Kaphatók 30 krajczos eredeti dobozokban a moarochia valamennyi gyógyszerárában, valamint Egder A. fia Wien-Nusdorft gyógyszer különlegességi gyárában.

Felállítás szerkesztő: Cs. Palotai Ákos.

Nyiltér.

A hamisított selyemszövetet felismerhetjük, ha a szövetből egy kis darabot elégetünk, mi-átal a hamisítás azonnal kiténik. A valódi selyem ugyanis a meggyújtás után azonnal összezsugorodik, gyorsan elég s alig hagy maga után kevés hamut melynek egészen világos barna színe van. A hamisított selyem pedig meggyújtás után lassan ég (mert a szálak egymásután égnék) s éges után sötétbarna sok hamut hagy, mely azonban nem zsugorodik össze, miut a valódi selyem, hanem darabos lesz. Ha a valódi selyem hamuját összedörzsöljük porrá lesz, míg a hamisított nem. A Hesseberg G. (cs. és k. gyáraktár Zürich-ben) kívánatra küld mindenkinek valódi selyem-mintákat és szállít selyem és más szövetet egész végében a vám- és postadíjmentesen. Levelekre Szajcra 10 kras bélyeg ragasztandó. 774

HIRDETÉSEK:

L. Luser's Touristenpflaster

Die Pflaster wirkt sicher und schnell gegen Hühneraugen, Schwielen an den Füssen, schmerzhaften Hautverletzungen. Wirkung garantiert. Durch die Apotheken zu beziehen.

Man verleihe auch nach Luser's Touristenpflaster. Preis 1.00 Lt.

Die zahlreichen Anerkennungs-schreiben im Hauptversandungs-Depot: L. Schwenk's Apoth. Meidling-Wien nur echt, wenn jede Branchen-anweisung u. jedes Pflaster mit d. nebenstehenden Schutzmarke u. Unterschrift versehen ist, daher achte man auf diese u. weise minderverwerthige Nachahmungen zurück. Zuhaben in Gross-Kanizsa bei Herrn Marton & Huber, u. bei L. Belus Apotheker. 529 6-6

Bármely állásu megbízható személyek, kik sorsjegytársaságok létrehozásához tagok szerzésével foglalkozni akarnak szép jövedelmet nyerhetnek. Ajánlatok intézendők a Budapesti Bankjegységet részvénytársasághoz Budapestben.

ÜGYNÖKÖK

törvényileg megengedett sorsjegyek részletfizesés mellett eladására általunk mindenhol felvételnek. —

mellett mindenholt felvételnek. —

Főtársasági vállalat társaság

ADLER és Tsa

BUDAPEST, 862 5-6

Fürdő- és Dorottya-utca sarkán.

A kiválóan kedvelt

Ó-Pilsenetzi kiviteli sör

valódi, hamisítatlan minőségben jótállás mellett ajánlja az országos főraktár

ÖRLEY GÉZA BUDAPEST,
VIII. külső stáció-utca 41. sz.

Szállítási pincék Kőbányán.

Regáló-bérlőknek és ismételtárusítóknak árkedőzvény.

Székütdés hordékban, valamint 25 és 50 palackot tartalmazó ládákban.

Árjegyzék ingyen és bérmentve.

880 1-10

Junker és Gaertner

Budapest, IV. YÁCZI-UTCA 21.
Az 1890. évi bécsi gazdasági és erdészeti kiállításon a

nagy ezüst éremmel kitüntetve.
Szállít: 803 15-20
szállítható és állandó mezél és erdészeti vasutakat.
Erdészeti kocsik hosszúra és tűzifa szállí-
tására.

Billentő kocsik föld, homok és kavics szállítására legújabb szerkesztéssel.
Pályaberendezések kicélnatra általunk eszközöltetnek és üzemre készen átadatnak.

Földrajzi Cyclorama.

Dús gyűjteménye a legrészletesebb fényképeknek a világ minden országából beosztva tiszántói, czikksorozatokba.

Minden cikksorozat két napon át látható.
Szombat és vasárnap a X. ik sorozat:

Németország.

utazásnál a Rajna melletti Strassburgi Könyv.

Hétfőn és kedden XII. ik sorozat:

A bajor királyi várak, II. Lajos bajor király műépítészetei.

Szerdán és csütörtökön XIII. ik sorozat:

Franciaország és Németország.

Belföldi díj 20 kr. Belföldi díj melletti.

871 2-2.

Kapható csak Műhözérő Ódán

Dísz
ezüstözött
ét- és asztali készletek
(Kölcseket lekövet).

Kizárólag szilárd, szállított, vendéglők, kávéházak, nevelők, klubok és tisztasági házak részére.
Külföldiek és Ségén kéjgöndök legyen és bérmentve.

Christofle és társa.

Egy teljes ötkészlet, mely áll:
12 iavaskezdő, 12 asztali villa, 12 asztali kés,
12 csomagsvilla, 12 csomags kés, 12 kévdő kancs,
1 iavasmerő, 1 tejmaró és 1 asztali villából a. 6. 100.- 1700. krtól.

4 szék 144jgzo

Ékszerésznél Nagy-Kanizsán.

Vizsgázott fűtő és egy korlátmetsző kerestelők.

Ajánlatok Rudó V. Novyn, (Zala megye) kildendők.
875 2-2

		GRAEPEL HUGÓ GÉPGYÁROS MARSHALL SONS & CO^{MP} L^{TD} VEZÉRÜCYNÖKE Y., KÜLSŐ YÁCZI-UT 46. BUDAPESTEN Y., KÜLSŐ YÁCZI-UT 46. (EZELŐTT BROGLE JÓZSEF-FÉLE GYÁR). Ajánl legkitűnőbb szerkezetű konkolyólasztókat (Trieur) és gabona tisztító rostákat, ugyszintén legújabb rendszerű sorvetőgépeket, könnyű faju kétvasú ekek, csöves tengeri daralók, kukorica morzsolók, szecskavágók, répavágókat, továbbá lóhere-toklászó készüléket, bármily gyártmányú cséplőgéphez, valamint őrlőmalomok és malomberendezési gépeket, nevezetesen: gabona tisztítók (Eurel-a), tarárok, malom trieurók, hengerszékek, lisztosztályozó hengerek, felhordók, dara tisztító gépek és malom vasrészeket; lyukasztott rostalemezek és általában mindennemű gazdasági gépek és eszközöket legolcsóbb árakon és legkedvezőbb fizetési feltételek mellett. Arjegysekék bérmentve küldetnek.			

Sarg Glicerín-Fog-Crém.

A fogak Nélkülözhetetlen rövid ideig tartó használatával a fogak tisztítása

KALODONT

Egészségügyi hatóság által megbirálva.

Igen alkalmas utazásoknál. Illetesen üdítő.

Ártalmatlan még a leggyöngébb fogzó-máponál is.

Jegyek: Németország és Franciaországban a legnagyobb eredménnyel van használatban s úgy az udvarnál, mint a legmagasabb körökben és az egyszerű polgár házában is használják. 696 22-26

Kapható a gyógyszereszek és illatszerekben. Ár: egy darabnak 33 kr. Nagy-Kanizsán Schwarz és Tauber, Rosenfeld Adolf, Strem és Klein, Marton és Huber és Prager Béla gyógyszereszeknél.

Cs. és kir. szabadalom 17512/43258 sz.

Kiszáritása a nedves falaknak, falazatok s támfalaknak

Hüttl vízmentes védanyaga által

850 5-5 Kiszáritásos gyártása

A vegyileg készített kátrányos-készítményeknek, fedélta-karóknak, fa-cementnek és asfalt-készítményeknek

POSNANSZKY ÉS STERLICZ

gyárban. Központ Bécs, I. Maximilianstrasse II sz.

A Hüttl féle védanyag, a cs. és kir. birod. hadügyminiszterium által több ízben tett kísérleti használatnál, mint legalkalmasabb eszer bizonyult be a nedves épületek és újonnan épült házak kiszáritásánál.

A Hüttl féle védanyagot sem a közönséges víz, sem a falak nedvessége vagy más vízenyiség romhatja át, nem rothad el a földben és sem szilárd sem folyékony anyag által nem lesz szétrombolva, a védanyag mindig szilárd és rugalmas marad sem a hideg sem a meleg által nem reped.

A Hüttl-féle anyag felhasználása mellett az új épületek is azonnal átadhatók rendeltetésüknek.

Kísérítő utasításokkal szolgálunk, melyek után, bármely kömívész is, minden további tanítgatás nélkül, munkálkodhatik védanyagunkkal.

A magas cs. és kir. birod. hadügyminiszterium a Hüttl-féle vízmentes anyagot illetőleg következő okmányt küldött hozzánk:

Császár és kir. birodalmi hadügyminiszterium 8. osztály 671. sz.

A Posnanszky és Sterlicz cégnek Bécs I. Maximilianstrasse II. sz.

Az Önök által a hó 11-én beterjesztett előterjesztés folytán megengedi a hadügyminiszterium, miszerint Önök az általuk kibocsátandó prospectusban hivatkoznak arra, hogy a birod. hadügyminiszterium elrendelte a katonai építészeti osztályoknál, miszerint a nedves falonál épületeknél, az Önök által feltalált anyagot, az épületek egészségessé tétele szempontjából alkalmazza.

Bécs, február 18-án 1891. A birod. hadügymin. helyett J. Hermann G. M.

Egyetlen egy kísérlet mindenkit meg fog győzdetni, hogy a

"Zacherlin"

valóban a legkitűnőbb szer minden rovar ellen,

mivel — tekintetben páratlan — bámulatos erő- és gyorsasággal teljesen kipusztít mindenféle rovar. Legjobban alkalmazható elhárítás által az üvegre csavart Zacherlin önmegtakarítóval.

A Zacherlint nem szabad a közönséges rovarporral összetéveszteni, mert a Zacherlin egész más különlegesség, mely soha és sehol sem kapható, mint

837 5-10

lepecsételt üvegekben J. ZACHERL névvel.

A ki tehát Zacherlint kéri és papírtékercében vagy dobozban port kap, mindenesetre meg van csalva. Valódi kapható:

Nagy-Kanizsán: Fasselhofer József, Strem és Klein, Schwarz és Tauber, Frazlmayer és Deutsch, Marton és Huber, Neu és Klein, Rosenfeld Adolf, H. Rosenborg Miksa, Nathan Arnoth uraknál	Borsodnágy: J. S. Kaufmann s. Csáktornya: Strahle Istvánok, Geisler és tvérak, Belarich Miksa és Göncy W. gyógyszerésztársában	Győr: Geisler Géza és Schwarz Bélaúrnál	Köszthelyen: Wünsch Ferenc, Oszmán Pál, Márton Mór és A. Schleifer uraknál. Nagy-Atádón: Nádasdi Alajos úrnál. Zala-Egerváson: Kuster Sándor, Kubinsky Adolf, Unger N. Weiss Jónás utóda, Gyarmati Vilmos, Rechnitzer M. uraknál.

Nyomatott Fuschel Fülöp leptulajdonosnál Nagy-Kanizsán, 1891.

Tisztelgés az új elnökél.

Mint már előzőleg jelentettük az új törvény-
széki elnökél a helybeli ügyvédi kar május
31-én d. e. fél-12 órakor tisztelgett testületileg.
Az ügyvédi kar tisztelgését megelőzte Pihál
Ferenc közigazgató és a két törvényeszéki orvos
tisztelgése.

Az ügyvédi kar már d. e. 11 órakor teljes
számban jelen volt a gyűlékezési helyen a tör-
vényeszéki pertárban, honnét fél 12 órakor vo-
nultak be Tóth László elnökhöz.

Eperjessy Sándor az ügyvédi kar Neuztora, a
nála megszokott higgadság és pontosság mondta
el a következő üdvözlő beszédét:

„Nagyságos törvényeszéki elnök Ur! Midőn
ezen kir. törvényeszek előbbi elnökének a feje-
delem kegye által magasabb állásra történt
előléptetése folytán az itteni elnöki szék meg-
üresedett, némi aggodalommal tekintettünk a
jövőre mert hát életpályánk a bíróságával egy-
üszre van szöve, hogy az igazság szolgáltatás
terén, csak nem naponként találkozunk és min-
dig az érdekeink van pártatlan jó akaratára,
hisz a nélkül a védelmet kereso nagy közönség-
nek jogos igényeit kielégíteni és az igazságszol-
galtatáshoz fűzött reményeit megvalósítani
sohasem lennénk képesek.”

„Annál kellemesebb volt a bizonyosság a mi-
dőn a hivatalos lapból olvastuk, hogy Ő. cs. és
kir. apostoli felsége legkegyelmesebb Urunk és
királyunk ezen kir. törvényeszek elnöki székére
Nagyságodat kegyeskedett kinevezni, kit bár
személyesen ismerni szerencsésesek nem voltunk,
de hírből tudtuk, hogy bírói pályáján képze-
rete, és szorgalma, tántoríthatatlan igazság sze-
retete, és a jelen alaki törvények korlátai
között, lehető gyors igazságszolgáltatása által
tündökölt.”

„Nemcsak mint az igazság szolgáltatás egyik
tényezője, az elnök iránt tartozó kötelességből,
hanem szívesen jött tehát testületileg az ügy-
védi kar Nagyságodhoz, bemutatató tisztelgésre,
hogy egyrészt elnöki állásának elfoglalása
alkalmából örömteljes isten hoztát kifejezze,
másrészt, hogy Nagyságod személye iránti
hódoló tiszteletéről biztosítsa, azon kéréssel,
hogy bennünket sokszor nehéz feladatainkban,
de mindig rögzös pályánkban jó akaratával tá-
mogatni kegyeskedjék és azon kívánsággal,
hogy a nem sok szórakozást nyújtó városban
magát jól érezze és magas tisztének megfelelő
déselli betöltésében az isten sokáig éltesse.”

A több ízben „éljen” mel megszokított, s vé-
gön háromszorosan megújított beszéd után
Tóth László elnök kinek férfias alakja, nyílt
arca, szívélyes modora mindenkire a legjobb
bonyomást tette, kimerítően válaszolt az üd-
vözlő beszédre, jelezve az ügyvédeknek és bi-
róknak összetartozandóságát, s reményét
fejezte ki, hogy az ügyvédi kar a mostani
igazságügyi kormánytól sokkal több előnyre
számíthat mit igazolt az igazságügyi miniszter
az által, hogy több ügyvéd magas bírói állásra
neveztetett ki. Majd megköszönve a tisztelgést
kért az ügyvédi kar támogatását, maga ré-
széről ígérve, hogy a kar jogos igényeit kie-
légíteni, mindenkor feladatának logja ismerni.

Az elnök beszédét háromszorosan éljen követte,
mire aztán az egyenkénti bemutatás következ-
tett, minden egyes ügyvéddel kezét szorított, a
kijelenté, hogy most még sokkal rövidebb az
idő, hogy sem minden nevet megjegyezhessem
magának, de a folytonos érintkezés mellett már
a közeljövőben hiszi, hogy teljes ismerettségbe
lenzünk egymással, majd festelen barátságos
társalgás kezdődött, mely csak a negyedik óra-
közért véget ért, amidőn a tisztelgés a legme-
gebb szívélyességgel váltak meg Tóth László
elnöktől.

Corba Akos

Évszázó ünnepély.

A „nagy-kanizsai főgymnasium” ez évi május
30-án tartott záró ünnepélye a rajzteremben
a városi közönség színe java szép és nagy
számu jelenlétében folyt le mely zsufolásig
megtöltte a különben elég tágas termet.

A főgymn. férfikara által elég sikerrrel elő-
adott „Ima” (Glucktól) nyitotta meg az ünne-
pélyt. Ezt követte: Nyitány Verdi „Ernani”
című dalművéből Venczel Rezső hangszerelése
után a főgymn. zenekara által. Zeller Elek 8.
oszt. tan. Endrődy Sándornak „Visszavárlak”
című költeményét értelmes hangsúlyozással szá-
valta. „Abránd” Doppler F. től fuvólán ügyes
technikával adta elő Haasz Lajos, Eisinger
Géza zongora kíséretével. A főgymn. énekkar
sok fapost aratótt magyar népdalokat énekelt.
Landler Jenő, Hevesi Józsefnek „A légy” című
monológiát nagy hatással szavalta. „Serenata.”
Mozarttól előadták: Bún K., Mayer József,
Hirschl József, Schwarz K., Kripác L.

Következett a pályázatok kihirdetése. Pich-
ler Károly a „Gyakorló iskola” főjegyzője je-
jelentést tett a „Gyakorló iskolának” ez évi
nagy haladási és előmenetelt tanusító mikö-
déséről s aztán felolvassa a pályázatok ered-
ményét: A természetrajzi értekezésre kitűzött
Pap János féle alapítvány 9 ftr 24 kr. kamat-
ját, melyet még Poór János 1 aranynyal tol-
dot meg, minthogy jutalomra érdemes természet-
rajzi mű nem érkezett be, a 9 forint 24 krnyi
összeget Steiner Gyula kapta „Crescit sub pon-
dere palma” jelű történeti novellájával, ugy-
szintén Engel Jakab „A nép szava, Isten szava”
jelű történeti elbeszéléssel az Ebenspanger
Lipót féle alapítvány 10 forintnyi kamatjával
jutalmaztatott; a harmadik e pályázatra be-
érkezett mű „Bizalom az ősi erényben” jelű-
vel a Varga Lajos ügyvéd által följánlott
egy darab cs. és kir. arany jutalomra szintén
érdemesnek találtatott, szerzője Pichler Károly.
A történeti értekezésre „Csatájuk az elnyomott
nép osztája volt” jelű mű érkezett be, mely
Hirschl Ede ur két darab cs. és kir. aranyval
jutalmaztatott, szerzője Weisz Lajos. Az ele-
gial pályázatra a beérkezett hat költemény
közül kettő-találtatott jutalomra érdemesnek:
Steiner Gyula „Emlékezet” jelű elegiája a
Hirschl Ede 1 db aranyat *) Molnár Mihály
„Zug a vihar és szello holt homlokod körül”
jelű költeménye szintén a Hirschl 1 db.
cs. aranyat nyerte. Azon kívül jutalmat kapott
még Steiner Gyula, mint a „Gyakorló iskola”
legtehetségebb költője s tagja, a „Polgári
Egylet” két drb cs. arany díjat, Landler Jenő
mint legjelesebb szavaló Simon Gábor egy
drb aranyat és végre Pichler Károly a „Gya-
korló iskola” főjegyzője, a jegyzőkönyv pontos
és ügyes vezetéseért Sebestény Lajos egy drb
aranyat. Ezek után megjutalmaztattak még az
ének és zenében tanusított előmenetelükért:
Zeller E., Haasz L., Kripác L., Kriszt Á,
Muzikár F., Kopácsy Gy., Perger M., és Ma-
gassy N.

E pályadíjak s jutalmak kiosztása után Far-
kas László igazgató tartott a közönséghez szép
és hatásos beszédet, melyben megköszönve a
szép számu, intelligens közönség látogatását,
bemutatja önmagát, mint a ki először ül a fő-
gymnasiumi igazgatói tisztben a nagy-kanizsai
közönség előtt, jöhet már egy ízben, de jóval,
sok sok évvel ezelőtti más viszonyok közt, más
közönség előtt állt már Nagy Kanizsa város
közönsége előtt. S visszameneközve a távol
multra párhuzamot von az és a jelen közt, egy-
kori fiatalága, vérmes, measzeható reményei,
laakadni nem szülő tettereje és a jelen elag-
gott öregesége, reményeinek romjai, lemondása
és tehetetlensége között. S a szép, a gazdag
multból csak szándéka, óhaja, s akarat ereje
maradt még meg, hogy a közökre bizott tanu-
ló ifjúságnak minél sikerebb testi és szel-
lemi nevelését s oktatását tanárkar társai ne-
gelyével, kik osztályrészenei a nagy és nemes
de küszdelmes feladatnak a szállók s a nagy-
kanizsai közönség megelégedésére vezethesse.

A műsor utolsó száma volt a „Lili koringó”
gyermek-hármas zenekörrel. Befelezésül
pedig az épület udvarán diastornászás volt, hol
a kisebb nagyobb átléták” rendkívüli testi
erőt s ügyességet fejtettek ki és sok tapasztal-
s arattak. Jelen tornászati ügyességükért szintén
többen kaptak kisebb nagyobb jutalmakat. Az
ünnepély 8 órakor ért véget. Eördőgh Gyula.

*) E költeményt előbb lementjük meg olvasóinkkal.

Anyám sirja.

Elegia.

Jelige: „Emlékezet”

Messze, messze ismeretlen tájon,
Hol felede kis halom borul, —
Még csak egyszer, oh még oda röggyom
Vanya szicem edhatatlanul —
Elhagytott áll, olyan pusztá, árva,
Viasza — ciszsa hozzá csak a lokem szálla.

Tün keresztje sínc, széthullca dombja,
Nem nyílik virág föllette már;
Könyöl senki, senki rajt nem ontja,
Fejfájára a madár se száll; —
Mint pusztába sínl árva fűznek sorsa;
Jó ücsölt: a sors őt messze doba.

S oh, mily drága, kedves hazt ez nekem!
Hisz alatta nyugszik jó anyám!
Sirba záva, honnan csendes éien
Mintha szellem hängjét hallanám —
Almaimnak árnya hön chajtott képe;
Álmomán, mint régen ringató ölebe.

Es oly éles, boldog ez az álom,
Oh, hisz olyan boldog volt a mult!
S gyermekek ill édes-bus órákon
Hön szerétni még csak most tanult;
Elmerenge olykor éber álmodásban,
Újra étem multam vig jelenre váltan.

Álmomán a gondatlan napokról,
Megjelent a pajzsa kis fű;
Jó szülője félti, rája gondol,
Kedves néni, hogya szomorú;
Elringatja szépen általó dalával,
Örkölök föllette, Istent kér imárol.

Kis fiából, — hogy mulanok éek —
Szende, méla gyermek — ifju lón;
S hō szerelme anyja jó szicének
Élte utjait álta örkölön,
Es midőn a gyermek élni tud eszérel:
Anyja drága testét — sirhalom fölé el!

Vele szállt fának jászai kedve;
Gonolozója, őre, mindene;
Jó szülője — sirban, eltemete . . . !
Nincs, ki többé őre intene!
Bizez, jó reményigél serdülő fiával
Itt hagyott magamra az az áldott gyámal.

Gyermekét már a szilgiba lép-ki,
Bizez, küszde csüggyöléslenül;
S pette vannak a fű emléke,
Hogy lennének biztos óráil,
S az a messze sírdomb porladó görbnyge
Élefel tün szicembe minden bú s örömbre.

Itt lesz mindig a szicembe élete
Vég szaradnak intő szözata,
Minden küszde s bútoros étende
Hit-remény s kitartást ez-ada;
Szent igék gyandót il elrejtetheten:
„Öríz meg emléken s utadon vezessen! . . .”

Távol táled, messze elzakodon
Hisz sírdombra nem borulhatok,
Árva szicem könyvél nem onthatja,
Hár-figyalmu szüntelen enyog;
Oh, e mély seb többé már be nem hegedhet
Édes jó anyát oh! semmi sem feledhet . . .

S ott a sirban csak nyugodni te bélek,
Ne zavarja semmi nyugtatót!
Nekem — állunk füzüstő órényim
Sírdol képe enyhet s nyugtot ad . . .
S az emlékezőnek köszorójt lézsem
Sirhatodra és ez hervadtallan lézsem!

Steiner Eördőgh Gyula

Országos honvéd gyűlés.

Az orsz. honvédegyletek kiküldöttéi Bpsten a
Széchenyi-teri kioszk nagy termében e hó 3-án
országos honvéd gyűlésre gyűltek össze. Az or-
szág minden részéből körülbelül hatvankét egy-
let volt képviselve, 125 taggal, a kikhez a hon-
védegyletek orsz. központi választmányának tag-
jai, minyeg 30-an csatlakoztak. S kik haj volt a
gyűlés helyének megállapításával. Előző nap ugyanis
csak az esti órákban tudtak meg, hogy a gyű-
lést a Széchenyi-teri kioszkban lehet csupan me-
tartani, s ez olyan a röggel érkezett tagok meg
arról sem voltak tájékozva, hogy lesz-e egyál-
talanban gyűlés, vagy nem lesz.

A hosszas késedelemzés miatt Tisza László, a
központi választmány elnöke, 11 órakor nyitotta
meg az ülést. Az elnök, megnyitó beszédében
hangoztatta, hogy azok a kellemetlenkedő meg
jegyzések, a melyek az elmúlt évek folyamán,
egyesek privat ambiciójának ki nem elégtelése
miatt, különösen a központi választmány ellen
hangoztatnak, nagy mértékben hozzájárultak ah-
hoz, hogy nemcsak az ögymenet, hanem maga a
honvéd név is diszkvalifikáltnak a közönség
gyanakvóbb természetű részét előtt. Jelentést
teit ezután az év folyamán elhunyt bajtársakról,
különösen főleg Andrássy Gyula grófról, Visontai
Koröch Lászlóról és Dani Sándorról, a kik a
legutolsó kögyűlés óta haláloztak el, s a hon-

védtség ügyének mindenkor lelkes szószólói voltak. Megemlékezett az előző a múlt évben levőlyt honvédelmi ünnepekről kiemelve az aradi vértanúsokból leleplezésének ünnepeit, a melyen számos agg honvéd jelent meg, s a melyre a központi választmány is koszorút küldött. Jeleztette végül, hogy a szabadságharc honvédeinek névkönyve, mintegy 30.000 névvel és változó életrajzi adatokkal már készen van, s a jövő hónapban megjelenik. A hatalmas terjedelmű Mikár Zsigmond főjegyző szorgalmát dicséri a kinek a gyűlés jegyzőkönyvi közönetet szavazott.

Ezután Mikár Zsigmond olvasta föl a múlt év folyamán elhalt bajtársak hosszú névsorát, a melyet a jelenlévők bejelentései még szaporítottak. Majd Bellágh Imre pestmegyei főügyész mutatta be a számadásokat, a melyek szerint az összes kiadás 1420 forint, az összes bevétel 1436 forintba rughat.

Várady Gábor országy. képviselő, a központi választmány által megbízott előadó, az országgyűlési részéről beérkezett indítványokat ismertette, a melyek nagyrészt a gyűlés változtatlanul fogadta el. Hosszabb megbeszélést az ő kiráncos napi segély provokált, a melynek dolgában azt határozta, Chrujdy Gyula vezetése alatt tíz tagú küldöttség menjen audienciára Szapary miniszterelnökhöz és kérje meg, hogy a honvéd segélyezési statutumokat méltányos arányokra változtatva át, törvényhozásilag állapítsa meg a miniszter a segélyezés ügyét, olyan formán, hogy a megállapított dotáció már a jövő évi költségvetés keretében magasabb összeggel szerepeljen.

A központi választmányból kisorsolt tagok helyére a közgyűlés egyhangu szavazattal a következőket választotta meg:

Kirindsey József, Balogh Sándor, G. Szabó János, Szijárdó Zsigmond, Teánka Imre, Vadnay Károly, Szentgyörgyi Imre, Bakody Tivadar, Bellágh Imre, Bleuer Ignác, Spur János rendes, — Hóke László, Menzel, Adólt, Pillich Ferenc, Kalmár József és Daray Györgyöt párttagokul.

Tisza László elnöki köszönete után, a melyben a közgyűlés komoly hangulatáról teljes elismeréssel emlékezett meg, a közgyűlés véget ért s elkezdődött — a kiosak nagytermében — a mintegy százitis terítékre rendezett bankett, a melyen Tisza László felköszöntőjét a királyra, az agg honvédek állva hallgatták végig.

A lakomáról a késő délutáni órákban osztráltak szót.

Irodalom és művészet.

— **Új könyvek.** A Franklin-Társulat kiadásában Budapesten, újabban megjelentek és kaphatók Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán: *Olcsó Könyvtár.* Szerkeszti Gyulai Pál. 285—294. füzet. Tartalmuk: 285. füzet *A nagy-mama.* Vigjáték három felvonásban. Irta Csiky Gergely, ára füze 30 kr. 286. füze *Európa politikai történetének áttekintése* Irta Lavisse Ernő. Franciaából fordította Angyal David, ára füze 30 kr. 287. füze *Aristoteles politikája.* Görögből fordította, bevezetéssel és magyarázó jegyzetekkel ellátta Dr. Gerő József, ára füze 30 kr. 288. füze *Sophokles. Elektra.* Fordította Csiky Gergely. Második kiadás, ára füze 20 kr. 289. füze *Listi László munkái.* Életrajzzal bevezette Komáromy András. III. kiadás, ára füze 1 frt 40 kr. 290. füze *Régi utazások Magyarországon és a Balkán félszigeten.* 1034—1717. Összegegyűjtötte és jegyzeteket kísérté *Szamoto I.* ára füze 1 frt 40 kr. 291. füze *Angier E. Az arisztokraták.* Vigjáték öt felvonásban. Franciaából fordította Gurnevics Lajos, ára füze 30 kr. 292. füze *Sophokles. Oedipus király.* Fordította Csiky Gergely. Második kiadás, ára 20 kr. 293. füze. — *Oedipus Kolonosban.* Fordította Csiky Gergely. Második kiadás, ára füze 20 kr. 294. füze. — *Antigona.* Ford. Csiky Gergely. Második kiadás, ára füze 20 kr.

— **A kereskedelmi jog és ismeretek téra** harmadik száma zottuk. Róth Pál ügyvéd szerkesztésű. E szám a nevezett folyóirat az évi június havi folyamát képezi. A Dr. Róth Pál szerkesztésében megjelenő „Kereskedelmi jog és ismeretek téra” harmadik száma változatlan tartalommal megjelent. Gerő Viktor tanár beható tárgyalás alá vont a hazai vidéki takszerkeztésnek szervezését s annak hiányait számos adattal illusztrálja. Dr. Feichtinger Elek tengeri magánjogunkat a francia reformokhoz viszonyítva tárgyalja. Dr. Róth Pál a „Hivatalbéli ügyvitel”ről értekezik. A biztosítási rovathoz figyelemre méltó

cikkeket találunk a biztosítás államosításáról és a biztosítás-államosítást törekvésekről hazánkban, az amerikai életbiztosító társaságokról, a rossz életbiztosítási riskókról stb. Az irodalom rovata nagyobb ismertetést kezd meg a külföldi szövetkezetekről.

— **Abu Samu király.** A magyar történelmi társulat 1890. december 14-ikén tartott havi ülésén Kandra Kabos által felolvasott mű megjelent Ráth Mór könyvkereskedésében Budapestben s ott, s lapunk kiadásánál Fischel Fülöp könyvkereskedésében kapható. Ára 1 frt 20 kr.

CSARNOK

Szerelem.

*Sziget valól, egy szép tündérsziget
Az életnek vihardult tengerén,
Melynek mosolygó szél vírtányain
Az üdőt nyújtó mennyet fellelém.*

*Miként hajót megzavall öröm, remény
Ha szép, mosolygó nyújas partot ér:
Ugy szállt meg engem is egy szivórom,
Midőn küzdelmeim közt feltűnt.*

*Felejtve vést és nagy küzdelmeket
Virányidőn mi boldog voltam én,
Oh hisz te nyújtál üdőt, s enykedet
Az életnek vihardult tengerén.*

Szigligeti A. Gy.

Temetésre szól a hurang

*Temetésre szól a hurang,
Olyan bús a hangja:
A falunak legszebb lányát
Búsulja, siratja.*

*Leszegeszték a koporsót,
Felsír a gyász ének;
Sirea viszik a koporsót:
Daltól legények.*

*Miért nem is viaszok inkább,
Engem-ki helyette;
Legalább úgy senkinek a
Szeme nem könyezne.*

Csornai M. Géza.

A kit a sors üldöz.

—Humoreszk.—

Irta: S. Eördögh Gyula.

Hiába! . . . Ha az ember a sors üldözi, ha a legrettenetesebb „pech”-ek egész sora esik meg rajta: minden ellenállási, kitartási szándéka, sőt még reményeinek utolsó szökecskéje is elhagyja.

Ily kizemelt áldozata vagyok én is a látumnak és hozzá még a vigasznak csak legparányibb enyhét sem nyújthatom sorsüldözött szíveimnek, — szíveimnek, mert hiszen mi másról is szólhatnék, mint a sziv-ügyekről.

Mert hát utóvégre az mással is megtörténik, hogy az imádott kedves lényvel töltött édes perceket a mama, papa vagy a nagynéni csoszogó léptei szerzte zavarják; hogy az epedő óhajtott randevuost a könyörület nem ismerő idő egy hatalmas záporral, hóval vagy zivatarral semmivé teszi; hogy a kedvesnek küldött drága virágokat durva kezek az utca vagy az udvar kövezetén engedik diszelegni; hogy a bájos „kedves”-nek küldött levél, melyre egy lórró sziv szörnyű ömlengései vannak bízva, idegen, avatlatlan kézbe kerül, stb., stb. ily csekeiyebb jelentőségű, de — mindezek felett — vigasztalható — pech”-ek. Dehogy, mindezekon kívül, olyan is ért már más valakét kivélem, mint a mit itt alább elmondok, — azt merő hasugságnak, koholmányoknak kell tartanom, mert nem lehetem, hogy legyen több oly „pech fogel” is, mint jó magam.

Szép számú közönség volt együtt jótékonyeudú asztaltársaságunk, melynek én még csak újondból tagja vagyok, évi beszámoló estején, mely déli szokás, az az, hogy csak újabb divat szerint táncol, s egyhét vig mulatságokkal szokott egybe köve lenni. A különben is könnyen viduló közönség az estét szép siker által még bensőleg is megnyugtatta, csakhamar táncra is kerekedett.

Az őszere hölgyközönség közül csupán a két fiatalonem nem epen bájos Ilonkáját ismerem, a ki pedig már koránan nagyon elegiát szerező szokat éli; s nekem még otthon megkeletti

loga dnom, — a mit már a szállásadóném iránti faszélet és hála is megkövetelt, hogy az estén a lehető legjobban fogom mulatolni; jó hogy még a négyesre nem foglalkoztunk.

Az első csárdást csakugyan véle táncoltam, s biz ez az utolsó is volt. De azért még mindjárt nem szakadtam el oldala mellől a kőrtáncot alást sem, mert én, mint az ily mesterségben leikus, csak mint néző vehettem részt, míg Ilonka azért nem, mivel nem kérték fel s így mind ketten szörnyen halgatva ülünk. Hallgatva — mondom, — mert csakhamar sokkal inkább elfoglat, betöltött egy — bájos angyal — kecses lejtésének bámulása, semhogy Ilonkára gondolhattam volna. Feledve mindent, lelkem az ábrándok világában holnyogott már véle, mig nem e tulharsó hangok: — Tessed az első négyesre foglalkozni! — felriasztottak álmaimból. Sietve ugrottam fel, dobogó szívvél lépek elébe, hogy az első négyesre felkerjem; de a rettenetes válasz: — Sajnálom, már foglalkozva vagyok az elsőre: s a mi még rettenetesebb, én e szavak által lesújtva, jól lehet az elsőre volt csak foglalkozva, elfelejtém a másodikra felkérni.

Ily szerencsétlen fellépés után mit tehettem egyebet, át mentem az „öreg urak”-hoz kártyázni. És itt — bár szórakozottan játszám — borzasztó szerencsém volt s újabb aggdóalom szállt meg: — mert, a kinek szerencséje van a kártyában, nincs a szerelemben.

Epen az utolsó oszlásnál jött „ő” oda anyjával, hogy a vacsorához hívják. Most tehát, hogy némi elismerést szerezzek részéről legalább ez alkalommal igyekeztem a játékokat megnyerni. S itt is „pech”-ért: a kimondott „pagal ulimomat az „öreg” kicsinylő mosolygól fogta el, melyre még „ő” is elmosolyogta magát.

Azokban csak vacsora után következett rám nézve a legrettenetesebb „pech”.

Ugyanúgy nagyon érdekes és mulatató játék volt előíranyozva: a társaság fiatal tagjai s a jótékonyág előmozdításán lelkesülő hölgyek egész kis helyi postát létesítettek. Árultak zart levelező lapokat, melyekben kiki, férfi és nő irhatlak egymásnak anélkül, hogy közelebből ismertek volna egymást, csupán az illető hölgy vagy férfi külső ismertető jeleit és az asztal számát kellett utasítással a levél címlapjára írni s azt a minden asztalnál lévő szekrénykébe dobni, honnan azután a tevékeny postásnök és urak rendeltetési helyére juttatták.

E mulatság a legerdekesebben folyt; igyekezett lehasználni mindenki e könnyű utat módot, hogy választottjának nagyszava ömlengésekben kitarhassa litkát és vágyait.

Itt remélhettem én helyre útni előbbi kudarcimat. Siettem tehát minél előbb ily levélre bizni összes reményeim s epedő vágyaimat. Bocsnánatát kérve előbbi ügyelenségeimért, kitértam előtte szíveim rejtékét s epedő várokozásomat válasza után. Bedobva a szekrénykébe, sóvár tekintettel kísértém a levelem azonnal kézbesítő postásnőt s . . . oh hallatlan! a mellette ülő, hasonló színű ruhás szintén barna haju, oh, de jóval eltesebb, tevaszának egykori rózsáit (ha lettek volna valamikor) már elhullatott kisasszonyok nyujtja át, ki ugyancsak meglepetve, örömmel siet azt felbontani. Szemeim elborultak nem láthattam mást már, mint az „ő” szánczó pillantását. . . . Átkoztam még a nyomda testeket is, mely a levelező lapot nyomtatta; — de mit használt mind ez.

Most már lemondva, minden egyébről, csak a borban akarom vigaszt keresni, midőn nem sokára hozzám lép a postás s egylevelet nyújt át.

— Persze — gondolám — most siet válaszolni az aggszűz, s meg nézve a címet, „lelete ruhás, szöke fiatal ember” címetét olvassam. De épenséggel nem voltam kíváncsi tartalmára s azt hívém ügyes fogást teszek, ha átnyujtom az asztalomnál ülő másik szintén fekete ruhás, szöke fiatal embernek, megjegyezve, hogy én kissé szögszinhaju vagyok s így nem nekem szól.

Az átézi, elolvassa, „ő”-rá néz, „oda megy, bemutatja magát, társaságába szegődik és vig cevegés közt bitorolja az én helyemet! Marsdósi lelki lurdalás, lepte a bensőmet, hogy mégis „ő” irhatia s nekem küldte, amiről nem sokára (külöklésen megbizonyosodtam, midőn „ő” távozott sküleivel annak a . . . tolakodónak (!) kiáretében s mellettem elmenve, reppenetes szavakat hallám ajkairól fölembre csüggeni:

— Ön szörnyű ügyetlen! . . .
Most szóljanak önök: érte-e már ember hát nagyobb, — horasztóbb és vigasztalhatatlanabb „pech”?

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fischel Fülöp könyvkereskedése.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK:

Egész évre . . . . . 5 frt — kr
Félévre . . . . . 2 „ 50 „
Negyedévre . . . . . 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számíttatnak.

Nyilttér petitsora 10 kr.

Előfizetések, valamint a hirdetésekre vonatkozó Fischel Fülöp könyvkereskedésbe intézendők.

Szerkesztőség:

Magyar-utca 33. házszám.

Ide intérendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bármeaten levelek csak ismert kerék-ből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, a Bankgyeűlet, az Ipar- és kereskedelmi bank, s a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

A tisztelt házból.

Nem esoda, hogy huszonhat fokú melegben a magyar törvényhozó traktület a Sándor-utcai palotájában, mely akkor is szűknek a kevéssé szellőzőttnek bizonyult, mikor azt felépítették, nem esoda, mondjuk, hogy a képviselőtestület nagy része a huszonhat fokú melegben, ki nem állhatván a forróságot a házban, annak nem egy két üléséről marad el; mert hiába, a magyar képviselő sincs más anyagból gyúrva, mint a magunkféle egyszerű ember, sőt ott a tisztelt házban nem tehetik meg, hogy mint mi, ha dolgozunk is a melegben, levethessék legalább kabátjaikat, s így a nap legforróbb részét keresztüll kell izzadniok s ez által igazán méltókká válnak a nemzet azon megtisztelő címére, hogy ők: a nemzet napaszámosai.

Izzadni egy-két órát, az még csak megjárja, de izzadni nap nap után tíz órától 2 óráig, vagyis naponta 6 egész órán át, ép azon órákban, mikor úgy szólva flggélegesen szúr a nap a Sándor-utcai palota kupolájára, ez több, mint mit a nemzet az 6 napaszámosaitól méltányosan követelhetne.

S ezt belátta a tisztelt ház és ez évben ismét felvetette azt a kérdést, melyet már az előző években is többször pengettek; hogy t. i. a tisztelt ház üléseit más órákra tegyék át.

A kérdésnél a képviselők két táborra szakadtak. Egy részük azt óhajtá, hogy Angol-

ország parlamentjének szokása szerint éjjeli tartásának az országgyűlési ülések, s a terem csillárfénye mellett hozzászának meg a magyar törvények, míg a másik rész a kora reggeli órákat tartja célzertűbbnek s azt óhajtja, hogy reggeli hét-órától tízenegy óráig tartson a tanácskozás.

Megkérdezték tehát a miniszterelnököt Szapáry Gyula grófot is e tárgyban, s a gróf miniszterelnök oda nyilatkozott, hogy ő a tervbe vett változáshoz — ha azt a többség kívánja — szívesen hozzájárul. Hasonló nyilatkozatot tett a mérsékelt ellenzék is, sőt a 48-as párt is beleegyezett e változtatáshoz; így aztán megindultak az aláírások s rövid idő alatt a reggeli órákban tartandó ülésezésekhez oly tömegesen járultak a képviselők, hogy az újítás most már minden nehézség nélkül keresztüll vihető, sőt hisszük, hogy mire e soraink napvilágot látnak, már az ülésezések a reggeli órákban fognak tartatni.

No, ez a kis változás nem épen elég anyag egy vezércikk megírásához, azt mi jól tudjuk és hogy még is vezércikkünkben foglalkozunk azzal, oka, mert pár szót akarunk lelkükre kötni képviselőinknek.

Amennyire méltányoljuk, hogy a képviselők mint emberek, ott, hol letaéges, kimélve legyenek, s így méltányoljuk a reggeli ülésezést is, nem mulaszthatjuk el azonban kifejezni azon óhajtásunkat, hogy ezentűl az üléseken több képviselőt szeretnénk a „jelenlevők” s kevésebbet a „távollévők” nevei között olvasni.

A képviselő-mandátum a legszebb jutalom, mivel a polgárok egy polgártársukat megtisztelnek s e megtiszteltetéssel kezükbe teszik polgártársaiknak minden érdekét, ez érdek képviselőre iránt tehát kötelezettséget vállal magára minden képviselő és minthogy az „utastások” korszaka lejárt s a küldők visszahívási joga megszűnt, csak is a képviselő erkölcsi kötelességérzete az egyedűl biztosíték, mit az küldőinek nyújthat; e kötelességérzetnek kell tehát vezetni minden képviselőt s ha ez vezet, meg vagyunk győződve az egyes szavazatoknál nem kellend a jegyzőknek oly sok irónt elkoptatniok, hogy a „távollételek” tündöklők neveit összeírhasssák.

Ha eddig a nagy hőség némileg mentette a távollételeket, a most beállott újítással ez indok elesett s úgy reméllünk lehet, hogy a tisztelt ház ezentűl teljes számban fogja látni a képviselőket a megtartandó üléseken, teljes számban már csak azért is, hogy a nemzet bizalmát továbbra is megtarthassa maga számára.

S. hogy ez megtörténjék annyival is inkább kívánjuk, mert a vidéki polgár ha a fővárosban dolga akad, leginkább képviselőjét keresi fel s otthon nem találván, a házban bizonyos órában megtalálhatja, ha t. i. a képviselő kötelességszerűleg ott van az üléseken.

Sapientia pauca!

Palotai Csorba Akos.

A „ZALA” tárcája.

Nyári zápor.

Menyőörög, villámlik,
Hull a nyári zápor . . .
Szép szarvadrány látásik
Fent, amoda távol.
Az eget felkörben
Altveli szépen,
S tündöklök a napnak
Sugár özönében . . .

Elvonul a jelleg
És kiderül ismét,
S nem fedt el semmi
Az ég tiszta színe . . .
Himes lepke játszik
Újra a napfénybe!
Döngö méh mézet szel
A virág kelyhébe.

Elvonul a jelleg,
Elnémul a zápor . . .
S ráborul a tájra
Egy fekete fűtöl,
S feljön a sok csillag,
Majd minden oly néma,
Tűzöl a lélek közt
Villámlik csak néha . . .

Potoczner Arpad.

A hontalan.

— Beszély. —

Irta: Csorba Akos.

Bömbölt a vihar; a szel süvöltve zúgott a lák galyai között; a hó nagy peyhekben hullott alá, fehér lepellel vonva be a tért; a láthatárt rövidre szabta, a szemlélő előtt.

Szóval tél volt a pedig kemény tél, midőn nemcsak az ember, hanem az állat is elrejtőzik, hogy a dühöngő elem ellen fedelel keressen.

December 24-ike volt, azon rövid napok egyike, midőn a nap földünket alig pár órára világítja meg. Délután négy óra lehetett, a nap már lemeot s a hővilágon kívül nem volt más világ s ez is oly kisértesen világita csak a tért, hogy inkább ej, mint nappalnak tűnt fel az idő.

Magas bérceken, gyertyaszál egyenességben fel-nőit lenyúlta erdőben haladt egy utas, a lent leirt zivataros nap délutánján.

Széles, karimájú kalapja mélyen szemére volt vonva s a vihar ellen kesszenővel lekötvé, subája, mely sokely posztból látszott készűlve, erősen összevonva, alig engedék láttatni a nagy bagaria csizmát, melynek szárait is belepte a hó. Lassan haladt, a asakáló hó, esemét vagdálva hátrátatá, míg lába alatt a megfagyott hóréteg csikorgott.

Gondolataiba merűlve, folyton a zúgó viharral küszde, lépésről-lépésre küsködött a mindinkább erősödő hótömeg között.

Mintegy óra hosszáig haladt már, midőn a hère tetejére ért. Itt megállott, széttekintett a

mintha egyszerre megtalálta volna mit keresett, kehes léptekkel jobbra kanyarodott s pár perc alatt egy barlang nyílása előtt állott.

— Itt van, tehát nem tévesztém el utamat, — szolt önmagában beszélve utasunk, — itt megnyugszom, a holnapi szent napot itt töltöm el, a hontalannak itt is meg fog jelenni az úszulott Jézus, itt fogok hozzá imádkozni s kipihenve magamat, holnapután folytatom utamat. — Itt fűz tovább gondolatait, mi közben belépett a barlangba — itt imádott hazám véghatárán fogok még egyszer imádkozni nemzetemért s aztán átlepek az idegen földre, mely menhelyet — de nem hazát, fog nyújtani a hontalannak!

Könyek csillogtak vándorunk szemében, midőn a barlangba beléppe kűpenye alól tűzszerszámot vón elő, kicsoholt s — oh én ügyetlen, — szolt ismét, tüzet akarok gerjeszteni s nincs fám, — ezzel eldobja az égő taplót, kilépett a barlangból, nem kelle sokat keresni, a vihar letörte a galyakat, pár perc alatt egész nyáláb tüzelővel tört vissza.

Újból csaholt, a tapló tüzet fogott, de a fa nedves volt, lángra nyúlni nem akart, gondolkozott, végre zsebében kotorászva, abból papirosomagot vont elő. Egyik darabot a másik után gyújtja meg, a nedves fa alá teite, suszorgott az egy ideig, végre meggyuladt s lángal égni kezdett.

A vidám lollóbogó láng mellett szétnézett utasunk. Úgy látzik már ismerte a barlangot, mert egyenesen annak balszögletébe ment, hol egy kő állott, arra leült s gondolkodni kezdett. Miről gondolkozott, ki mondja meg? Miről gon-

Diplomatiai harc.

(P. K.) Hiába, a mi Lajthán túli szomszédaink csak nem akarnak meghajolni a mi önállóságunk előtt, minden aron belénk akarnak kötni, mindannyiszor a hányszor szerét tehetik, kötekednek velünk diplomatiai úton.

Alig intézzük el egyik-másik kérdésünket Ausztriával, annak kormánya már ismét új kérdést vet fel; így most ismét a valuta kérdésében bürzenkedett fel az osztrák pénzügyminiszter dr. Steinbach úr.

Tagadhatatlan, az osztrák miniszternek a valuta kérdésében tett nyilatkozata kínosan érintette a magyar közvéleményt.

Amit az osztrák kincstárnok a költségvetési bizottságban az említett kérdésre nézve kijelentett, Magyarországot kihívja a kritikára, sőt majdnem a visszautasításra. Dr. Wekerle egyetértésben volt nemcsak az ország közvéleményével, hanem a parlament minden pártjával is, midőn a minap kijelentette, hogy a legközelebbi jövő legsürgősebb feladatainak egyike az állandó egy állandó valutához.

De a magyar pénzügyminiszter nem elégedett meg ennyivel, ismertette valuta-reform-politikájának alapelveit is, jelezte a követendő eljárás módjait, sőt még azt is közölte, hogy a döntő lépést, melytől főleg függ a keresztülvétel, t. i. az aranyvásárlásokat sikerrel kezdette. Tudunkkal Wekerle már ma egyharmad része felett rendelkezik ama aranyösszegnek, melyre Magyarországnak lesz szüksége a valutareformnál. Kormány, parlament és közvélemény tökéletesen egyetértének abban Magyarországon, a mi a reform sürgősségét és lényegét illeti. Igen, Magyarország már aranyvásárlásai által annyira érdekelve van, hogy meghatárolnia semmiképp sem lehet. Ezt titkolódzás nélkül kimondta Wekerle, nem ugyan kategorikus szavakban, de mégis fértelmesen fejtgetéseinek hangja által.

Es imé felelmelek a reichsráthi képviselőház költségvetési bizottságában dr. Steinbach s akadémián elismeri bár a valutareform hasznos voltát, de oly aggódva zárolja körül magát s ezt a vallomását, hogy azt a benyomást nyeri az ember, mintha ez a beszéd a valutarendezésnek örök időkre leendő halasztását jelentené. Az osztrák pénzügyminiszter minden lehetséges aggodalomnak kifejezést ad. Ággyálai

dőlözhatik a hontalan, — mint arról, mién nincsen: hazájáról.

Majd ismét telki, újra kiment, nagyobb nyaláb tüzelő szedeti, megrakta a tüzet jól skényelmesen leheveredett a barlang hideg talajára s nyugodtan, igen nyugodtan, mily nyugodtan csak a hontalan pihenni tud, megpihenni s elaludt.

Álmában szagoldó paripán röpül be a tért, hanczi méne prüszkölve szokdcsépt vele a vértől azott harcterén, kardja hegyéről még csurgott a vér s izadt homlokát a diadal babérja környezé!

Szép álom, boldogító álom egy hontalannak. Hagyjuk őt boldogságában!!

Románia fővárosának egyik palotájában, az első emeleti teremben két férfit látunk együtt, a fényesen bútorozott szobába egyik kerekében ülnek, előttük a párolgó kávé, melyet időnkint ajukhoz emelnek, míg annak edjét, a finom török-dohány füstjével tokozák.

Úgy látszik hozzászólást folytatnak.

— Igen barátom! nekem könnyű, te egy nemzet fia vagy, melynek nincs múltja, de van nagy jövője és én látom, s nagy jövő nincs messze, e nagy jövő nemzetet az Európa által rendezendő nagy hangversenyben nagy szerep fogja érni. Nemzedet a független nemzetek közé sorozza, hazád virágozni fog s te boldog leszel, mert hazád is az leend.

— Igazad lehet, bár én nem táplállok oly véres reményeket hazám s nemzetem jövője iránt, mint te, de igazad lehet s én boldog, lelete boldog leszek, de mért mondod te, hogy nekem

vannak a helyes relációi miatt és a sokféle értékrendszer közti választás is fölajánl okoz neki, mindenféle kifogása van a tisztán aranyérték ellen, az abszolút cimetallizmus ellen és az ingadozó valuta ellen is. De a hol legnagyobb a bökkenő, az az arany beszerzés, mert most nagyon drága az arany. Hogy röviddel ez előtt még olcsóbb volt az aranykursus, olyan olcsó, hogy a magyar pénzügyminiszter rudakban és aranyváltókban 40 milliót vehetett, azt úgy látszik nem tudja dr. Steinbach; és úgy látszik azon remény elől is elzárkózik, hogy a normális viszonyok visszatérével az arany ára megint esni fog az európai piacon.

Gyakorlatilag véve dr. Steinbach beszéde polemia pénzügyminiszterünk és közvéleményünk felfogása ellen. Magyarország egyetértelműleg akarja a valutareformot; de dr. Steinbach ha nem is ridegen, elutasítólga, de mégis tartózkodva és szíve mélyeig hidegen viselkedik azzal szemben. És így még van a viszály Ausztria és Magyarország közt a valutakérdés tekintetében. Hogy fog ez a viszály megoldatni? Kezdsen ebből nem kételkedünk abban, hogy végre is a magyar felfogás fog győzni. Mert először az áttérés egy rendszeres valutához fontos szükséglete nemcsak Magyarországnak, hanem a monarchia másik felének is. Az örökös érték-ingadozások majdnem töbet ártanak az osztrák ipar gazdasági érdekeinek, mint a magyar mezőgazdaságnak s az értékviszonyok állandósítása majdnem legalább is oly mértékben válik az előbbinek javára, mint az utóbbinak. Másodszor Magyarország befolyása a monarchiában hál! Isteennek elég erős arra, hogy ne kelljen kétségbe esnünk a valutarendezésre irányított törekvéseink sikerén.

Ahogy ma állnak a dolgok a monarchiában, Magyarországnak éppen nincs oka lemondani oly aspirációkról, melyek, midőn nemzetünk specifikus érdekeire vannak figyelemmel, egyuttal teljes összhangban vannak Ausztria gazdasági érdekeivel, sőt az egész monarchia jólétével is.

És a valuta kérdés tekintetében tökéletesen ez az eset forog fenn. A valuta a lehető leg hamarabb rendeztetni fog, bárhogy rugdalózik is ellene jelenleg a Lajthán túli kishitű pedanteria; és mi bízunk a magyar kormány s főleg Wekerle eszélye s erélyében, hogy keresztül vizsik e kérdést!

könnyű s mért tested te hazám jövőjét oly szép színben előttem, hisz a te hazád már ott var, hová te hiszed, hogy az enyim jutni fog. Nemzedet Európa tisztelgeti bírja, Európa rokonszenve környezi vitéz nemzetet, fia fenyit, dicőseget vírtak ki a világ előtt, alkotmánya hazádnak a legszebb polgári jogokat adja nemzetednek s te ezen a világ által becsült, szeretett nemzet fia vagy, mi hiányzik boldogságodból?

Most megszoktál a beszélgetés, a két férfi komolyan maga elé bámult s a kérdett, felelet helyett nagyot sóhajtott.

Mig e hallgatás tart, vessünk pár pillantást a két férfira.

Egyik, mintegy 32—35 éves szőke, magastermetű, nyílt homlokkal, mely a gondolkozó főt árulja el, romániai születésű, finom műveltségű egyén, kinek szüleitől öröklött roppant vagyona, lehetővé tették, hogy Párizsban megtanult kényelmes élet hazájában, saját palotájában meghonosítsa.

A másik mintegy 45 éves, éjsötét hajzat, szép körszakál, magas, nyílt homlokkal, melyről a mely gondolkodás látszott visszatükröződni; a nagy fekete szemek — mélabús tekintetű árultak el a az egész alak szenvedést, lelki megrázkódást tüntetett elő.

Az első mint mondám romániai, ez utóbbi pedig magyarhoni férfi volt.

— Hadd kedves Axentim a kérdezősködést — folytatá a társalgást a magyar — mindaz, mit nekem elmondhatnék, nekem fájdatmat okoz s téged talán untatna.

Köztisztaság városunkban

— Második közlemény. —

Mégegyszer vissza kell térnem városunk piac-terére csak azért, hogy tán azokat a szegény fákat, melyek hivatva lesznek egykor utódainknak egy kis árnyékot nyújtani — az életnek megmentsem. — Tapasztalta s látja a városi kertész, de látja a hatóság is, hogy a fák nagy részét évenként kivessz, s ezért évenként újakat is ültetnek az elhaltak helyébe; de bár tudják, hogy a kivesszések egyedüli oka az, hogy a fák nem ápolatnak kellőleg, — soha, bár hetekig száraz idő legyen, — aljukat meg nem nedvesítik, — a víz felfogására a törzs körül egy kis gödröt nem csinálnak, e tekintetben még sem utasítják a városi kerestzt teendőjére. Bocsanat, — de igen is utasítják; — ép a mult héten vettek ki ismét egy elhalt fát, s a többi köré kis gödröcskét ástak, hogy a vizet jobban felfogja, s a fát táplálja. Azonban jó husban lévő elárústónónk másnap már leülték a kis gödröket, — s mire délután a piac kitészült, nyoma sem volt az ásott vízfogóknak. Nagy oka a fák kivesszésének, — s azt hiszem ez a főoka is, — mivel a földet körülöttük az ott ülés által oly keménynyé teszik, s annyira lenyomják, hogy a szegény fa kerülletileg terjeszkedni nem tudván, kénytelen elhalni. — Tanácsos lenne e fák körül lukacsos vasrácsot elhelyezni, — a melyen keresztül az eső is szépen beeshetnék, meg a földet sem lehetne körülöttük lefűjni, mivel ezt a vasrács megakadályozná.

A mult napokban ép egy vidéki jó ismerőssémmel Kis-Kanizsa felé sétáltattam, midőn az meglátván a vágóhidat, kíváncsiság által ösztönözve nem hagyott addig békében, míg meg nem ígertem, hogy elvezetem őt oda.

Ott is voltam másnap. — de bár ne voltam volna: volt miért szégyenkednem, pirulnom ismerősim előtt. Már vagy ötven lépésnyírl iszonyu hűzős szag ütötte meg az orromat, a mely közelebb érve — folyton nagyobb és nagyobb mérvű volt. Mitől jöhet ez?

Hát a leőt marhákat megaludt vére, s a belek s gyomorokból kidobott trágya terjeszti széjjel e kellemes illatot. És hogy ez így van, azt én nagyon nem is oszólom. Mert e vágóhid berendezése oly primitív, annyira cölázertűlen, hogy bármely kis faluban is már most körülömbet találhatunk. Hol ennyi marhát, borjut vágának naponként, mint Nagy-Kanizsán, s hol annyi mézázos van a városban mint itt, ott már lehetne egy a kor igényeinek, s a köztisztaság követelményeinek megfelelő vágóhidat építtetni, — s nem szabadna engedni, hogy az urodalomnak ily hasznavehetlen vágóhidért oly telemes évi bér fizetessék. Hisz ha a város építtetné egy vágóhidat, az ennek építésébe fektetett pénz meghozná kamatját, — és

— Miért tántasz Aladár? mikor untatott meg az, mit te nekem beszéltél? de legyen, ha fájdatmat okoz hazád és nemzetedről beszélni, mond el, mint történt ajóveteteid hazamba, egész addig, míg megösmertelek; tudod, ezt még soha sem beszélted el nekem — kérő Axentim, mi közben a két csészét újból megtölté kávéval.

Aladár egy szivarra gyujtott, pár kanál kávévett s aztán kényelmesebben helyezkedve el a kereketen, maga elé bámulva így kezdé:

— Már elbeszéltem neked egy alkalommal, hogy midőn hazám napja Vidinnál elsetült, midőn az árúás az orosz nyers erőnek eladta nemzetemet, földön futóvá lettem. Mint bolyongtam, mennyi nyomor s szenvedés mentem keresztül, azt sem leírni, sem lefesteni képes nem vagyok; sem te el nem képzelheted. Majd mint kocsis, majd mint kényemeséprő, majd mint koldus barangoltam be hazámat, míg végre alátelvével egy dunai hajóra jutottam, hol mozdonyfűtő lettem. Mint ilyen jutottam el Vidinbe. Menekült honfitársaim ekkor már szétszórtva éltek az öt világrészben. Felévet tartózkodtam Vidinbe, hol napi élelmemet mint napszamos tengettem; követ hordva az akkor folyamában volt építéséhez. Te tudod, érzed, mit jelent e szó „honvágy”, az érzés kelt fel bennem, visszavágytam hazamba, vissza a Tisza öntözte szép rónára, vissza a Kárpátok hátárolta magyar hazába.

(Folytatjuk.)

még a városnak egy szép, a célszerű épü-
letével több is lenne. — Ennyi mészáros
képtelen szükségletét azon a kis vágóhídon
levágtatni, — s mi fő tisztességesen, tisztán
elkészített, s lehetetlenség, hogy midőn nap-
hosszat vágnak, — hogy ily kis vágóhidat
tisztán tartani tudjanak.

Már egyszer-kétszer volt szó a vágóhid épü-
téről, — de e szavak úgy látszik csak pusztán
ideje elhangzó szellők voltak. — Pedig már
ideje volna erről komolyan gondolkodni nem-
csak, — hanem azt komolyan és tényleg foga-
nathra is venni, — hogy városunknak sok ol-
dalról megtamadott tisztatlán levegője, ez ol-
dalról legalább egy kissé kitisztulna. *)

K. B.

Quousque tandem...?

Quousque tandem...? Meddig lesz még kény-
telen a városi lakosság a városnak egy vesze-
delmes emberével viaskodni? Mikor tognak
megszünni a naponként ismétlődő gladiatori
erőmutatványok, piaci verekedések, fejbeverések?
Mikor fog a nagyközönség ez utálatos és vér-
tagyasztó látványoktól megkíméltetni s mikor
fog a járókelő polgárok életének biztonsága
céljából városunk e rémeveszélytelenné tétetni?

Vagy tán Szakonyi Lajos különös engedély-
vel bír a naponkénti verekedésre, fejbeverésre?
A tek. városi rendőrség azzal még nem tett
eleget, ha a verekedő Szakonyi Lajost három
rendőrről nyakon csipeti délután 2 óraker,
bekísérteti, s ugyan az nap délután 5 óraker
már ismét kint sétál a városban s folytatja
rémitő munkáját? Hát egy ürület meg lehet
köztöztetni, bolondok házába vitetni, kényszer-
zubbonyt reáerőszakolni — mivel örjüngésében
közveszélyt dolgot cselekedhetik s árthat az
ember életnek, — de Szakonyi Lajost, ki egy
örjüngőnél százszor veszedelmesebb a polgárok
életére, nem lehet a közbiztonság, a nyugalom
és rend érdekében valamelyik hazai javító-
intézet munkaházába küldeni? Vagy tán jobb-
nak gondolják addig várni ezzel, míg egy két
embert leaszúr és agyonver, vagy míg Szakonyi,
Isten kegyelméből meghal?

Quousque tandem...? Meddig fog ez még
így tartani!?

Hétőn délután tűz ütött ki Kis-Kanizsán.
A tüzoltó kúrtások tüdő szakadtukból fújták,
a tüzoltók futottak az őranyára, — de sajnos
— kárba vészett a sok kúrtóles, a derek tüz-
oltók minden igyekezete, mivel nem voltak
lovak, melyeket a fecskendők és szerkocsik elé
foghattak volna. Nagy lótas futás keletkezett,
a tüzoltók elszaladtak az utcán lovakat keresni,
dacára azonban a mindenki által féltsemert
rettentő veszélynek, mely Kis-Kanizsát fenye-
gette, nem találkozott sem polgár, sem úr, ki
lovait a tüzoltóknak átengedte volna.

Nagy-Kanizsa városának önállósítása, függet-
lenítése kérelmeztek a miniszteriumnál, —
ahova benyújtott memorandum a város minden
javát magában foglalja, — de elefedték meg-
említeni azt, hogy a tüzoltóságnak nincs készen-
lét s azonnali segíthetős céljából lovak, illetve
ezek tartásának költségei nincsenek fedezve.
Pedig a tüzoltóság ennek ellenében az utca-
öntözést illetően nagyon előnyös ajánlatot tett,
s ezt bizonyosan a jelenlegi vállalkozónál
lelkismeretesebben is teljesítette volna.

De okvetlenül szükséges ez a közbiztonság
szempontjából is, mert ha a hétőn esetbe ha-
sonlók fordulnak elő s az Isten elővigyázatából
a szél iránya nem kedvez a veszélyben forgók-
nak, úgy az egész város leég, — mint leég
hetett volna Kis Kanizsa is, — míg Brückler
fuvaros lovak a vasutról bejönnek a fecsken-
dőket rendeltetési helyükre szállítják.

Az csak megkövetelheti a városnak minden
egyos polgára 75° pótdadója fejében, hogy va-
gyonbiztonsága érdekében minden, de különösen
a legszükségesebb neki megadások, még akkor
is, ha az a városnak valami áldozatába kerül.

Még egyet. Már sok nagy városban voltam,
hol állandó, fizetett tüzoltóság s ezek részére
a szükséges készlethez 2-3 pár ló is van.
Mégis előfordult nagyobb veszély esetén, hogy
az összes felszerelést és fecskendőket a 2-3
pár ló már azért sem vihette el egyszerre,
mivel a tűz távolléte miatt a nagy fecskendő

elő két pár lovat kellett befogni, hogy gyorsan
vágthassanak a vész színhelyére. Ilyen eset-
ben a tüzoltónak vagy rendőrnek felszólítására
az utcán vágatató polgár kocsi vagy hintó azon-
nal megállni tartozik, lovait a kis fecskendő
vagy egyéb kocsi elé fogják s viszik a tűzhöz.
Ezen városi törvény kötelezettsége alól gazdag,
szegény, magát fel nem mentheti.

Nem így van ez nálunk! a miről szomorúan
győződhetünk még a kis-kanizsai tűz alkalmá-
val is. A rendőrök, tüzoltók kiabáltak a parasz-
tokra, — pedig kis-kanizsaiakra, — hogy állja-
nak meg, fogják lovaikat a fecskendő elé, —
megkísérelték kifogni egy helybeli polgár lovait,
de a polgár elkergette s jól összeszedta a sze-
gény igyekvőket, kik polgártársaik vagyonának
megmentése körül fáradozásainak így kapják
meg jutalmát. Érdektelen, verejtékes mun-
kájukért ez a köszönet!

Quousque tandem...? Meddig fog ez még
így tartani?!?!?

B. K.

Helyi újdonságok.

Baross diszoklevele. Megirtuk annak
idejében, hogy a Nagy-kanizsai kereskedelmi
ifjak egylete Baross, miniszert a magyar keres-
kedelem érdekében szerzett érdemei elismerésül
az egylet tiszteleti tagjává választotta s ré-
szére egy diszoklevél kiadását határozta el. A
diszoklevelet Klein Márton úr, az egylet tagja,
a gelsei Guttmann Vilmos kir. tanácsos egyik
hivatalnok, ki kaligrafikus s ezen szakmában
készített műveivel már széles körben ismerve van,
készíti. A diszoklevél szabad kézi rajz s oly
művészi kivitelű lesz, mely mellő a megisztelt
tiszteleti taghoz s az őt megisztelő egylethez.
A diszoklevelet, mely a közelebbi napokban már
készben lesz, egy az egylet részéről küldöttség
fogja átadni a miniszternek, mely küldöttség
vezetésére, mint értesülünk, kerülünk kedves
országos képviselőjét Hertelendy Béla urat fogja
felkérni a kereskedelmi ifjak egylete. Semmi két-
ségünk benne, hogy az egylet derek elnökével a
fővárosba utazó küldöttséget Hertelendy képvise-
lő igen szívesen fogja Baross miniszterhez ve-
zetni és még kevésbé kételkedni azon, hogy a
miniszter szívesen fogja fogadni a nagy-kanizsai
kereskedelmi ifjak ez elismerését, melylyel midőn
a magyar kereskedelem érdekében oly nagy érde-
meket szerzett miniszert megiszteli, csak is
magát tiszteli meg, — tiszteletbeli tagjává
avatván azt a férfit, ki Magyarországon min-
denki tisztelt és a kívül szemben még a büszke
Bécs is meghajlik.

Gyászír. Lapunk kiadójának Fischel
Fülöp urnak első házasságbeli apósa Markbreiter
J. gráci köztisztelőben állott polgár, ki vá-
rosunk apra nagyja is jól ismeri, de nem csak
ismert, hanem irányába a város különböző ér-
dekeiért tanusított működéséért hála is köte-
lezve van, e hó 9-én d. u. fél két óraker mint
egy gráci távsürgöny tudatta, Grácban meghalt.
A megboldogult volt, ki Nagy-Kanizsán 1850-ben
az első nyomdát állította fel, továbbá ő volt az
ki déli vasutnak Nagy-Kanizsa érintkezésével
való kiépítésére leghatásosabban működött közre;
fáradhatatlan törekvésének sikerült a nagy-kan-
izsai „Kereskedelmi és iparbank” felállításá, s
számos kulturális és jótékony egylet részint mint
alapítóját, részint mint működő tagját gyászolja
az elhunyt. Nagy-Kanizsáról Grácba téve át
lakását itt ő alapította a városi közúti vaspályát,
előbb már alapítója lévén a prágai közúti vas-
pályának. Markbreiter ki 77 évet élt, polgártár-
sai osztatlan szeretettel bírtá, s városunkban
lakó fia, elsőrangú terménykereskedő és volt
veje siettek Grácba a megboldogult koporsójára
letenni emlékeztetők koszorúját. Nagy Kanizsa
városa méltán osztozik a család vesztésébe tel-
lett fájdalomban, mert elévülhetlenek az ő ér-
demei Nagy-Kanizsán.

Kanizsa Mathuzaleme meghalt. E
hó 8-án Nagy-Kanizsán, a Magyar-utcában nagy
közönség gyűlt egybe. Alacsony-kis ház előtt,
melyen gyászlobogó lengett, négyes fekete gyász-
kocsi állott. A gyászkocsin nem voltak koszorúk,
de a reá tett koporsót sok ember állta körül.
Egyszerű embert temettek. Rozenbaum Salamon
vagy a neve a mégis oly sokan ismerték, legalább
azt kellett hinné abból a nagy részvétet tanusító
közönségből, kik a halottas kocsit körülvették.
És úgy volt, sokan ismerték, hogy egy egész sa-
zadon túl élt, száz évnél több szenvedés nyoma
vált; 105 éves volt mikor meghalt. Szép csalá-
dot alapított; három gyermeke most is itt él

közöttünk, míg két leánya Braziliában van férj-
nél, egyik egy ottani ügyvéd, másik egy brazilia
orvos neje. A két jómódban élő leány nem fele-
kezett meg sóha atyjukról s honn maradt test-
véreikről s rendszeren küldtek dollárokat az itt-
hon lévőeknek. Rozenbaum Salamon 1786-ban
született s így 105 éves volt, egész életében
egészséges s csak ritkán fordult elő kisebb vál-
tozás nála, egyenesen járt s még a legutóbbi
időben, midőn egyik Braziliában élő leánya meg-
látogatta itthon, Istvánffy fényképészhez ment,
ott fényképezette magát, majd ugyancsak a
fényképezés által készíttette el olajfestményű arc-
képét, hogy leánya a tengeren túl vigye magá-
val örök emlékül, az ősz Mathuzaleme képét.
Most vége mindennek, az anyaföld takarja a szá-
zadokon túl élt öreg Salamon holttestét.

Dunántúli régiések. Hogy minő gaz-
dag torrása a régeszettek a Dunántúl, eléggé
igazolják azok a leletek, a melyek csak a napok-
ban is napfényre kerültek. Récsény Viktor, pannon-
halmi bencés, a tihanyi társház tagja, Zalame-
gyében nagyszerű tárgyakat kutatott fel. Neve-
zetesen: Kaposkán egy barbarkori rendkívül
tanulságos ezüst- és bronz-leletr bukkant. Gyü-
rűsön egy római lelethelyet constaltál; Vaszolyon
és Káptalan-Totiban, három, eddig ismeretlen
római feliratos emlékkőre talált s végre Gujya-
oson egy föltűve ritka aranyérem, mely barbár
utánzása az egykori rómainak, lett szorgos s
tűrelmes kutatásainak eredménye. — Reméljük,
hogy a fiatal tudós ernyedetlen szorgalma idő-
múltával szép collectiót tud a Dunántúli fel-
mutatni.

**A Légrádi önk. tüzoltók nyári
mulatsága** e hó 7-én volt. Nem csak a lé-
grádiak, hanem a vidék is meglátogatta e nyári
mulatságot, mely az erdő lombkoronás fái között,
a Dráva partján folyt le. A tüzoltóság derek fő-
parancsnoka Kovács Gyula jegyző csinosan disz-
tette fel a tért; a korlátolt elkészített tánchelyt
a tüzoltóság jelvényei díszítették „Isten hozott”
felirattal transparenttel, míg a lampionok özőne
fényárt transparenttek s megtört a fény a Dráva
hullámai között. A tüzoltóság teljes díszben,
cigányzenével vonult ki a térre, hová egymás-
után érkeztek a városból és szomszéd községből
siető vendégek s igen díszes hölgykoszorú, míg
négy óra felé megjöttek a vonattal, a távolabb-
ról siető látogatók. Öt óra után érkezett meg a
tüzoltó-egylet elnöke: Gádó Mátyás zagrábmegyei
áldozár, légrádi plébános. A tüzoltóság sorfalat
képezett s a főparancsnok teljes díszben röviden
üdvözölte a szeretett elnököt „Itt kint Isten szabad
ege alatt”, megköszönve neki, hogy ki
annyit fáradozott az egylet érdekében, annak szóra-
kozásában is részt vevsz. Azután megindult a
tánc, mely folyt 10 óráig, midőn a közönség
vissza vonult a városba s ott folytatta a mulat-
ságot. A plébános elnök körül csoportosultak,
vidám beszélgetés s poharazás között ültek, mi-
dőn egyszerre a „vigyázz” kürtjelesz felhangzott.
A tüzoltók az asztal körül csoportosultak s a
főparancsnok poharat emelt lapunknak jelen-
vő szerkesztőjére s a nagy-kanizsai tüzoltóság
orvosára Aigenfeldre, mire lapunk szerkesztője
felelt, életve az egylet elnökét és főparancsno-
kát, majd az egyletértéről szól, mely Légrádon
oly szép s kiemelte a Goldschmidt Fülöp és József
testvéreket, kiknek elseje, mint egyleti pénztáros,
s másika, mint az egylet tevékeny tüzoltó tisztje
vesz részt a tüzoltóság nehéz feladatában s elte-
kinve a felekezetiességtől ép oly testvéries egyet-
értésben élnek a katolikus, reform., mint az
izraelitá felekezettük. Lapunk szerkesztője, a
plébános úr szíveségből megtekintette a légrádi
történelmi nevezetességű templomot, melynek
üvegfestményű ablakai, — Egyik a Szt-Háromság,
másik a menyország királynéjának megkorona-
zása — valódi remekművek. Majd megtekintette
az épülőben levő iskolát, mely a kor igényeinek
nemcsak hogy megfelel, hanem egy fővárosba is
beillik. A plébános és jegyző örök emléket állí-
tanak maguknak az utódok előtt e díszes épület
felállításával. Gádó plébános magyaros háznál,
valódi magyar vendégszeretettel fogadta estelje-
nél vendégeit, kik éjjel távoztak csak el Légrá-
dót, magukkal vivén a szép nap emlékeit. — A
jövendőlembek felülfizettek: Újlaky Hirschler és
fia (Domboru) 5 frt, Rosenthal (Fitysház) 1 frt
20 kr., Mozsgai Mari tanítóné 1 frt, Nusinger
Béla 1 frt, Masznyák 1 frt, Salamon István 80
kr., Alt N. (Ottok) 50 kr., dr. Hirschl 30 kr.,
Grangya Emil 1 frt, Gádó Mátyás pléb. 1 frt 50
kr. Felülfizetés összesen 13 frt 30 kr. Az egész
bevétel 37 frt 97 kr.

*) Mint mi tudjuk a vágóhid kérdésén már meg van oldva
s igen valószínű, hogy a legközelebb az építkezés is meg
lesz egy a város tekintélyével megfőrt célszerű s díszes
vágóhidnál. Szerk.

— **Dr. M. E. A.** „Dunántúli közművelődési egyesület” helybeli fiókjának szervezésére kiküldött nagy bizottság a hó 11-én értekezletet tartott, mely alkalommal mintegy 40 tag volt jelen. Az értekezlet tudomásul vévén, hogy a központi egyesület alapszabályai már helyben hagyottak, amiért is a helyi fiók-egyesület alapszabályainak kidolgozása elhatározott. A kidolgozásra következő öt tag bizottság küldött ki, dr. Szekeres József úr elnöklété alatt, u. m.: dr. Molnár Jákó, Palotai Csorba Ákos, Bátorfi Lajos, Hoffmann Mór és Szalay Sándor.

— **Tavaszi ünnep.** „A kereszt. jót. nőegylet ismét meghonosított egy oly mulatságot, amely idővel, ha szép támogatásban részesül, az egyesületnek igen szép jövedelmet adhat, mert egyelőre nem felelt meg minden tekintetben a várakozásnak, okozta ezt a bosszu farsang, az őszi felolvasások, a szini évad, a sok jótékony-célú hangverseny és a mi fő: az az napi kellemetlen szél, mely estére kelve is, alig engedte meg a szabadbani táncot. Az eszme azonban jó és a kivétel se maradt el s a közönség kiváló intelligenciája, mely részt vett, elegendő biztosíték, hogy az eszme nem halva született. A bevétel — mint halljuk — körülbelül 250 frt bruttó, amely a kiadás levonásával is kitesz 150 frtot.

Résztvettek: Clementné leányával Hermancevel, Belus Terka, Duka ezredes leányával Alexandrával, Gözöny Sándorné, Merkly Antalné, Fasciattiné, Manhardt Malvin, Plihal Ferencné, Tuboly Gyuláné, dr. Tripámer Rezsóné, Fischer Józsefné, dr. Benicz Ferencné, Billiáts Józsefné leányaival, Eperjessy Sándorné, Eperjessy Róza, Erdődy Lajosné leányaival, Darázs Agostonné leányaival, Dauscha Ottóné, Fesselhofer Józsefné, Guttman Vilmosné, dr. Hauser Jánosné, Knortzer Györgyné, Kunfiné és leánya, Löwenstein Emilné, Lenkey Margit, Mantuano Józsefné és leányai, Nábraczký Lajosné, Oszeszly Antalné, Prangerné és leányai; öv. Rácz Antalné és leányai, Szabó Józsefné, Szalay Lajosné, Weiser Józsefné, öv. Wagneré és leánya, Weisenböckné, Weisenböck Irma és Tóth Mariska, öv. Sikké Hruska Etel, Wusztli Lajosné, Wücskita Jánosné, Staab Józsefné, Schmidtne, Unger Ullman Elekne, Vidor Samuné, Wagner Karolyne és Zádubánszky Lajosné, aki mint elnökne valóban megérdemli fíradhatatlan buzgalmaért a legmélyebb köszönetet. **Rózsát adakoztak:** dr. Szekeresné 1 vákával, Gözöny S. né 1 tálcával, Tripámer Gyuláné 1 tálcával, Fischer Józsefné 1 tálcával, Varga Lajosné 1 tálcával, Juhász Györgyné 1 tálcával, Szalay Lajosné 1 tálcával, öv. Weisenböckné 2 tálcával, Dauscha Ottóné 2 tálcával, Mantuano Józsefné 3 tálcával, Unger Ullmann Elekne 1 tálcával, Prangerné 2 tállal, Chiorányiné 1 kosárral, Kincsi N. 1 csokorral, Kerndt (Sándor major) 1 dobozzal, Nentwich Gyuláné 1 tálcával, Pfanzner Gáborné 1 tálcával, Ráki Ferencné 1 rózsafüzért, Schmidt Frigyesné 1 tálcával, 1 kosárral, apró csokrokat és 2 tál rózsát, Zádubánszky Lajosné 1 tállal, 1 rózsafüzért és 2 tál rózsát a sátor díszítésére. **Végül Janda Károly kertész ur a sátor teljes díszítését egészte díjaztatul s adott hozzá 2 gyönyörű rózsadélnyit, koszorúkat és rózsát nagy mennyiségben. — Felülfizetéseket tettek:** Clement Lipótne, Hirschler testvérek (A. Domborn). N. N. 5-5 frtot; N. N. 4 frt 50 krt; Bogenrieder Józsefné, Talabér János, Gelsei Guttman Vilmosné, Vidor Samuné 3-3 frtot; Epenpanger Leo 2 frt 50 krt; Dauscha Ottóné, N. N., Unger Ullmann Elekne 2-2 frtot; Plihal Ferenc, Weiser Józsefné 1 frt 50 krt; Teufner Teréz, Knortzer Györgyné, Belus Lajos, Tóth István, Sallér Lajosné, Fesselhofer Józsefné, Ungar Malvin, Kalivoda János, Tivo'd Károly, Hauser János, öv. Tersánszky Józsefné, Stirling Sándorné 1-1 frtot; Oszeszly Antalné, Szalay Lajosné, Kröll Rudolf, N. N., N. N., N. N., Varga Lajos, N. N., N. N., Práger Beláné, Flantzer Gáborné, Nábraczký Lajos, Duka ezredes, N. N., Kunfy Benedek, Janda Károly, Wusztli Alajosné, dr. Marusin, Kretz százados, Fischer József, Merkly Antal, Rosenberg Richárd, Tripámer Gyula, Klein Márton, Stahl Józsefné, Schwartz Gusztáv, Grünhart Fülöp, Marton & Huber, Babosa László, Fesselhofer, Sebastyén, Weber Károly, Staab József, Remete Géza, Oszeszly Antal 50-50 krt. Összesen 72 frt 50 krt. — Az egyesület igen jól nézett ki, a rózsacsarnokok és este a fényes világítás, kitűnő zene, jó ételek, — a kedélytelen idő dacára is felvillanyozták a kedves közönséget.

— **Rendkívüli közgyűlés.** A nagykanizsai polgári egyesület 1891. évi június hó 29-én d. s. 10 órákor rendkívüli közgyűlést tart. Tárgyai: A város által ulca térnek megvett kerítés átengedése. Netáni indítványok.

— **Kis leányok arckép csoportja.** A nagykanizsai elemi iskola leány növendékei közül harminkekötten össze beszéltek, hogy egy arckép csoportban leányképeket magukat, s hogy a kép annál hatásosabb legyen, felkérték tanítóikat is, hogy vegyenek részt a fényképezésnél. A tanítók szívesen engedtek a kicsik óhajának s az arckép csoport elis készült *Istvánffy* fényképezési termében. Volt a munkák látni e képet, mely egy csoportot összeállítására, — mint kivételre néve dícséretre válik *Istvánffy* s örökre kedves emléke leendő leányoknak. Őt soros magaslatban állanak a leánykák, minden egyesnek arca teljesen el van találva, míg az alsó sorban a sok mosolygó gyermek arc között komoly tekintettel látjuk: *Hajgató* és *Rózsavölgyi* tanítókat *Pichler* hitoktatót és *Kahn* kisasszony tanítónét, azon jó akaratú kifejezéssel, mely a nevelés és derék vezetőit annyira jellemzi. A sikerült képet a fényképező kirakatában közszemlére fogja kitenni.

— **Még egyszer a fityeházi tanító.** A fityeházi tanító, mint halljuk, szélteben-hőszabán híreszteli, hogy ő ártatlan mindazon dolgokban, melyeket felőle megirtunk; utánna nézünk most, — bár tudósított megbízhatóságában nem volt okunk kételkedni, még is utánna néztünk a nagykanizsai főszolgabírósnál, itt aztán azt a meggyőződést nyertük, hogy az általam felemlített dolgok, s ezek közt a tanítót leginkább compromittáló kanász-féle működés, nem csak valódi tény, hanem a fityeházi tanító ellen beadott, már jó nagy volumet képező panaszok között közte van, a vizsgálat is megejtettet, s a panasz való ténynek bizonyult; még csak egy tanu kihallgatása van hátra, aki e hó 16-án lesz kihallgatva, aztán a főszolgabírósnak átteszi az iratokat a tanfelügyelőhöz.

— **Tűz Nagy-Kanizsán.** Hétfőről — keddre virradó éjjel 1 és fél órákor tűzi larma verte fel a város lakóit nyugalmából. A tűz *Strém* és *Klein* cég nagykereskedő irodahelyiségében volt, — s rettegésben tartotta a közönséget. Az erős Wertheim lakatokat fejszével verték le gyorsan ott termelt tűzoltóink, s a füst rettentő sűrű tömegben tödül ki az iroda helyiség ablakán, honnét az égő függönyt *Schävel* János tűzoltó kapkodta le, ötegetvén ez által egész kézejét. Nagy dícséret érdemel *Schävel* Lajos tűzoltó, kinek elég bátorsága és lélekjelene volt az abakon keresztül az iroda helyiségbe mászni, hogy megtudja, hol van a tűz, s hova kelljen lecsendezni. Ez megtörténvén, s kitudódván, *Unger Ullmann* Elek az égő kanapét lefeccsendezte, s vege volt a nagy félelmet keltő, s rettegést idéző veszélynek. A tűz keletkezésének oka eddig kipuhatolható nem volt, s az általános részvet veszi körül e derék céget, mely már 27 év óta városunk első rangu s legisztelebb s kedveltebb cégjei egyike, hol soha eddig a legkisebb baj sem volt. Hogy a részvét mily nagy volt a tűz kiütése alkalmával tanúsítja az a nagy igyekezet, melyvel a tűz megakadályoztatott, s melyért a nevezett cég mind azoknak, kik a tűzveszélnek segélyre siettek hálás köszönetet mond lapunk után, különösen pedig *Hein Mihály* urnak, s fiának is. *Hein Mihály* és *Gosztávnak* ki első volt ki a cég egyik tulajdonosát *Strém* urat, amint észrevette a veszélyt felköltötte s figyelmeztette a tüzre, nem csak, hanem pincereit névszerint *Racsa* Lajost, *Schreiber* Zsigmond és *Varasdy* Józsefet a tűzoltók s segély után küldé, továbbá *Unger Ullmann* Elek urnak, ki fíradhatatlanul működött, *Schävel* János urnak a fiának *Lajosnak*, *Fleischacker* Jakab urnak, *Raffay* rendőrbiztos urnak, *Armuth* Náthán urnak ki nem csak személyesen, hanem ületének összes személyzetével jelent meg a vész helyén, *Steinicz* Mór urnak, s ezen kívül különösen a helybeli önkéntes tűzoltóknak együttesen s egyenkint, nem különben a helybeli rendőrségnek s kivételül a közös és honvéd hadsereg itt állomásozó parancsnoksága s legénységének, kik a felállított kordon által a rendet fenntartották elanyira, hogy az egy percre sem zavartatott meg, s az ületből a legkisebb anyag sem lett elvive, miáltal ülettel kár előidézte nem lett. A tűzoltóság és rendőrség gyors megjelenése a cég millió háliját keltette fel. Vegyék mindanyian a cég ez uton kifejezett leghálásabb köszönetét.

— **Tűz Kis-Kanizsán.** Hétfőn délután 3/4 órákor tüzet jeleztek a kúrtósok s a Kis-Kanizsán felemelkedő füst oszlop és lángnyelvek nem kis veszélyt mutattak. Tűzoltóink lovak hiányában csak vagy 25 perc késéssel indulhatk a tűz színhelyére, hol már a kis kanizsai tűzoltók erősen dolgoztak, védelemztek a menthető s igyekeztek a vész tovaaterjedését megakadályozni. Tűzoltóink megérkeztek azonban együttes erővel oly eredményt fejtettek ki, hogy dacára a nagy szélnek, mely a sziporkákat folyton ide s tova röpitette, rövid fél óra alatt a tűz localizálva volt, tovaaterjedése megakadályozva, mit nagyban elősegített azon szerencsés körülmény, hogy az ép ott folyó csatorna elégséges vízet bőven szolgáltatott az oltáshoz. Elégett öt pajta, amelyek azonban nagyobb részt biztosítva voltak. A kár 2000 frtra tehető.

— Kis-Kanizsán vasárnap is volt tűz, egy sertés öl égett, azonban az ottani tűzoltók az ólat összedöntötték s a tüzet néhány perc alatt eloltották. — Úgy látszik a kis-kanizsai tűzoltóknak gyakran lesz módjuk a nyáron oltási gyakorlatokhoz, mi különösen annak tulajdonítható, hogy a munkás nép nagyja egytől-egyig eltávozik hazuiról s otthon az apróságra rácsukják az ajtót, kik játék közben megejték a borzasztó szerencsétlenséget.

— **Nyári mulatság.** A gelsei önk. tűzoltó-egylet tisztikara az egyesület felszerelése gyarapítására 1891. június hó 21-én, vasárnap a festői szép Rigóvölgyben zártkörű nyári táncvigalmat rendez. Kezdeté d. u. 4 órákor. Beleptidő 1 forint. Felülfizetések köszönettel fogadjatnak és hirlapilag nyugdíjaztatnak. Jó ételek és italokról gondoskodva van.

— **Szücszet Nimegen.** Balogh Árpád színtársulata e hó 4-én Sümegre érkezett. Az első 2 előadást a nagyteremben tartották, s ez alatt *Talabér* Károly kerjében arenát állítottak, az igazgató s erre az időjárás oly hűvösre fordult, hogy a pár szállinyi közönség tavaszi kabátban dideregve élvezte az előadásokat. Eddig Szinre kerültek „Arvalányhaj”, „Nagyamama”, „Pepita”, „Huszárszerelem”, „Fenyegyerek”. A műsor további része a legújabb darabokból van egybeállítva. A társulat jobb erőt az igazgató és neje, *Molnár* Vilma, *Komlóssy* Hon, *Monosi* Sándor, *Agotai* Ferenc, *Csiga*, *Török*. A bérlet rosszul utván ki, a társulat rosszul útveu ki, a társulat menni készű.

— **Vasúti menetrend.** Érvényes 1891. június 1-től. Érkezik Nagy-Kanizsára: *Pragerhof* gyorsv. 202. sz. reggel 5 óra 54 perckor, szemv. 204. sz. délben 1 óra 15 p., szemv. 208. sz. este 11 óra 38 p.; *Bácsból* szemv. 304. sz. reggel 4 óra 19 p., Z.-Egerszeg vegyesv. 356. sz. reggel 8 óra 30 p., szemv. 302. sz. délben 1 óra 45 p., szemv. 306. sz. este 10 óra 26 p.; *Buda-pestről* szemv. 207. sz. reggel 4 óra 26 p., szemv. 203. sz. délben 1 óra 59 p., vegyesv. 215. sz. este 10 óra 41 p., gyorsv. 201. sz. este 12 óra 26 p.; *Barcsról* szemv. 906. sz. délben 1 óra 40 p., szemv. 910. sz. este 11 óra 48 p. Indul Nagy-Kanizsáról: *Pragerhofra* szemv. 207. sz. reggel 5 óra 18 p., szemv. 203. sz. délben 2 óra 46 p., gyorsv. 201. sz. este 12 óra 36 p.; *Bácsba* szemv. 305. sz. reggel 6 óra 31 p., Z.-Egerszeg vegyesv. 327. sz. este 5 óra 31 p., szemv. 301. sz. délben 2 óra 26 p., szemv. 910. sz. este 12 óra 44 p.; *Budapestre* gyorsv. 202. sz. reggel 6 óra 04 p., vegyesv. 216. sz. reggel 7 óra 31 p., szemv. 204. sz. délben 2 óra 21 p., szemv. 208. sz. este 12 óra 27 p.; *Barcsra* szemv. 909. sz. reggel 5 óra 28 p., szemv. 905. sz. délben 2 óra 25 p.

— **A földrajzi cyclorama** már az utolsó sorozatokat mutatja be a nagykanizsai közönségnek, mely napról napra jobban méltányolja e valóban művészi kivitelű villanyos gépezet által látható képsorozatokat. Már csak három sorozat van hátra aztán elhagyja városunkat a cyclorama tulajdonosa, kinek mutatványait főleg este a fényes világítás mellett oly tömegesen látogatja a város értelmisége, hogy alig lehet helyet kapni. A lefolyt hét legérdekesebb mutatványa volt a „szász királyok”. *II. Lajos* Bajorország öngyilkossá lett fejedelmének pazar fényvel épített dísz palotáit, melyek nemcsak egészükben voltak láthatók, hanem azoknak egyes szobái, berendezése, lépcsőháza, főlépcsőszete, szóval minden úgy a szemlélő elé lett állítva, hogy az illető azt hitte, ott jár a fényes termekben, melyeknek, hogy többet ne említsünk csupán egyetlen dísziteménye — egy tiszta aranyból s drága kővekkel kirakott páva madara 48 ezer márkába került. Látuk a Schloss-Berget, Neu-

schwansteint, Linderhofot, s ezek mindenikénél az előcsarnokot, a nagy lépcsőházat, s testőrök termét, a disztermet, a tanácskozási termét, a nagy tükör termét, a háló-, étkező- és fürdő szobákat végül a rózsatermet. Nem kevésbé meglepő volt, az oberammergai passió játék is, mely nyolc képben lett bemutatva. A most következő sorozatokban benne lesze az osztrák-magyar monarchia is, mely alkalommal *Kastiana* Ede tulajdonos bemutatja az itt helyben *Nagy-Kanizsa* pár pontjáról vett felvételeit is, mi felette érdekessé fogja tenni a sorozatot.

Meghaltak Nagy-Kanizsán. Mihályovics István meghalt június 3-án 56 éves korában. Nagy György meghalt június 4-én 7 éves korában. Csikó Gyula meghalt június 5-én 6 éves korában. Kamenár József meghalt június 6-án 60 éves korában. Pecknyik Mihályné meghalt június 6-án 80 éves korában. Rosenbaum Salamon meghalt június 7-én 105 éves korában.

Vidéki levelezés.

Tapolca 1891. június 10.

Tiszelt szerkesztő Ur!

„*Előérzet vagy babona*”, cím alatt közzött tárcza olvasására kélt bennem a gondolat, e soroknak megírására.

Aki *Oláh* Mórné kérdését olvasta, hogy álomlátása előérzet vagy babona volt-e; tán nem fogja a jelenlegi választ helytelennek tartani, habár sem képzelt ember, sem a tudományos osztályból való nem vagyok.

Miután a szomorú elbeszélést végig olvastam, úgy találtam, hogy benne van az említett kérdésre a felelet is, amennyiben babonáról nem lehet szó, miután az álomlátás, ha nem is körülmenyesen, de lényegében sajnos, valóságga vált. A babona pedig olyan valami, mely lehetetlen és többnyire a köznép, különösen az asszonyok közt van elterjedve.

Hasonló esetekről egyébiránt Flammarion már sokat írt „*Urania*” című könyvében mit ő telepathiának nevez.

En részemről azt hiszem, hogy az illesmi a lélek öntudatlan működése, tehát előérzet mely nemcsak haláleseteknél, de egyéb fontos eseményeknél is nyilvánulhat. Különösen hajlandók erre az ideges emberek, vagy kik szellemi munkával sokat foglalkoznak. Az erőteljes, többnyire fizikailag dolgozó embereknek csak ritkán van előérzetük.

A lélek öntudatlan működését különben legjobb nem kutatnunk, mert legyen valaki bármily kitűnő tudós vagy psycholog eredményre nem juthat csak annyira mintha a lélek halhatatlanságát kutatnók!

Teljes tisztelettel!

P. F. Adá.

Különfélék.

Gyászhir. *Mauthner* Adolt budapesti magkeskedőt, kit Ó Felsőse csak közelebb tüntetett ki a saját rendje keresztjével fájdalmasan sújtotta hön szeretett atyjának *Mauthner* Salamonnak, Szigetvár hitközség 82 éves, köztiszteltben állott elnökének halála. A megboldogult polgártársai valamint telekezete sok kitüntetésben részesült; volt hitközségi és iskolaszéki elnök, segélygyeleti igazgatósági tag, városi előjáró és mindenütt bokros érdemeket szerzett. Nagy családot alapított, melynek tagjai mint tekintélyes állást foglalnak el a társadalomban; gyermekei neveltetésére sokat áldozott és ezek méltán gyászolják benne a legjobb apát. Fiai közül *Mauthner* Adolt ismert előkelő nagy kereskedő Budapesten, a másik *Mauthner* Miksa egy nagy hírű cég üzletvezetője. A temetés igen nagy részvétellel folyt le és a nagy részvét méltán jelsé mily becsületben részesült a megboldogult polgártársai részéről. A temetésnél dr. *Kohn* Armin ker. rabbi nagyszabású gyászbeszédet tartott, mely a hallgatókat, a zokogásig megindította. Legyen könnyű a föld porjai feletti s a hátramaradtakat vigasztalja az - Ég hatalmas Úr!

Vasúti átvétel. Az osztrák-magyar államvasútat magyarországi vonalaira, az azt építet-consorciumnak annak idejében adott concessió lejárt, s úgy most a magyar vonalak a magyar állam tulajdonába mennek át; erre vonatkozólag azon értesítést vetők Budapestre, hogy az osztrák-magyar államvasút magyarországi vonalainak átvétele az állam közege áltál már e hó 10-én megkezdődött. A lezárolást az évre, 1891. január 1-től kezdve fogják megéjezni.

Hadapród iskola Pessenyben. A jövő tanév kezdetével a pozsonyi or. és kir. hadapród iskolába felvétetik 40-50 hallgató az I., és a mutatózó hiányok szerint egyes pályázók a felsőbb évfolyamatban is. — Az I. évfolyamba való felvételhez szükséges 4 legutóbb elégséges eredménnyel végzett osztálynak kimutatása, valamely reáliskolán vagy gimnáziumon vagy valamely ezen iskolákkal egyrangú tanintézetben. — A tanpénz az atyának állása szerint 120, 60 vagy 12 forintot tesz ki éventén. A többi felvételi feltételek és határozatok a kérvények szerkesztése fölött, kivehető a következő szabályzatból: „Vorschritt über die Aufnahme von Bewerbern in die k. und k. Cadettenschulen,” mely nemrég L. W. Seidel & Sohn-nál Bécsben megjelent. A felvételi kérvények elfogadására a végző határidő július 25-ike, de a pályázóknak saját érdekükben fekszik, a kérvényeket már előbb beküldeni.

A vasút királya. Korunkban, midőn már a világ minden részét behálózzák a vasutak; midőn már Afrika forró égöve alatt ép úgy zakatol a gőzmozdony, mint Skandinávia hó fedte bércei között, alig jut eszünkbe vissza gondolni arra az emberre kinek agyában először született meg a mozdony megkésztése; nem is csoda, hogy felelti őt a világ, hisz 110 esztendeje annak hogy először látott napvilágot, s ki tudna száz esztendővel vissza gondolni. Csak a hálás történetírás emlékezik meg *Stephenson* nagy nevééről, kiről felegette, hogy 1781. évben született és épen június 9-én, tehát a múlt héten volt épen 110 éve, hárs kötelesség érzettel említjük fel lehat az ő születés napját. A fiatal *Stephenson*, mint a legtöbb angol ifjú nagy előszeretettel viseltett a természettan és mechanikai tudomány iránt, éber esze, tisztá ítélő tehetése párosult fardhatatlan kutatásával, s midőn *Newton* elméletét a gőz határáról, teljesen megismerte, azon törté fejt, miként lehetne a gőz hatását az emberiség javára nagyobb mérvben kiaknázni, s hozzá fogott a gőzgép konstruálására, mivel életének felét töltötte el, de megerte törekvésének eredményét s még életében látta az első mozdonyt zakatolni az első síneken s honfirtásai elneveztek „A vasút királyának”. *Stephenson*nak köszönheti a világ a vasutakat, megérdemli hogy az akados születése napján hálával emlékezzék meg róla a világ!

Irodalom és művészet.

Művészet. Lapunk zártával vettük a sorokat: Nagy művésznőnek *Jászay* Mari asszonyt sikerült *Nagy Kanizsára* két „*Elektra*” előadására június 19. és 20 ikára megnyernünk. Kérjük ezt a nagy közönség szíves tudomására juttatni b. lapja utján. *Kövy* Ede a célból, hogy az előjegyzéket eszközölje, már *Kanizsán* van. Előjegyzések mennyiségétől tétetvén függővé ez érdekes vendégazereplés, kívánatos a minél nagyobb érdeklődés. Páholy *Jászay* vendégjöttéke 10 frt, korszék 2 frt, zárásék 6 ik sortól 1 frt 50 kr., II-r zártásék 10. sortól 1 frt. Földszint 60 kr., katona- és diákjgy 40 kr., karzat 30 kr. Tisztelettel: *Vedres* Gyula.

A Nevezetesebb Bűnösök Tára. III. kötete épen most jelent meg *Kosztány* Géza törvényszéki bíró szerkesztése és *Lampel-Wodianer* udvari könyvkereskedő kiadásában. E vállalat, mely minden művelt nemzet könyvpiacán már rég idő óta nagy átterjedést nyert, úgy látszik a magyar olvasó közönség rokonszenvéhez is meg találta az utat szép kiállítás és a bűnösök valószínűsége által sorozata által, melyek általános érdekességükkel a művelt olvasó közönséget, valamint a ritkábban előforduló jogesetek egymás mellé helyezésefél fogva, a jogász közönséget érdekelni képesek. A könyv díszes kiállítása „*Justitia*” ülő szobrával a czimlapon, a könyvkiadó-cég méltó díszére válik. Ára 1 frt.

Magyar kertész. című lap második száma gazdag és változatos tartalommal jelent meg. Cikkei a következők: A gyümölcsfák apólásáról, Mednyánszky Sandortól. — A gyümölcsaszálás hasznossága, írta *Gábor* József. — Június havi teendők. — Tévadások a gyümölcsfák trágyázása körül, *Liebbald* Benitől. — Caesarsznye magvetés. — Szemesz. — Vegyesek. — Hirdetések. — A „Magyar Kertész” fennállása óta mindig nagyobb tért hódított magának, részben szakszerű szerkesztése, különösen pedig olvasó előzetési ára végett. Midőn meg megemlítjük, hogy ezen köthetenként megjelenő 12-16 oldalon megjelenő gazdasági szaklap egész évi előfizetési árát 2 frt 40 kr, nem mulaszthat-

juk el olvasóközönségünk figyelmét felhívni annak megszerzésére. Az előzetési díjak a „Magyar Kertész” kiadóhivatalába Nagy-Szőlőszre (Ugocsa megye) küldendők.

CSARNÓK

Alsóvégi utcáson...

Alsóvégi utcáson,
Szép leánnyal találkozom,
Virágokat visz a virág,
Talán egyet nekem is ad!
S im a lányka felém fordul,
Rózsát szakít a csokorból;
Pci ajkán mosoly támad,
Ányujtja a virágzúdat,
S én nem kérde, mi az ára,
Csókot loptam ajakára.

Tekints reám...

Angyalarcú szende leány,
Szép szemekkel tekints reám!
Kék szemednek fénye árja,
Egész valóm átjárja.

Némán hányzor! követtél,
Megszólítani sohse mertél,
Találkoznám most csak teled,
Meggallanám szerelmeimet.

Tarsolyi Károly.

Bemutatóm a zsidó- királynál.

— Naplóból. —

Írta: Egy gyakorló orvos.

Történelmi dolog s mindenki tudja, hogy a zsidóság hajdan a világ minden részében, és így nálunk is az emancipáció előtti saját magára lévő hűggyva, oly szoros ösztartózándósságot képezett, hogy egy nagy családnak volt tekinthető, mely meg lévén fosztva minden szabadságtól, minden polgári jog gyakorlatától az ösztartásban kereste erejét.

A régi harcias elem, mely Judea történetében olvasható kivesszett, s hogy még is leggyer legyen kezükben, a pénzügytétl tartották a legcélzertőbbnek, hogy létet biztosíthassanak maguknak. Elzárkózva a világtól, dolgoztak, hogy minél több pénzre legyenek szert, s ha külsőleg nem is érintkeztek a társadalommal, mely őket nem is fogadta be kebelébe, annál szorosabb volt a maguk közötti érintkezés, külleg szegénységet tanusítottak, a lényűzést nem látszottak ismerői, s még diplomaikban is az egyedűli cél, — a pénzszerezés, — lebegett szemük előtt, amennyiben a thorához juthatás jogát árverés alá bocsajtották s ebből lételem összegek gyűltek be, az egyes zsidóhitközségek pénztárába.

De tévedne az, ki azt hinné, hogy a zsidóság ez összeget, saját önző céljaira fordítja. Nem, ellenkezőleg, a jótékonyaság oltárára tette le azt. És lassankint annyira fejlődött a jótékonyaság, hogy annak áldású eredményét ma már midőn az egyenlőség nem csak kimondva, hanem lényleg keresztül is van vive mindenütt, — Oroszország kivételével, mindenütt örömmel látjuk azt.

Ha azon hajmeresztő dolgokat olvassuk, melyekről az oroszországi zsidók üldözésének története napról napra eljut hozzánk, önkéntelenül felveti magát a kérdés: miért van ez, hisz a zsidók egyenlő kegyelettel hozzák meg áldozataikat a jótékonyaság oltárára, akár saját — akár más hitfelekezetiük igényük is azt. S talán ha az orosz üldözés nem volna, nem is irtak volna meg e pár sort, ez adta meg tollunknak a lehet, ez vezette intentionkat.

Ha a zsidóság áldozat kegyességét megakarjuk bírálni, egy pillantást kell vetnünk a *Rottschild*, *Tedeskó*, báró *Hirsch* s többek működésére, kik valódi tejedelmi adakozásokkal enyhítik a szenvedő emberiség fájdalmaait. Tekintsük meg a *Rottschild* kórházat Bécsben, *Tedeskó*-főlet Badegben s könyveket írhatunk ezen urak jótékonyaságáról; s az irodalom bár időről időre regisztrálja ténykedésüket, kellő elismerésben ma napig sem részesíté a nagy adakozókat.

Nem célja e soroknak, dics-hymnuszt zenengi a fejedelmi adakozók felett, csupán naplóm egy lapját szakítom ki, hogy jellemezzen a zsidókirályt *Rottschildot*, úgy mint én ölet ismerni tanultam, midőn mint gyermek először mutattam be magamat nála.

Tanulókoromban *Rottschild* Salamon már nagy névre lett szert az adakozások terén, nemcsak lelkészeknek egy nemes sugara igénytelen személynemre is kihatott. Atyám meghalt, szegény özvegy anyám képtelen volt segíteni rajtam, s ép akkor végeztem be az al gymnasiumot. Elhatároztam hogy *Rottschildhoz* fordulok. Elindultam Bécs felé, gyalog tres gyomorral, egyetlen ajánló levelben bíva, melyet keblembe rejtve vittem az osztrák fővárosba.

Egész uton ábrándoztam a zsidó- király főséges alakjáról, s tündéri lakáról; s mikor megérkeztem, mintha égből cseppentem volna le, ábrándom eloszlott; egy kis emeletes ház volt melyben *Rottschildnak* bemutatlam magamat. A ház homlokán a „Római császár” címtábla volt. Később tudtam meg csak, hogy ez nem a zsidó király lakása, hanem vendéglő s ennek emeletén van a *Rottschild* irodája.

Az emeletre értem, sem fejedelmi testőröket, — mint én képzeltem, — sem ajtón állókat nem találtam, beléptem. Egy közönséges kereskedői irodához hasonló szobában találtam a zsidó királyt, a mellette való szobában ott dr. *Seligman*, *Rottschild* titkára. Az öreg, tisztos kinézésű *Rottschild* báró kopott salon kabátot viselt, fején orthodox szokás szerint magas cilinder kalap volt. Átdatam ajánló leveleimet, figyelemmel olvasta keresztül s szólt:

— Fiam, vissza kellene utasítanom téged, mert, lásd e nagy könyv már tele van a segélyezők névvel, számokra már nincsen abban hely; de a jó keresztény pártfogód által irt ajánló levelből megértettem, hogy atyád orvos volt s nagyon humanusan viselte magát, az ő érdemeért segélyeztek, ime itt egy iv, — s az öreg ur pár sort irt egy iv papírra saját kezűleg, melyet mai napig is mint ereklyét őrzök magamnál, — ez a te utalványod, negyed évenként ezzel eljössz s *Seligman* ur kifizeti segélyösszegedet; de vigyázz a pénzre, ne pazarolj, mert drága vagyon a pénz, légy tisztes, szorgalmas, s iparkodj apád nyomdokába lépni. — Megköszöntem a felvettem rendesen segélyemet.

Történt, hogy a falumbeli lakosság a szabadságharcban a haza oltárára tett áldozatait miatt az ideiglenes kormány által nagy sarcot terhelettet meg. A lakosság küldöttséget nemesített Bécsbe, az uralkodóhoz, — a küldöttség *Rottschild* befolyását akarta igénybe venni, s tudván, hogy bejáratos vagyok a báró házába, bár még fiatal gyerek voltam, engem kértek fel vezessek őket. Elmentem, a küldöttség a folyosóra várt, míg én szólók a zsidó királlyal. Amint beléptem, nem lévén segély felvetéi határidő, a báró azt hitte, hogy elküldöttem pénzümet s most ismét segélyért jövök, rám kiállott „látszik, hogy korbély vagy, megvonom a további segélyt, ime egyszer s utódjára még 100 frt.” — szólni akartam, de a báró távozást írt.

A falumbeliek mindazonáltal bejutottak *Rottschildhoz*, ez átvette letség - kórvenyüket s maga nyújtá be az uralkodóhoz. A sarc elletti engedve, a már befizetett összegek pedig visszafizetettek a népnek, s a hitközség ezt tökesítette s átadta az orsz. izr. együletnek és ez az összeg képezte első alapitokéjét a jelenlegi budapesti izr. rabi iskolának.

Ilyen volt első bemutatóm, s ilyen volt s így működött jótékonyan *Rottschild*:
 • A zsidók királya !

Közgazdaság.

A gyümölcsfák ápolásáról.

Irta: Mednyánszky Sándor.

Szóval és írásban már igen sokszor kardonkodtam a gyümölcsfaültetés mellett, mert annak fontosságáról s nagy horderejéről a legnagyobb mértékben meg vagyok győződve, de e mellett mindig azt is mondtam, inkább nem kell gyümölcsfát ültetni, mint ültetni s nem ápolni, mert az ápolatlan fa igen lassan növekszik s ha a mindéről gondoskodó jó Isten a fát meg is növeszti, nem fog az kellőleg gyümölcsözni, miáltal az emberek a gyümölcsfák további ültetéséről vissza fognak riadni, akként vélekedvén, hogy minek ültessenek fát, midőn az semmi hasznot sem ad s ha terem is rajta valami, a gyümölcsöt hivatalos vendégek szüretelik le.

A gyümölcslopásnak első sorban a népnevelés, második sorban a tömeges termelés által lehet elejét venni, mert ha mindenkinek van elegendő gyümölcse, senki sem fog a másé után kívánczol. De ha mégis történnének jogtalan elvitel-

donítások a tömeges termelésnél, azok figyelembe sem jöhetnek.

A mi trencsényi népünk oly szegény, hogy hozzá hasonlító alig van az országban s mégis alig van rá eset, hogy a gyümölcsöt a gyermekeken kívül más bántana, de ha bántanak is, nem vonának igen elkeseredve, mert marad a mi részünkre is feles-mennyiségben, hadd jusson az Isten áldásából másnak is.

Minálunk mindenki, kicsiny vagy nagy gondját viselve gyümölcsfának, nemcsak hogy duhajkodásból nem rongálják, de ha legeles közben valamely állat egy ágat letör, még a kis gyermek is iparkodik a bajt jóvá tenni, vagy levágja az ágat, vagy ha az még összeforrhat, megkötözi s a sebet agyag és szarvasmarhatrágából csinált péppel bekeni. Erre kell tanítani a népet már az iskolában s szeretett hazánkban lesz annyi gyümölcs, hogy a külföldnek is elegendő juttathatunk belőle.

Hazánk mint égáji, mint geográfiai fekvésénél fogva legszerencsésebben fekszik, gyümölcstermelésre az ország legnagyobb része alkalmas, mégis sok ezrekkel adózunk gyümölcsért a külföldnek, holott mi kaphatnánk igen sok pénzt ezen a gazdasági cikkért. Hogy ez mielőbb bekövetkezzék, ültessünk minél több gyümölcsfát, azonban minden egyes birtokos csak annyit, a mennyit gondolni és ápolni bír.

A gyümölcsfa ápolása már az ültetésnél kezdődik. Minél nagyobb gödröt kell neki ásni, hogy a gyökerek össze ne szoruljanak s a laza földben szabadon terjeszkedhessenek. A kiültetett fát védeni kell az állati és természeti ellenségektől. A szelek ellen erős karóhoz kell költözni, mert a szél által folyton mozgalva, gyökerei elszakadhatnak s a fa előbb utóbb elpusztul. Az állatok ellen tövizsgalyakkal kell a törzset sűrűn bekötözni. Minden második, harmadik évben be kell a törzset megszeli, hogy arról a moha elpusztuljon. Gyomot a fa töve körül tűrni nem szabad, mert ez elvonná a táplálékot, azért különösen a fiatal fákat nyár folyamában többször meg kell kapálni. Ez által a levegő is jobban hozzá fog férni a gyökerekhez. Végül minden 4-6 évben vagy érejt trággyával, vagy háromszor annyi vízzel felhígított trággyával, a mi nálunk ugyanis a legtöbb helyen veszendőbe megy, a földet megjavítani.

Ha ezeket megtesszük, gyümölcsfáink vigán fognak tenyészni s gyümölcselet igen gyakran megörvendeztetni, feltéve, hogy olyan gyümölcsnemet és fajtaát ültettünk, melyek az illető vidéken diszlenek. Ez által nem csak innünk fog kiegített, de zsebünköt is megdúzsaszlja.

A gyümölcsfaültetés által nemcsak anyagi, de szellemi haszonban is részesülünk, a lelket nemesíti s a kedélyt minden jóra fogékonyabbá teszi s tapasztalás szerint a bűnügyi statistika a gyümölcstermelő népnél mindig kedvezőbb eredményeket mutat. De egészségi szempontból is nagy haszonnal jár a gyümölcsfaültetés, mert a fakkal megrakott vidék sokkal egészségesebb, a gyümölcs pedig a legtermészetesebb táplálék, megkívánja azt a vén és ifjú, egészség s beteg egyaránt, a ki sok gyümölcsöt eszik s az év minden szakában, annak gastrikus bajoktól soha tartani nem kell. — Ültessünk tehát minél több gyümölcsfát, gondolozzunk s ápoljuk azokat tehetsé- günk szerint, hogy anyagi helyzetünkön javítsunk s hogy lelkünket testünket felüdítsük, megörvendeztessük.
 „M. K.”

A gabonaüzletről. Az utolsó hetek éénk forgalmát rövid idő óta teljes nyugalom váltotta fel. A gabonaüzlet szünetel, a kínálat üsekély, de kereslet hiányzik s így áraink inkább névlegesenek, minthogy alig jön egynéhány alku létre. Új termésű, ősszel szállítandó buza kész vevőkre talál, s már történt több kötés. Piaci áraink: buza 9.20-35, rozs 7.75-90, tengeri 7.10-20, zab 6.25-40, fehér bab 7. frt, tarka 5.50 egyszínű 7.50.

Nyilttér.*)

Fekete, fehér és színes helyemzővetek 60 krtól fel egész 15 frt 65 krig méterenként, sima vagy tarkázott (mintegy 240 különböző minőségben, színbén és mintázott szöveteket (körülbelül 2000 színbén) küll végenként vám és postadíjmentesen **Heineberg G.** (cs. és k. udvari szállító) gyári raktára **Zürichben**. Minták megrendelésre azonnal küldetnek. *Levelekre Szajba-10 krosbéllyeg válasz- tandó.* 774

Felelős szerkesztő: **Cs. Patotai Akos.**
 * Az e rovatban közölttekert nem vállal magára felelősséget. szerk.

HIRDETÉSEK:

Leszállított ár
25⁰,-al
Zöldtakarmány-Felmen-sajtó
 Blunt-féle szabadalommal, mindenféle takarmány el- tartására, tudniillik:
a fű, lóhere, kukorica, répa stb. ta- karmánynak zölden és édesen való el- tartására.
1000 db-on
 felül lett főünk elküldve az Osztrák Magyar birodalomba és Németországba.
 Valamennyi vasszerkezetű 1 emelőpár 2000 centryni zöld takarmány ára most csak 75 frt. A hőmérő reservedal együtt 10 „
 Használati utasítás mely könnyű kezelést tanít va- lamint tervezetek; elemények és bizonyítványok ingyen s bérmentes küldetnek.
 Legjobb találmány!
Mű-eke
 különböző kerék- (összszállítással). — Egyedül két barázdájú eke, melyet mint egy barázdás művelési ekét s mint művelési ekét is használni lehet használni! Egy- len kerék sem megy a már felszántott földön. A legegyszerűbb szerkezet. Külön eredmény. Tessék kérni körülményes leírást s tes- ték kísérletet tenni ez új találmánnyal. Szabadal- mazott minden iparúzó államban. **Jótállás és próbádó.** 86. 3-10
Ph. Mayfart & Co. Wien,
 Taborstrasse, 76
 Rajus melletti Frankfurt és Berlin.
 Gazdasági, gépészeti gyár, vasöntöde és gőz- kalapács gyár.
 Részletes garátiása a földművelési gépeknek s borkészítési gépeknek, gyümölcseletartóknak, szántógépeknek dr. Ryderl szabadalma szerint stb.
 Megbízható ügynökök keresztetnek.

Földrajzi Cyclorama.

Utolsó hét.

871 3-*

Dús gyűjteménye a legszebb üveg fényképeknek a világ minden országából beosztva tizenöt czikksorozatba

Mindegyik czikksorozat két napon át látható.

Vasárnap és hétfőn:

Utazás a Sveicz kéjdús tájain, s megmászása a „Montblank“-nak.

Kedden, csupán egy napon át látható:

Párizs és a párizsi világ kiállítás.

Szerdán és csütörtökön:

Az Osztrák-Magyar birodalom.

Belépti díj 20 kr. Nyitva van naponta, d. e. 10-12-ig és d. u. 3-9 óráig este.

ÉRTESÍTÉS.

Van szerencsénk b. tudomására hozni miszerint raktárunkat, mely tulajdonozva van az egyes, a alantabb is részletezett cikkekkel, a kedvezőtlen időjárás folytán *mai naptól ez év július hó végéig* a következő árucikkekben úgy mint: **női divat, selyem, gyapju, mosó-szövet, női felöltő, férfi gyapjukelme, vászon és fehérnemű és még más számtalan divat-áruk 25%-kal a bevásárlási, gyári áron átul készpénz fizetés mellett elárusíttatnak.**

Azon reményben, hogy ezen jutányos engedmény által becses rendel-ményeivel meg fog bennünket szerencsétlenni, maradtunk, előre is pontos ki-szolgáltatás biztosítva, kiváló tisztelettel:

Nagy-Kanizsa, 1891. június havában

Eisinger Henrik és társa utódai.

881 1-1

Gyors és biztos segítség nyomorba jők s azok következményei ellen.

Az egészség fenntartására, az életnedvek s ezek folytán a vérnek tisztítására és tiszta állapotban való fenntartására és a jó emésztés elősegítésére a legjobb s leghatásosabb szer a már is mindenütt isme-rtetes és kedvelt

életbalsam Dr. ROSA-tól.

Ezen életbalsam a legjobb s leggyógyhatásosabb gyógyfüvekből a leggyondosabban van készítve s különösen minden emésztési bajok, gyomorgörge, étvágyhiány, savanyú felbűttség, vértülmű, aranyeres bajok stb. ellen teljesen hatástelnek bizonyul. Ny ható hatást következtében ezen életbalsam egy bebizonyult, megbízható házi-szerzévé lett a népek. **Ára egy nagy üveggel 1 frt, kis üveggel 50 kr. Ellismerő iratok ezrei bárkinék betekintés végett rendelkezésre állnak.**

Óvás! Hamisítások elkerülése végett, mindenkit figyelmeztetek, hogy az egyedül általam az eredeti utasítás szerint készített **„Dr. ROSA-féle életbal-zsam”** minden üvegecskéje kék burkba van csomagolva, melynek hosszoldalain **„Dr. ROSA életbalsama a „fekete sas”-oz”** oximzett gyógyszer-cárból **FRAGNER B. Prága 205—III** német, cseh, magyar és francia nyelven olvasható, ezeket felelő pedig az ide nyomon ott vedjegy látható.

Dr. ROSA életbalsama valódián kapható csak a készítő FRAGNER B.

vedjegy. főraktárában, gyógyszer-tár a „fekete sas-hoz” Prágában 205—III és **BUDAPESTEN** Török József ur gyógyszerésznél, Király-utca 12. sz. Budai Emil ur váro-si gyógyszer-tárban a Városház-téren.

Az osztrák-magyar monarchia minden nagyobb gyógyszer-tárában van raktár ezen életbalsamból.

Ugyanott kapható: 759 13—26

„prágai általános házi-kenőcs”

Jobb ezer hálynyilatkozattal elismert **biztos gyógyszer** mindenféle gyuladások, sebek és genyedések ellen. Ezen kenőcs biztos eredménnyel használható a női emlő gyuladásánál, a tej tepedésénél s az emlő megkeményedésénél szűteskor, kelvényénél, vérdaganatoknál, genyes-fakadékoknál, pokolvarnál, kóröngyök-nél, az ugynevezett körömferegénél, eikeményedéseknél, felpuffadásoknál mirigydaganatoknál, szűrdaganatok-nál, érzékeny tagoknál stb. Minden gyuladást, daganatot, eikeményedést, felgyulladásat s legrovidebb idő alatt eltávolít; s ahol már genyedés mutatkozik, ott a daganatot legrovidebb idő alatt gádjálem nélkül fel-szívja, kiserli és gyógyítja.

Kapható 25 és 35 krajczáros szelencékben.

Óvás! Mintán a prágai általános házi-kenőcs öt sokszor utánóznak, minden-ki figyelmeztetek, hogy az eredeti utasítás szerint csak nálam lesz készítve, s csak akkor valódi, ha a sárga érzékelencze, melybe töltetik, vörös használati utasításokba (melyek 9 nyelven nyomták) és két kart-ra, melyen az ide nyomott vedjegy látható — burkolva van.

HALLASI BALZSAM a legbizonyosabb, s általában próbatét al-tal legbizonyosabb szer a nehezbállás gyógyítására s az egészen elvesztett hallási tehetőség visszanyerésére **Egy üveg ára 1 frt.**

Uzigaretta-zók!

„Les dernieres Cartouches”

PARISI GYÁRABÓL, 65. BOULEVARD EISENHARTS.

A ki eszeretben elgretetizik, tudja azt, hogy a cigaretták jószágánál nemcsak a hóány, hanem a papír is fontos tényező. Ezért, de meg sebessege érdekében is ügyeljék minden cigarettázó, hogy a készítmény papír minőségére minden kétséget kizáró legyen. Teljes meggyőződéssel s bizalommal használható a „Les dernieres Cartouches” jégű cigaretták, melyek minden tekintetben a legelőnyösebbek. Ezen cigaretták papírja különösen tisztán és szellősen van készített, s a dohány is kiváló minőségű. Ezekre minden tekintetben ajánljuk a „Les dernieres Cartouches” jégű cigarettákat, melyek minden tekintetben a legelőnyösebbek. Ezekre minden tekintetben ajánljuk a „Les dernieres Cartouches” jégű cigarettákat, melyek minden tekintetben a legelőnyösebbek. Ezekre minden tekintetben ajánljuk a „Les dernieres Cartouches” jégű cigarettákat, melyek minden tekintetben a legelőnyösebbek.

BRUNSTEIN FRÉRES.

ÜGYNÖKÖK

törvényileg megengedett sorajgyek részletfize-tés mellett eladá-sára általunk mindenhol felvételnek. — Fővárosi vállalat-társaság **ADLER és Tsa. BUDAPEST, 862 6—6** Fürdő- és Dorottya-utca sarkán.

Sarg Glycerin különlegességek.

Károly azokat feltalálta, O Felsége a király s a legelőnyösebb uralkodó család más tagjainál, valamint a hercegi házaknál is alkalmazásban van. Ajánlják a külön-legességeket: **Leibig báró tanár, Hebra, Zeissl s Scherzer** udvari tanácsos, tanárok, továbbá az udvari fogorvos **Thomas Bécsben és Meister Gothában** stb.

Clycerin szappan valódi hamisítatlan papírban és burkokban 65 kr., deszka-dobozokban 60 kr., 3 db. 90 kr., egyenként árul a 3 db. 60 kr.

Méz-Clycerin szappan dbözetekben 3 db. 60 kr.

Folyékony-Clycerin szappan üvegekben 65 kr. (a legjobb szer a kozék és arc-ozépitéshez.)

Clycerin ajok krém üvegekben 50 kr.

Clycerin blastol (hajnövesztésre, s a hajkorpael-távolítására stb.) üvegekben 1 frt.

Pipere-carból-clycerin szappan dobozban 3 darab 1 frt 20 kr.

Kalodont Clycerin-fog krém, darabja 35 kr. (lövíd használat után, mint fogtisztító nékülözhetlenül váljiv.)

F. A. Sarg Ha és társa os és kir. udv. szállítók Bécsben.

Raktár: Nagy Kanizsán Schwa és Tauber, Rosenfeld Adul-Ström és Klein, Marton és Hiber és Prager Béla gyógyi-szerés urak.

Hirdetmény.

A »nagy-kanizsai Kaszinó« saját épületében levő egyleti helyiségei-ben az italok és ételek kiszolgáltatását (kávéházi és vendéglői üzletet) **1891. évi augusztus hó 1-ső napjától három évre bérbe adja.**

Az egyletnek van két új tekéző asztala, melyeknek jövödelme, va-lamint a kártyajáték jövödelme is a bérlőt illeti. Ezenkívül a bérlő egy két szobás lakást is kap.

A fűtés és világítás, valamint a cseléd és szolgálsemélyzet alkalma-zása a bérlőt terheli.

Az 55 év óta fennálló egyletnek 280 tagja van. A helyiségek áll-nak: egy olvasó-, egy tekéző-, egy társalgó- és két kártyázó terem-ből. Ezeken kívül van még a diszterem is, melyben télen a táncmulatságok rendeztetnek s mely az év folyamán egyéb, czélokra, hangversenyek, elő-adások, lakodalmak stb. megtartására bérbe is adatik.

A kik az üzletet elnyerni óhajtják, felkéretnek, hogy zárt ajánla-taikat 300 forint bántapénzzel ellátva, alórlt elnöknél, a kinél a közelebbi feltételek is megtudhatók, **f. é. június 30. napjáig adják be**

Nagy-Kanizsán, 1891. június 1-én.

Ebenspanger Lipót

mint a nagy-kanizsai Kaszinó elnöke.

878 2—3

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 Bármely állásu megbízható személyek, kik sor-
 jegytársaságok létrehozásához tagok szerzésével
 foglalkozni akarnak szép jövedelmet nyerhetnek.
 Ajánlatok intézendők a Budapesti Bankgye-
 sület részvénytársasághoz Budapesten. 879 2-4
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

SCHLICK-féle Vasöntőde és gépgyár Részvény- Társaság Budapesten.

Gyár és irodák: VI. külső váczl-ut 1696/99. sz. Városi iroda és raktár: VI. Podmaniczky-utca 14. szám. 811 14-24

Ajánja kitünő és szilárd szerkezetű, gőz- és Járgányeséplő-készületelt és számos első díjakal kitüntetett szab. SCHLICK-féle 2 és 3 vasú ekéit, és szab. mélyítő-ekéit, eredeti Schlick és Vidats-féle egyvasú ekéit talajmívelő eszközzel, boronált és rögtörő-hengerelt valamint SCHLICK-féle szab. „Haladás” sorbavetőgépeit.

Készletben vannak továbbá: gabonatisztító rosták (BAKER és VIDATS rendszer), takarmánykészítő gépek, tengeri morzsolók és darálók, szabad Jókay-féle „Hungaria” daráló-gépek erőhajtásra, őrlőmalmok és olajmalom-berendezések. Eredeti amerikai kéveköto és marok-rakó arató-gépek és fűkaszáló-gépek, szállítható mezei vasutak stb.

Előnyös üzletési feltételek. Legjutányosabb árak.
 Árjegyzék kívánatra ingyen és bérmentve.

OSTER JÓZSEF

első szerémi portland-cement- és vízhatlan mészgyár
 BEOSZTINBEANT.

Központi Iroda és Fabrik: BUDAPESTEN, V., Rudolf-rakpart S.
 a) a t. gyár és építőkészítők vállalatok, földművelők, közép- és egyházi építőkészítők, valamint
 magy. és külföldi építőkészítők becses ügyvitelbe saját gyárműveiben
 melyek mindenkor megvan a minőségben szállítanak. — Árjegyzék a magy. és külföldi kivánatra készíthető megküldetik.

Bécs, 1878. Érdem-érem.	Budapest, 1885. Nagy díszokli.	Eszék, 1889. N.-Pálankán, 1887. Arany-érem.	London, 1878. Díszokli.
Paris, 1867. Ezem-érem.	Kecskemét, 1872. Ezem-érem.	Egyed, 1878. Arany-érem.	Triest, 1884. Arany-érem.

Csak akkor valódi, ha Kneipp Sebestyén lelkész urnak aláírásával el van látva.

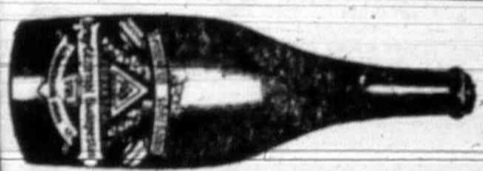

Először mech. Tricot- és fehérnemű gyára Kapferer L. és társa cégnek Bécs, Hernau.

Kneipp Sebestyén lelkész Egészségi fehérneműi.

868 4 12 Főraktár: Nagy-Kanizsán: Irmter Józsefnél.

Ó-Pilseneri kivitelei sör

A kiválóan kedvelt, hazai, hamisítatlan minőségben jóállás mellett ajánlja.

ÖRLEY GÉZA

RUDAPEST, VIII. külső váczl-utca 9. sz.

Szállítási pincék Kőbányán.
 Reggeli-ételnek és ismételtviszítónak értékesítője.
 Sétélés és hordáson, valamint 125 és 50 palackos tartalmú tárolókban.
 Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Junker és Gaertner

Budapest, IV. váczl-utca 21.

Az 1890. évi bécsi gazdasági és erdészeti kiállításon a nagy ezüst éremmel kitüntetve. Szállít: 809 16-20 szállítható és állandó mezei és erdészeti vasutakat. Erdészeti kocsik hosszúra és tűzifa szállításra. Billentő kocsik föld, homok és kavics szállítására legújabb szerkezettel. Pályaberendezések kívánatra általunk eszközöltetnek és üzemre készen átadatnak.

A felsőes királyi család kedvenc asztali itala.

KRONDORFI SAVANYUVIZ

A t. közönség figyelmébe ajánlatik mint a létező legkitünőbb savanyúvíz, kitünő borvíz.

Nagyhatású gyógyital a lélegzési, emésztési és vizező szervek hurutos bántalmainál, általában mindazon esetekben, melyeknél orvosi rendeltet szerint SAVANYUVIZ használandó.

Magyarországi főraktár:
BAUER LAJOS és Testvére
 854 5-6 Budapest, V. Arany János-utca 9. sz.
 Nagy-Kanizsán kapható:
FESSELHOFER JOZSEF urnál.

Kapható minden fűszerüzletben és vendéglőben.

Kiadóhivatal:

Városház-épület Fischei Fallop könyvkereskedés.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK

Egész évre 5 frt — kr
Félvre 2 „ 50 „
Negyedévre 1 „ 25 „

Hirdetések jutányosan számítottak.

Nyilttór pettisora 10 kr.

Elsőzetések, valamint a hirdetések vonatkozás Fischei Fallop könyvkereskedésbe intézendők.

ZALA

Politikai és vegyes tartalmu hetilap.

A Nagy-Kanizsai- és Délzalai takarékpénztárak, a Bankegyesület, az Ipar- és kereskedelmi bank, s a Nagy-kanizsai segélyegylet-szövetkezet hivatalos közlönye.

Megjelenik Nagy-Kanizsán hetenkint egyszer: vasárnap.

Szerkesztőség:

Magyar-utca 33. házszám.

Ide intézendő a lap szellemi részére vonatkozó minden közlemény.

Bérmertetlen levelek csak ismét kezekből fogadtatnak el.

Kéziratok vissza nem küldetnek.

Az apostoli király Pécssett.

A világ legalkotmányosabb királya, egyszersmint a világ egyedüli »apostoli királya«, dicsőöségesen uralkodó I. Ferenc József úr, midőn e sorok megjelennek, Pécssett időzik.

Nem igazságot jött osztani a »legalkotmányosabb király«, nem a kormányzati gondok vezették jelenleg lépteit. — nem; — mert apostoli hivatásának teljesítésében jár el most a magyar király.

Szentté avatott első elődje, a nagy István nyerte ki Rómától apostoli fáradozásaiért a legnagyobb címet, melyet Róma valaha adott, »az apostoli királyi címet«, s habár a francia királyok »kereszténység védnökei« s a spanyol királyok a »legkeresztényebb király« címét nyerték is el a pápától: Sylvester pápának Szent-István részére adományozott apostoli címet egyik sem érte el, annak jelentőségére nézve.

Nagy tévedésben ringatná az magát, ki a magyar királyoknak »apostoli« elnevezését pusztán csak címnek tekintené, oh nem, ez nem pusztán cím, ez méltóság is egyszersmint, mely jogokat az ezekből folyó kötelezettségeket ró a magyar királyra.

A magyar király, mint »apostoli király« az ország legfőbb egyházi fejedelme; mindazon jog, mely más államban a római pápát illeti s melyet az rendesen nunciusai által gyakorol az illető országban, szent-István koronája alá tartozó országokban a magyar királyt illeti ő legfőbb kegyura

az egyházi birtokoknak, azok adományozása őt illeti, s ő nevezi ki Magyarország összes egyházi fejedelmeit, teszi pedig ezt nem a pápai nuncius útján, — mely intézmény Magyarországon nem létezik, hanem tette ez előtt a kir. Cancellária, jelenleg pedig felelős miniszter előterjesztésére; még az esztergomi érsek, Magyarország hercegprímása sem gyakorolhat befolyást, a ki pedig a pápának magyarországi szülött követe (legatus natus) s csupán informativ votumát kéri ki a miniszter, ha akarja; s az egyház fejedelmi kinevezést csak megerősítés végett jelenti be a király Rómába.

Mint egyházfejedelmet illeti azon jog is a magyar apostoli királyt, hogy ép úgy fel lesz kenve a krizmával, mint az egyházi férfiak, megilleti ennél fogva az is, hogy ha országának bármely városa vagy falujába lép: az összes templomok minden harangjai üdvözlőjék üdv-kongásaikkal. A templomba lépve, még ha egyházfejedelmi templomokba, — úgynevezett székesegyházakba lép is, — a templom portáléjánál az összes papság, élén a székesegyház fejedelmével fogadja; a szentelt viztartót elébe nyújtja; aztán az apostoli kettős kereszt előlítése mellett a templom szentélyében lévő egyház-fejedelmi trónhoz kíséri. Mise alatt, a szolgálattéví diakonus és subdiakonus, a pacificalét, — kis keresztet, — mint az egyház fejedelmének, esókra nyújtja az apostoli királynak; és a koronázás alkalmával az apostoli kettős keresztet egy

egyházfejedelem emeli magára a király oldala mellett, jelezve, hogy a kinek fejére teszik most a szent-István koronáját, a róm. kath. egyház apostola.

Mindezen jogok s előjogok azonban kötelezettségeket is róznak az apostoli királyra. Ő köteles az összes magyarországi katholicismus ügyeiről gondoskodni, mit vallásügyi minisztere által tesz meg; Ő köteles egyházakat alapítani s azok javadalmazásáról gondoskodni; Ő köteles a vallást megvédeni, szóval Ő a magyar katolikus egyház legfőbb patrónusa, s a vallás őre.

E kötelezettségekből kifolyólag keresi fel az »apostoli király« — mindannyiszor, valahányszor ahhoz alkalma nyílik s kormányzati bokros teendői megengedik, az egyes egyházakat, főleg pedig akkor, mikor egyes nagyobb jelentőségű egyház elkészülve benedicaltatik, vagy a kijavított, újból felavattatik; nem mint pusztán-mint magyar király jelenik meg ilyenkor Ő, hanem mint apostoli király, mint a magyar kath. egyház apostola vesz részt az apostoli működésben, a templom felszentelésében.

Illy minőségében van tehát jelenleg is Ő Felsége Pécssett. Mint apostoli király vesz részt azon székesegyház kijavítása utáni benedictiónál, amely egyházat első szent őse Szent István első magyar király alapított, hogy a *Dulánszky* megyés püspök fejedelmi áldozatai által átalakított székesegyház megáldásánál, mint nemzetének

A „ZALA“ tárcája.

Az örökös.

— Satyra. —

Gazdag vagyok! Mily isteni egy szó,
Milliók közül kevés mondhatja el;
Enyém mi szép és szemképráztató,
Mi szórakoztat s kissé érdekel,
Miért annyit sóhajtoztam már rég,
Meyadta végre nekem is az ég —
Hogy örököltem.

Mi voltam én?! Oh! ha rá gondolok...
Szegény flóda: s most százszekrek ura;
Színházba és bálókba járhatok
És »kis hamis«-nak szólít a mama:
Finomnak mond s mosolyogra rám kacsint,
S a kis Gizának úgy titokba int —
Mert örököltem.

Mindenki ismer, bíró az vagy gróf,
Karon fog s kérdi: »Hogy vagy kedvesem?«
Ezer esztendeje lesz Herr von gróf
Hogy nem láttam — szült egy ismeretlen;
Hajlong előttem szuster és szabó
És jön özönnel hozzá, a kontó —
Mert örököltem.

Minap rohan hozzá, egy szerkesztő,
S könyörg: Gróf ur! oh! csak egy közleményt...
Uram; szülsz, ez kitégbeesjtő — — —
Köszönöm, szült, várom a közleményt;
Engedelnen kellett, s hozták a lapok,
És azt beszélék jó költő vagyok —
Mert örököltem.

De kezdtem unni az ily életet,
S panaszkodám: oly üres a világ!
Nincs benne szép, nincs benne élvezet — —
Tévedsz, így szólta, hát a házasság?
Házasság?! Lehet! Hát házasság?
Hisz én a legjobb parthiet kaphatom —
Mert örököltem.

Férj lettem! Meyadta azt is az ég:
Nőm nem gazdag, de szép s előkelő;
Minek is pénz, hisz csak nekem elég
Csak hű legyen és engedelmis nő.
Azt mondja, hogy szerel. Oh! Istenem
Mily boldog emberré tevél engem —
Hogy örököltem.

Boldog voltam, s még most is az lennék
Ha soh'sem házassodtam volna meg,
Mert egy napon a szép kis feleség
Pénzimmel együtt — még bicusit sem vitt
Egy elszélt, s engem meg itt hagyott,
Ő érte nem, a pénzért bándokod —
Mit örököltem.

Sebaj! szülsz, még van protekció,
Hisz jó barátom volt a miniszter;
Eleg tölle néhány ajtónál szó
S terem számomra gomba módra hely;
Igaz, hogy már egy évé biztosat
De hát lesz dillus néhány nap alatt —
Mert örököltem.

Az agyam, hisz az nagyon leszült,
Ritkán ismernek meg az emberek,
De a miniszter beült a szavát —

Mert végre dijnoknak kinevezett.
De hajh! azért én most is ur vagyok!
Mert hát magamban így gondolkodok: —
Még örökölhetek.

Zakál Zsigmond.

A hontalan.

— Beszély. —

Irta: Csorba Akos.

(Folytatás.)

— És ez érzést nem tudtam leküzdeni. Reszkető kezembe ragadtam újból a vándor koldus botot s megindultam hazám határa felé. Mit láttam honn? ne kérdez. Láttam a hazát özvegy fátyalában, a nemzetet nehéz bilincsek közt s lelkem elsötétült, reményem elveszett a jövő iránt. Könnyeimmel áztaltam a szent földet, megcsókoltam annak porát s keblemben telve lelki fájdalommal, elhagytam újból a hazát. December 24-ike volt, midőn a kis bércecs Erdély legvégső pontjára értem. Sető, néma sziklabarlangban tőpém a Karácson szent ünnepe. Azon barlangban, mely bujdosásaim alatt többször nyújtott nekem barátságatlan bár, — de biztos menhelyet. Egyedül, nem világítva a barlangban semmi más, csak rőzséből rakott tűzem, s honszerelmem, mely lángolón égett, s képzéld, itt aludni tudtam. Aludtam s álomban keresztül étem hazám szabadság harcát, keresztül álmodám hazám égnek elsötétülését s lelki szemem látta a jövőt. Oh! ez borzasztó volt! A visszamelekezés rá táj. Nem mondom el, Másnap Karácson napja

apostola részt vegyen a lekerje imájában a *Legfőbb Hatalomtól*, annak áldását a renovált székesegyházra.

Apostoli utjában a magyar kath. egyház híveinek áldása kíséri az apostoli királyt s nincs magyar katolicus, ki ne érezné hevesebben dobogni szívét, midőn tudja, hogy vallásának oly őre van, mint az apostoli király. Hála fog el minden szívet, s mi nem maradhattunk el, hogy bíláknak kifejezést ne adjunk akkor, midőn tudjuk, hogy szomszédágunkban apostoli munkáját végzi:

„Az apostoli király Pécsen.”

Palóthi Csorba Ákos.

Az osztrák-magyar államvasut.

Lapunk múlt számában már jeleztük, hogy az osztrák-magyar államvasutak concessio ideje lejárt, s hogy a magyar kormány most átveszi a vasutak magyarországi vonalait. Az átvétel már tényleg meg is kezdett. Az átadás illetve átvételre nézve, a kormány mint átvételő s a volt tulajdonosok mint átadók között létre jött szerződés mely hazánkra nézve oly nagy horderejű, következő szövegezésben lett megállapítva:

A magyar kormány megváltja az osztrák-magyar államvasut Magyarországon területén levő vasutvonalait, még pedig visszaható erővel 1891. évi január 1-től. A megváltás tárgyai a társaság összes magyar vonalait, ingó és ingatlan tartozékaival együtt és az építés alatt levő ipolyság-balassa gyarmati és morvavölgyi vonalakat továbbá a lisszaváninai bányavasut minden tartozékkal, anyaggal és forgalmi eszközökkel, a társaság hajó állománya, tartozékával együtt, végül az 1890. ik évi december 31-iki társasági leltárban felsorolt, Magyarországon fekvő telkek és ingatlanok és a társaság által a kincstárnak a körvasut építésére adott évenként 125 ezer forintnyi járadékkal törlesztendő 25 millió forint előleg az átvételkor fennálló összegben. A megváltás ár 75 éven át fizetendő 10.665.000 frt évjáradék, melyből azonban levonandó 10 százalék adó fejében, úgy, hogy a tulajdonképeni évjáradék 9.598.500 frt, mely összeg 1891-től 1965. év végéig két egyenlő, minden év január 1-én és július 1-én esedékes 4.799.250 frt o. ért. előleges félévi részletekben fizetendő. Ha az évi járadék esedékességét közvetlenül megelőző hónapban az osztrák és magyar 8 irtos aranyank a bécsi börzén jegyzett pénzfolyamai átlaga 9.36 (117 száz.) frtot meghaladja, a fizetendő rész-

let felemelendő azzal az összeggel, a melyet a beállott százalékos árfolyam emelkedése 3.250 ezer aranyforint után számítva eredményez.

A megváltandó vonalak a tényleges átvételig már 1891. január 1-től a magyar állam szám-lására kezeltetnek az épülőfélben lévő balassa-gyarmati és morvavölgyi vasutakra és egyéb beruházásokra 1891. január 1-től a birtokba vétel napjáig a társaság által tett kiadásokat a magyar állam kézpénzben fogja megtéríteni. A most említett két vonal kiépítésére és egyéb beruházásokra a társaság 5 millió frt előleget ad az államnak, mely összeg 1965. év végéig 250 ezer frt évi járadék fizetése által törlesz-tetik, félévi előleges részletekben, jogában áll-ván a kincstárnak félévi fölmondás mellett az egész összeget egyszerre kifizetni. A vasutvo-nalak és ingatlanok tulajdonjoga az első részlet lefizetése után telekkönyvileg bekebelezetik a magyar állam javára, de egyuttal a társaság minden követelése is bekebelezetik jelzoló-gilag.

A magyar állam, mint az osztrák-magyar államvasut jogutóda, 1891. jan. 1-től a vasut mindama fennálló jogviszonyaihoz lép, melyek a megváltás tárgyaira vonatkoznak. Eppen ugy átmennek a magyar államra az 1890. évi dec. 31-ével még le nem számolt s kartellszerződésekből és kötelekekből eredő összes követelések és tartozások, valamint a refakcióból és visz-szaterítésekkel származó kötelezettségek, te-kintet nélkül arra, hogy azok mely évből erednek.

A mennyiben fennálló szerződések alapján a társaság osztrák hálózata részére szükségleti cikkek magyar állomásokon adandók át, a ma-gyar kormány az említett szerződések tartama-ra a megváltott vonalakon továbbra is az eddigi önköltségi díjakat fogja számítani. Meg-maradnak az eddigi szállítási kedvezmények a társaság osztrák vonalaira nézve a szerződés tartamára, de viszont a magyar vonalakra fenn-álló kedvezmények is érvényben maradnak.

A magyar kormány kötelezi magát az osztrák-magyar államvasut-társaság összes hivatalnokait és egyéb alkalmazottait, a kik a megváltás alá kerülő tárgyaknál alkalmazva vannak, a megváltás tárgyainak birtokába vétele idejé-ben részükre járó minden néven nevezendő il-letményekkel és szerzett összes jogaikkal át-venni.

Az osztrák magyar államvasut-társaság nyug-díj-alapjának az 1890. év végével mérlegszerü-leg kimutatott vagyonából az ez alap tulajdonát képező s Budapesten Teréz-körut 54., 56., 58., és 60. számok alatt levő házak, azoknak, az 1890. évi december hó 31-ről szóló mérlegben kitüntetett 892.127 frt 68 krajcárnyi könyvszerü összértékben; továbbá az alapnak az

1890. évi december 31-ről szóló mérlegben ár-folyam szerinti értékben kimutatott értékpapir-jaiból, valamint az alap követeléseiből és kézpénzálladékaiból álló 2.871.482 forint 94 krajcár összegének 40 százaléknyi hányada, vagyis kézpénzben 1.148.773 forint 18 kr osztrákértékben fog a magyar államnak a magyar királyi áll-lamvasutak nyugdíjalapja részére átutaltatni, illetőleg a megváltott vonalaknak a magyar állam tényleges birtokába való átvétele napján kézpénzben kifizetetteti.

Ugyancsak a magyar állam javára esnek 1891. évi január hó 1-től kezdve a magyar ál-lam által átvett társasági hivatalnokok befizet-ései a társaságnak a megváltott magyar vo-nalak és a megváltott egyéb tárgyak üzleti számláján elszámolt alapszabólászerü hozzájárulásai, valamint a fentemlített s a magyar ál-lam birtokába átutalt vagyonrész jövedelme is. Hy jövedelemnek a nyugdíj-alap tulajdonát képező fentemlített házaknak, a kezelési költsé-gek, adók, közszolgáltatások és mindennemü terhek levonása után mutatkozó hozadéka — 1891. évi jan. hó 1-től számítva és az átutalt 1.148.773 frt 18 krnyi kézpénzösszeg 5 száza-lékos kamata ugyancsak 1891. évi január hó 1-től a fizetés napjáig számítva lesz tekin-tendő.

A magyar állam viszont 1891. évi január hó 1-től kezdve átvállalja a megváltás alá kerülő tárgyaknál alkalmazott mindama társasági hi-vatalnokok összes igényeinek kielégítését, a kiknek szolgálati viszonya az osztrák-magyar ál-lamvasut-társasággal szemben csak 1890. évi december hó 31-ike után bontatott fel, vagy fog felbontatni ugyanazon mérvben, a mily mérvben, ezen igényeket a társaság nyug-díjintézetének alapszabályai a nyugdíjalap-tagjai és illetőleg ezek hátrahagyottjai javá-ra meghatározzák; — továbbá az 1890. év végével összesen 889.792 frt 27 krajcárjával osztrák értékben már megállapított, illetőleg folyósított, nyugdíjaknak 30 százalékát, vagyis 266.937 frt 68 kr és pedig az illető nyugdíja-soknak egyenkinti átutalásával. Ez átutalás a méltányosság követelményei szerint és az illető nyugdíjasok illetőségének lehető figyelembe vé-telével lesz eszközözendő.

A mi a társaság szolgálainak és munkásainak nyugbéralapját illeti, az alapnak az 1890. év végével mérlegszerüleg kimutatott vagyonából, az alap tulajdonát képező budapesti házak, azoknak az 1890. évi december 31-ről szóló mérlegben 171.479 forint 39 krral kimutatott könyvszerü értékében, továbbá az alapnak az 1890. évi december 31-ről szóló mérlegben 2.164.078 forint 73 kr összeggel mutatkozó ingó vagyonából 24 százaléknyi hányad, vagyis 519.377 frt 70 kr. kézpénzösszeg fog a magyar állam részére átutaltatni.

volt ima s könyvek közt töltém e napot. Aztán kezembe vettem ismét vándorbotot, átléptem a határt s hazádba vándoroltam. Nem hoztam magammal mást, csak honszerelmet s két munkás kezét. Nem hiszem neked; de beismerem, hogy hazádban ez elég, hogy léted biztosított valaki magának. Ez volt hitem s nem csalódtam. A fővárosba érve, megvontam magam kis padlás-szobámban s a P... laphoz kezdtem írni cikkeket. A lap felvette, díjazta; s félév alatt nevem ismerté fel Románia. Ekkor volt, midőn a szenátusba te tartad hatálos beszédet. Én e beszéd felét híralott írtam, nem hiszelegtem, elmondám nyíltan nézetem; neked e nyílt hang tetszett; felkereséél; megismerkedénk, eszmét cserélünk, jobbot szorítánk s lettünk azzá, mik vagyunk ma is — barátok.

— S most felelek előbb tett kérdésedre. „Miert vagyok boldogtalan?” — Mert talán téves, de nézetem az, mi tied is: hogy hazám és hazádnak az északi hatalom ellen közös erővel kell küzdenie s e nézet ma még hazámban ellogadva nincs; pedig szent meggyőződéseim, hogy ha mi, a te és saját nemzetem utját nem álljuk a kolosz terjeszkedésének, kelet nyugatra, jövője örökre elveszett. Nemzetem nagy fia rég kimondá, hogy egy dunai szövetség nélkül kelet kérdése nem em oldható. S neki igaza volt. Nem ék, hanem bántya Románia az éjszak terjeszkedése ellen, kelet s nyugot felé. S erős hitem, hogy ha saját és a te nemzetek között e szövetség létre jö, az élméletben kolosz öszvedél; ellenben... de ez még mesze van, a szövetség ma még nem létezik, s ez mi boldogtalanom tesz.

A két jó barát felállott, szóltanul szorítanak kezeit, egyik érte, másik belátta a mondottak igazságát. Aladár kalapját s botját vette s távozott.

Hosszú, nagy idő zajlott le az örök semmiség urébe, változtak az idők, vele a viszonyok és emberek; a magyar haza egeröl egymás után tűntek el a vészes fellegek, egymás után derült a határ különböző része s a nap arany sugarai nyugodt, boldog arcokat világított meg.

A magyar meg tud bocsájtani legnagyobb ellenségének is, ez az ő lovagias jellemének egyik legszebb vonása; feledni tudja a méltatlan sérelmeket a azokat, kik kövel dobálták őt, kenyérral dobja vissza, ez az ő jellemének másik vonása; s a nemzet most is igazolta ősi öröklött jellemét, megbocsájtott, feleddet.

A szent király koronáját fejére tette, az alkotmányra megesküdtött királynak és a legalkotmányosabb királyi, a legbübb nemzet szeretete vette körül.

A száműzetés keserü kenyerét fogyasztók, kiknek könnyei sózták meg csak a nyomor nyugította alamizsát, mindinkább meggyőződtek, hogy a haza fainak itthon kell lenniök, itt vár reájuk hazafiak kötelemségüknek teljesítése. Visszaférték. Az utolsó visszatért száműzöttek között volt a „hontalan” Aladár is, ki elhagyta Romániát, ott csókolta meg először a hon határporát, hol a Duna végkanyarodásában örökbücsüt mond Magyarországnak, Orsovának.

Szülelőföldére ért, ősei vagyona le volt foglalva, de az általános kegyelem kihirdetése után vissza-

nyerte azt, s nyíltan, felemelt fővel járt ott ismét, hol gyermekkorában fulkosott a tarka fénypompájú pillék utód, ott járt, hol szülőinek hamvai nyugoszak örök álmukat, ott, hol mindenki ismerte, mindenki szerette és mindenki örült annak, hogy ismét visszatért a birtok ura. Megindult az alkotmányos mozgalom. A megye székhelyén nyüzsgött a képviselőség; tisztújító gyűlés volt. Aladár is ott látjuk disz magyar ruhában; a terembe lépve, jobbról balról siettek felé barátai, ismerősei, megszorongitva a férfias kezét s szerencsét kívánva neki.

— Még nincs meg — veté oda Aladár. — De egy óra mulva meg lesz, — kiálták körülte álló barátai.

S igazuk volt, egy óra mulva a megye egyhangú választása folytán Aladár a megye alispáni székeében mondott köszönetet a megye választóinak az őt megiszteelő bizalmukért.

A megyék megkezdtek alkotmányos működéseiket. Aladár megyéje tündökölt a hazafias érzelmekben, a rend, pontoság, gyorsaság és kifogástalan közigazgatásban; e megye példányképe volt a jó megyék legjavának.

Es Aladár soha sem feledte el azt az országot, mely neki léted biztosított akkor, mikor hontalanul bolyongott, soha sem feledé Romániát s a tegélénkebb levelezést folytatta barátjával, ki a román szenátus egyik elsőrangú tagja, pártjának vezére és a parlament hatalmas szónoka volt. Az ily levelek telve voltak a haza iránti lángoló szeretet kifejezéseivel, telve voltak a hála érzetével s a baráti szeretet keresetlen szavakban elmondott kijelentéseivel. (Folytatjuk.)

A magyar állam 1891. évi január 1-én átveszi a megváltás alá kerülő összes tárgyaknál szolgálatban álló ama nyugbérintézet tagok összes igényeinek kielégítését, a kiknek szolgálati viszonya 1890. évi december 31-ike után bontatott vagy bontatik fel, ugyanabban a mértékben, a melyet a társasági nyugbér-alap alapszabályai a nyugbér-alap tagjai, illetőleg azok hátrahagyottjai számára megállapítanak.

A végből, hogy a magyar kormány az arad-temesvári vasutat mielőbb megválthassa a társaság meg fogja a szükséges intézkedéseket tenni, hogy ez a törlesztési terv szerint 1891. évi szeptember 1-én még fennmaradó 16,470 darab 3,294.000 osztrák értékű ezüst frt névértékű elsőbbségi kölcsönkötvényt soronkívüli kizsorszolás illetve felmondás útján 1892. évi március 1-én való esedékességgel visszaváltsa.

A mennyire az államvasut-társaság az arad-temesvári vasut szóban forgó elsőbbségi kölcsönkötvényeit természetben át nem adná, az azok be váltására még szükséges készpénzt az arad-temesvári vasutnak — esetleg a magyar királyi kormánynek osztrák értékben idejékorán rendelkezésre fogja bocsátani. Továbbá kötelezi magát a társaság, hogy az arad-temesvári vasut összea, 11,406 darab részvényét az 1892. évi július 1-én esedékes szelvényekkel együtt legkésőbb 1892. évi március 1-én a magyar állam tulajdonába fogja átadni. Ennek ellenében a magyar kormány 1892. évi március 1-től kezdve bezárólag 1958. évi szeptember 1-ig az osztrák-magyar államvasut társaságnak vagy jogutódjának 288.745 frt osztrák értékű évi járadékot fizet.

A társaságnak Magyarországon fekvő és a megváltás tárgyát nem képező uradalmi, bányai és kohóművei, a bogsán-resicai, bogsán-moravicai és resica-szákuli bánya vasutakkal együtt a szabadalmazott osztrák-magyar államvasut társaság teljesen szabad magántulajdona maradnak és általa egészen saját belátása szerint kezelhetők, úgy szintén egészben vagy részben elidegeníthetők. Abban az esetben, ha a társaság az említett ingatlanokat tulajdonában megtartja, azok részére legkésőbb 1892. évi július 1-ig az együttes tanácsnak, illetőleg az alapszabályok megváltoztatása esetére a társaság ennek helyébe lépő képviselőnek közvetlenül alárendelt s az utóbbi által kinevezendő ügyvezető igazgatóság főt Budapesten felállítani. Ha ez igazgatóság részére csak egy igazgató rendeltetnék ki, ennek magyar állampolgárnak kell lennie. Ha az igazgatóság több tagból állana, úgy legalább a tagok fele magyar állampolgár legyen. Ha pedig az utóbbi esetben vezénylő igazgató rendeltetnék ki, ennek szintén magyar állampolgárnak kell lennie. Hivatalnokai állások újra betöltésénél a társaság magyar állampolgárookra lehetőleg tekintettel lesz. A m. kir. kormány az államvasut-társaság e műveit és uradalmait különösen termények értékesítése és a díjazások tekintetében minden megengedhető támogatásban és pártolásban fogja részesíteni.

A megváltás alá kerülő társasági vonalak bernházai és üzleti szükségleteinek fedezésénél a magyar királyi kormány ugyancsak első sorban tekintettel lesz a szóban forgó művek terményeire, a mennyiben az osztrák-magyar államvasut-társaság a vele versenyző vállalatoknak a társaság tudomására hozandó feltételeit ár és minőség tekintetében kész elfogadni. Ez államviselési üzletből eredő minden okmány bélyeg és illetékmentes. A szerződést július 15-ig jóvá kell hagyni a magyar országgyűlésnek és a részvényesnek közgyűlésének, különben a szerződés nem létezőnek tekintendő.

Szegények ingyenes gyógykezelése.

A valódi szegények, kiknek anyagi viszonyai nem engedik meg, hogy betegségük idején orvosi gyógykezelést fizethessenek, gyakran a halállal fizetik meg szegénységüket; pedig az állam gondoskodott arról, hogy a valódi szegények a gyógyszereket ingyenesen kapják meg, e jótétmentést az államnak azonban csak kevesen veszik igénybe, mert egy részről nem tudják saját szegénységüket kellően igazolni, másrészt pedig félnek az orvoshoz fordulni attól tartva, hogy a drága orvosságot meg kellend fizetniök. E hátrányon, mely a népesedés szaporodásának is nagy kárával jár, segínyt lehet az által, ha a hatóságok a valódi szegényeket kellően nyilván tartják s a szegények tudják kihez, illetve mely orvoshoz fordulhatnak, hogy az nekik ingyenes gyógykezelést nyújtsan.

E részben bocsátott ki Zalamegye köztisztviselőiben álló alispánja egy körlevelet, melyet városunk tanácsához is megküldött, s melyet mi, a közönség érdekeiben lapunk útján ismertetni kötelességünknek tartotunk.

A Nagy-Kanizsa városához érkezett körleveli rendeletei e hó 15-én nyertek érvényt, s szó szerinti szövegében így szól:

104488.91. alpni. Zalavármegye alispánjától. Tekintetes Városi Tanács! A nagyméltóságú m. kir. belügyminiszterium előli, a szegények számára kiadott gyógyszerekről rendelvények számának fokozatos és rohamosan nagymérvű szaporodása felülvén és benne azon lötlevelet éhresztvén, hogy ennek oka a rendelvények kiszolgálása körüli felület eljárásban és esetleg előforduló visszaélésekben kereshető, az említett miniszteriumnak f. évi május hó elsején 32772. szám alatt kelt leirata alapján, az állampénztárnak szegényrendelvényekkel szükségtelenül és szabályellenesen való túlterhelése megszüntetése céljából, a következőket rendelem el, ugyanis:

A törvényes alapon igazolt szegények, ellenőrizhetes céljából jegyzékbe foglalva pontosan nyilvántartandók. Továbbá rendelvényeken a szegénység — a rendkívüli és sürgős esetek kivételével — a gyógyszer kiszolgálása előtt igazolandó az 1872. évben 21628.VIII. a. szám alatt kiadott miniszteri szabályzat 11-ik szakaszának c) pontja értelmében a közegési hatóság által. — Az előbb említett kivételes esetekben azonban a hiány a gyógyszerész ügyvezetésére legkésőbb 48 óra alatt pótlandó. F. évi június hó 15-ik napjától kezdve szegények részére az állampénztár terhére, csakis tényleges szolgálatban álló következő hatósági, közegési és körorvosok rendelkeznek gyógyszereket, ugyanis: dr. Mangin Károly vármegyei főorvos, dr. Beszedics Ede, dr. Böhm Sidney, dr. Frommer József, dr. Hanny Ödön, dr. Hajós Sándor, dr. Háy István, dr. Krasovecz Ignác, dr. Király Mór, dr. Lukonich Gábor, dr. Misner Antal, dr. Mayer Ferenc, dr. Stehlo Aurél jarasi orvosok, továbbá Dékmár Janos, dr. Gerő József, dr. Gráner Adolf, Hirschl Ármán, dr. Rác Kálmán, dr. Schwarcz Albert közegési, Augenthaler Fülöp, dr. Fischer Gyula, dr. Fischer Ignác, dr. Goldstein Károly, Dráhovecz András, dr. Halász Vilmos, dr. Hausner József, Isoó János, dr. Józsa Fabián, dr. Kustos Károly, dr. Korein Adolf, dr. Löwy Mór, dr. Lövensohn Mór, dr. Lengyel Ármán, dr. Moller Miklós, Mandl Antal, Mehr Mór, Mihálovics István, Pichovszky József, Reinitz Ignác, Rigó Ferenc, Rózsai Mór, dr. Singer Bernát, Stanovszky Nándor, dr. Viola Ignác s dr. Wolf Béla körorvosok, ezeken kívül még dr. Szekeres József n. kanizsai közkórházi igazgató főorvos és dr. Messer Samu beliañici helyettes körorvos. — A fentebb meg nem nevezett orvosok által szegények részére az állampénztár terhére 1891. évi június hó 15-ik napjától kezdve irt rendelvények érvényesítenni nem fognak. Felhivom tehát a városi tanácsot, hogy a szegényeket pontosan nyilvántartsa s e nyilvántartást a gyógyszereszekkel s a városi orvosokkal, nemkülönbön a közkórházi főorvossal azonnal közölje és intézkedjék, hogy jelen rendelet, mely is kellő számú példányokban ide mellékeltem, a hatóságra területén létező összes-gyógyszereszeknek és gyakorló orvosoknak tudomás és szoros mihez tartás céljából egy-egy példányban azonnal kézbesíttessék. — Elvárom végül a városi tanácsot, hogy ezen rendeletet pontos fogantatásánál szigoruan ellenőrizze s mulasztás vagy visszaelés esetében legkisebb késedelem nélkül tegye meg a törvényes rendeltetéseket. Kelt Zala-Egerszegben, 1891. évi május hó 25-én. Csárdai Károly ak., alispán.

A tanítók szolgálati viszonyai.

A naplópokat lesújtó hír járta be a napokban. Csak négy-öt sor. Az újságolás szokott lapidáris hangján azt jelentette, hogy Ryppl János nagy-lépási kántortanító 10 órakor este a nagy szombati sétatérre föbe lötte magát.

Romantikus lelkek képzeletében egy egész regény szálai futnak össze. A szerelem ingoványába való elmerülést sejtik, a boldogtalan, viszonzás nélküli szerelem mártírja gyanánt siráják meg a regényes lelkek, különösen fiatalabb vivású, nagyobb képzelőtehetséggel bíró tagjai ezt az öngyilkost. A statisztikust már csak mint egy újabb szerény számocskát édekliz az a sürű, egymásutánban pusztító modern nyavalya. Agyszövet és idegképződés bávárói már tudományos eszközökkel boncolják fel az újabb öngyilkost a valami tudományos tételekre alapítva véleményt formálnak, mely okát adja az életundornak. A hideg tetem pedig ott fekszik a márvány asztalon, az élet viharai s csapásai elsimulnak a csöndes álmadozó ábrázatan. A mozdulatlan tetem mintha mondaná: „Oda lent már nem fáj semmi, nem fáj... semmi.”

A föld pedig tovább forog a világűrben. Mi, többiek tovább pergetjük életünket. Még azok is, a kik az „eset” fölött lelki megrázkódást szenvedtek, mihamarabb feleledik ezt egy újabb, borzalmasabb katasztrófára. Szerencsénk, hogy hamar tudunk feledni! Immáron még Ryppl hantjai fölött a réti fű elszórázott magja se burjánzott föl, már sokan napirendre tértünk fölötté. A holtaknak könnyű, az élők az iga.

Bizonynyal így van. Kár is volna csupa szenzáció-hajhászatért egy leszámolt életre újra felhívni az emlékezetet. De nem szenzáció-hajhászat szolgálatában állok. Az élet e megdöbbentő katasztrófája előtt egy kérdést kell tennem: Miért?

Miért forgópisztoly golyója oltá ki a kiszenvedett kartárs életét?

Felelet: A nyomor.

A minimum szánandó részese volt ez a hat-tagu családdal megáldott néhai kartárs. Tizen-hyolc évig gázolt a sorsért. És a 18. évi tanítóskodása után megtört a lelke. A jobb jövő reménye chimaerává oszlott; belátta, hogy még sok idő fut le az idő feneketlen tengerébe, míg a néptanító nyomorát valaki megorvosolja. És belekegyelt a halálba a remény, hogy vele megváltja őt gyermekének szánandó nyomorát. Bizonynyal különösen hangzik. Pedig így van. Lelkében az a rögösme került felül, — mit halála napján életparájához írásban is kifejezett: — „Gyermekeimet próbáld meg árvaházakba bejuttatni, vagy ha elfogadják, add őket örökbe.” Ez a sorsüldözött ember tehát azt hitte, hogy halálával gyermekei idegen otthon új helyzetek közé kerülnek, melyekben a nyomor távol lesz tőlük, a mi a szülői hajlékban osztályrésziük vala.

Oh, itt hát az agymunka világos megcsuszamlását olvashatjuk ki. A szülői rajongás vértanúja ez az ember, egy mérvben theoretikus eszmének megrögzöttje, a ki bizott az emberszeretben és meghal, hogy gyermeinek új, kedvezőbb sorsot csikarjon ki a fátumtól.

Könynyezzük meg őt!

Ha, a kik e sorokat nem sajnálják elolvasni, apák és anyák vagytok, ne vessetek rá követ; de inkább a szentek glóriáját vonjátok emlékezetet körül.

Meghalni azért, hogy gyermekeid javát munkáld, egy felemelő tragédia. Ahhoz a hitnek negysága, magasröptű szellem szépséges és az apai/szeretnek mélységes tengere.

Oh, vajha szánandó fátumát ott fűnt megtudnák igaz világitásban azok a hatalmasok, kiknek a néptanító helyzetének irányítása jutott kötelességül.

Többet érne ez, mint tisztelgő deputáció trémázó szónokának minden bombasztja.

...És ha már az a kartárs egy, úgy szólván példátlan rögösme halottja, őh lordisátok meg a sorsot, álljatok, álljunk össze, hogy az ne rögösme legyen, keserves munkánk filléret adjuk össze az őt árvának és a párja vesztett báhatos ökönyveket. Ezekből a fillérekből áldás fog fakadni: szivetekben fölhasad a jöttét megvizasztól, felemelő érzése. Mert olyan magasra az: jót tenni.

A Tanítók Szava a legnemesebb hitvallásnak tartja az emberszeretet nevében önköt megkérni, hogy annak az új árvának a sorsát magunkévá tegyük.

Nem allunk egyedül, mert tanügyi bajtársaink más vonalon is gyűjtöttek. Minden kis adományt szívesen fogadunk, nyugtáznak és rendeltetése helyére juttatunk.

És most befejezzük a sorokat a megboldogult következő szavaival, melyeket egyik szomszédos kartársához írt: „Mindenki a nagy-lapási temetőben. Mindég reménykedtem, hogy megsegít annyira az Isten, hogy egyszerű sirkereszteket állíthassanak nekik, de nem telt. Kérlek tégedet, ültess legalább kisdedeim jeltelen sírházhoz egy élő fácskát. Az Isten megfizet érte!”

Oh, szent vagy te szent apaszereget!

A kik eddig tollam munkáját figyelemmel kísérték, azok tudják, hogy nagyobb előszeregettel keressék a vidám dolgokat, mint a szomorúkat. A tanítók szolgálati viszonyai azonban szomorúbbak egy 5 felvonásos rémdrámánál. Csak néha jut csak egy ideig, olyan kacagató falusias tanítómárakodásra, némi kedvem; de újra átszűrődik szívemen mindaz a szenvedés, a minek krónikáját e sorokban nyújtom.

Ugyan ki lenne az, a kinek szívét őszinte részvétre nem hangolná az alábbi történet?

Túl a Dunán annyi sokak egyikét viseli egyik kartársunk a minimum nehéz keresztjét. Addig, a meddig az isteni gondviselés nem látogatta meg, ritka önmegtartóztatással viselte — azt. De a létért való küzdelem kimerítette s ágyba fektette. Ott fekszik immár más fél év óta szárnyszergetten. Családjá éhez, de imába foglalja őt, hogy engedtesse neki élni. Az ételt elvonják mind, hogy teljen patikaszerre, doktorra.

Hasztalan. A háromszáz forint évi fizetésből így sem telik. Ekkor a szerető hitves az évek társaságával szerzett lim lomokat kezdi kótyavetyélni. Betegnek nem kell felső ruha, előbb is azt adogatja el. Aztán a tányérokat, úgy sincs belőle mit enni, majd a butorzat kerül piacra, utóljára nem marad, csak a szalmás vacok, a nehéz beteg egyre sínylődik, lel-kének nagyobb az ő betegsége, látva az elzül-lést, a nyomort. Már csak egy kés maradt meg. De árokpart mellől ezzel levágható a koldusbot. Fizetését 1, évre már előre kiszéd-te. A falut úgy is rettegés bántja, hogy ha elpatkol a tanító, mit ad majd a másoknak?

A halálvergődés fuldoklásához hozzásegődik az éhező gyermekek jajszáva; e kettő könyörög az Úr szármolyánál jobb sorsért, mely után buzgó imádság epedez, mindnyájunk ajakán...

Verner László.

A közigazgatás államosítása.

(P. K.) A közigazgatás államosítása iránti törvényjavaslat tárgyalásának megkezdésénél az hitte mindenki, hogy az egész simán fog lefolyni. A szabadevű párt tömören áll a javaslat mellett, a közjogi ellenzék nézeteit Apponyi kifejtette, pártolva a javaslatot s méltán, mert nem ex abrupto leit e reformmú a ház elé hozva, a nézetek annak irányáról és tartalmáról már régen tisztázva voltak.

Ily körülmények közt előre feltéhető volt, hogy a reformjavaslat tárgyalása alapján igen szegénytartalmu kell, hogy legyen. Az okok pro és contra már évek óta komolyan meg voltak fontolva és tökéletesen elég lett volna, ha a képviselőház az általános vitában azoknak csak összegezésére szorítkozott volna.

Fájdalom! a szélső bal a falra festette az ellenállás kísérletét.

Már pedig az ellenállásnak, — a józan gondolkodás szerint — csak akkor van értelme, ha általa kiemközlhető, hogy a javaslatból, mely ellen az obstrukció irányul, törvény ne legyen. Ily várákoszt azonban a szélső ellenzék semmi esetre sem építhet. Legfeljebb csak azt akadályozhatja meg, hogy a közigazgatási reform most lépjen törvény-erőre. Ezt az ülésszakot azonban bevezetheti s erőltetheti az új választásokat, melyekben az államosítás képezne a jelzőt. Abban azonban aligha kételkedik, hogy az új választásokból egy, a mostaninál még túlnyomóbb többség kerülne ki a javaslat mellett. A felsülés, mely a kérvényezési kísérlet vége lett s ama vármegyék nagy száma, melyek az államosítás mellett nyilatkoztak, oly tünetek, melyek kell, hogy elvetétek legyen e tekintetben minden illuziókat a függetlenség pártjának. Tekintve a tényállást, az obstrukció már eleve értelelem nélkül való. Joga-sultság az obstrukciónak, mint oly eszköznek,

mely a parlamentáris elvet kompromittálja, egyáltalán nincs; értelme azonban csak akkor van, ha létezik a lehetőség, hogy elérjék a kitűzött célt. E lehetőség a jelen esetben feltétlenül ki van zárva.

Egyelőre csak az általános vitát nyújtják bebeszédűséggel kelletlenül hosszabbra, mely azonban nem fog oly mérvet öltetni, hogy az aggodalmakat szülhesse.

Mi részünkről csak azt ajánlhatjuk a szélső baloldálnak, hogy ne juttassa a dolgot drasztikus eszköz igénybe vételére. Legokosabban tenne akkor, ha nem nyújtana a végsőig hasznaltalanul az általános vita befejezését.

Ha egyszer általánosában el lesz fogadva a javaslat, akkor talán akad eszköz és mód, hogy a további tárgyalások menetéről oly módon döntsének, mely mód a szélső balpárt kívánságainak is alkalmasint megfeleljön.

Külföld.

Prága. Ó Felséget a királyt a jövő hó 9-ére várta ide a lakosság, mely már előkészületeket is tett a fogadtatásra; idő közben azonban Thun gróf, csehországi helytartó megbetegedett a betegsége, előre láthatólag hosszabb időig fogja a kórházyhoz szőgezni, mely okból Ó Felsége látogatását elhalasztotta s úgy hiszik, hogy csak szeptember hó második felében fogja felkeresni a cseh fővárost.

Szofia. A szerb kormány elfogadta a bolgár kormányának a szofiai szerb katonai attasé kinevezésére vonatkozó föltételeit, a nevezett kormány tudatta a bolgár kormányval az attasé kinevezését. Kikötötte azt is, hogy az attasé uniformisban mutassa be magát Ferdinánd fejedelemnek, mint a hadsereg; fejének és hogy Bulgária a reciprocitás címén katonai attasét küld Belgrádba.

Róma. Egy a Vatikánhoz közel álló egyén táviratozza Rómából, hogy a Vatikán veszteségei, melyeket a legutóbbi időben szenvedett, meghaladják a 22 millió lírát. Ez az óriási veszteség részben a papírok elértéktelenedéséből, másrészt pedig több külföldi cég bukásából támadt. A kezelő személyzet nagy részét elbocsátották s a főpénztárosnak tudtára adták, hogy kerülje a Vatikán tájékát.

Helyi újdonságok.

— **A Custozai győzelem** huszonöt éves évfordulója alkalmából vették a következő meghívást: „A cs. és kir. 48 db gyalogezrednek városunkban állomásozó osztályai folyó évi június hó 24-én délelőtt 9 órakor a Ferenc rendiek templomában a „Custozai” győzelem 25-ik évfordulóját isteni tisztelettel fogják megünnepelni, melyre az ezrednek polgári helyzetben levő tagjai, főképen a kik a „Custozai” csatában részt vettek, meghívni van szerencsém. Nagy-Kanizsa 1891. év június hó 20-án. Dukafalusi Duka Kálmán cs. és k. alezredes.”

— **D. K. M. A.** Dunántúli Közművelődési egyeslet nagy-kanizsai nőiája megalakítása szempontjából alkotandó helyi alapszabályok kidolgozására kiküldött bizottság tagjait lapunk mult számában közöltük, minthogy azonban személyesen az ülésen nem vehettünk részt s a tudósítónk hiányosan közölte a névsort, amennyiben abból két nevet kifejejtett, e hiányt utána-pótolva jelentjük, hogy az alapszabályok kidolgozására kiküldött bizottság tagjai még, az említettek kivül: dr. Bartha Gyula és Taboly Viktor is.

— **Az időjárás.** Rendszerint a legügyetlenebb társalgónak tartjuk azt, ki nem tud más tárgyról, mint az időről beszélni, s ez alapon mi is kiteszük magunkat azon eshetőségnek, hogy ránk sűtik az olyasok az ügyetlen társalkodó címét; de még ezt is eltűnjük inkább, mint hogy most ez abnormis időjárásról ne beszéljünk. A lefolyt héten oly változó volt időjárásunk, hogy nem csak nem látzott meg rajta, hogy a kalendarium már június közepét jelzi, hanem bátran beillett volna az ápriliusnak, sőt itt ott februáriusnak is. Hideg, éjszakai keleti szelek zógtak, szétfúvva a fák lombkoráit, s letarolva a még éretlen gyümölcsöt, vagy gyümölcsvirágot. Az eső mely majd zápor módjára, majd esendően verdeste ablakainkat, oly hívós volt, hogy ha valakinek az utcára kellett mennie, a már nyári pihenésre állott özei, sőt téli kabátját elő- s felkelletett vennie.

Azok után a 26 fok meleg után, melyek pár napig május végén és június elején voltak, 10 fok hideg volt. Es sajátságos, hogy ez az abnormis időjárás nemcsak nálunk, hanem az ország minden részében tapasztalható volt. Viharok, jégverések, sőt mi eddig Magyarországon hallatlan volt, még havazásokról is vettünk híreket. Június 15-én Alsó-Kubinban a hegyek s mezők fehérletek a hótól, mely két napon át esett s az egész vidéknek valóságos téliha színt adott. A hegyeken legelőző barmokat — nehogy megfagyjanak, — le kellett hajtani s istállózásra fogni, úgy mint december-jánárban. Beszterczéről értesültünk, hogy ott június 16-án egész nap havazott. Még az a jó, hogy nálunk habár hideg is volt, a hó nem esett le!

— **Panaszt vettünk** több oldalról az iránt, hogy városunkban bizonyos egyének a rendőrségül kávéház vagy kávémérő címén iparjogosultványokat váltva, kávéházaiikat a kávémérőseiket prostitúció színhelyévé teszik, hol a helybeli fiatalokat a prostitúttá hűlgyek társaságával méltelyezik meg, sőt nem ritkán, — fizetett ügynökeik által, — a vidékieket, különösen utazókat, kétes jellegű helyiségekbe csalogatva, édesgetve, ott valóságosan kifosztják pénzükből, nem egy-két ilyen helyen a tiltott hazárdjátékok is folynak a kora hajnali időig. Egyelőre nevetek nem teszünk közsé, hanem kötelességszerűleg felhívjuk ezen a közérkölc-siség hátrányára létező helyzetre városunk különben erélyesnek ismert rendőrségét, melynek szükaság esetében nevekkel is szolgálunk. A város közérkölc-sisége, a vidékiek biztonsága, de a jó hírnevű vendéglők és kávéházak érdeke is, mely nagyon megonckitva lesz, egyenlően követeli az erélyes intézkedést rendőrségünktől. Nem kételkedünk, hogy e soraink kívánt eredményhez fognak vezetni!

— **Sokra viheti.** Horváth György kömives fia József ki még csak most lépett életének tizen-harmadik évébe, — s ki már 12 éves korában is egy óra lopás gyanuja miatt a rendőrség előtt állott, s kiről a rendőrség azt a jó bizonyítványt állítja ki, hogy csavargásra hajlamos van, — e hó 13-án Horváth Majdak József lakásának ablakát benyomta, benyult s kinyitotta az ablak závarát, behatolt a szobába lopási szándékból, de minden zárva lévén nem talált egyebet, mint egy borotvát. Ezt ellopva s eladta egy — mint állítja, — általa ismeretlen polgárnak. A rendőrségnek jelentés tételven elfogta a nagyra termelt itjút, s bekísértette a lenyitott bírósághoz.

— **A duhajok.** Két kis-kanizsai duhaj legyen a napokban este 11 órakor Piffier Zsigmond lakása ablakán kooogott azon cim alatt, hogy a cselekedet hírvják. A házi gazda apósa kinyitá az ablakot s kérdé: kit keresnek, mire a két duhaj isten karomias kőz felelte, hogy: kennek ehhoz semmi köze. E közben a házigazda is felébredt s a az ablakhoz jött, a duha, legyenek azonban életveszélyes lenyegetéssei állottak elő, mire a háziak bezárták az ablakot; de a vérszemet kapott éjjeli látogatók, a kapu betörésével lenyegetődtek; erre aztán Pt. apósa a kerten át kiment, rendőroket hívott, s ezeknek sikerült az egyiket: Imrey István kis-kanizsai subancot elfogni, — míg a másik a kerten keresztül megugrott. Bay kapitány az előnyomozatot megfejtvén az idegen lakás megrésztésével vadolt Imreyt átadta a bíróságnak.

— **Tűz.** E hó 12-én reggel 2 órakor Herényekben tűz ütött ki. Legett két lakóház mellett-épületeivel együtt. Miután a tűzet későn vették észre, a károsultak alig tudtak valamit megmenteni. Szarvasmarháikat kitudták ugyan eresztetni, de a majorság mind két háznál benngett, az egyik háznál egy sertés is teljesen összegett. A tűz keletkezésének oka ismeretlen. Mindkét ház biztosítva volt.

— **Kéjvonat.** A cs. és kir. szab. délvassut ez évi június 27-én ismét kéjvonatot indit Budapestről Bécs, Triest, Fiume, Cormona, valamint a most nevezett állomásokról Budapestre. A kiinduló menet-érti jegyek 14 napra érvényesek s a jegy tulajdonosa visszafelé egyszer bárhol megszakíthatja az utat; odamenet azonban az ut megszakítása nincs megengedve. Nagy-Kanizsáról Budapestre és vissza a II. oszt. v. teldija: 8 80; III. osztályé pedig 5 00 krajcárban van megállapítva. A kéjvonattal utazók ha Cormonaiá váltanak jegvet, csekély díjú pótyjú hozzáváltásával Velenchi és vissza is utazhatnak.

Ismét Szakonyiról szól az ének.

A városnak e terhe e hó 18-án ismét megmutatta, hogy ő csak azért jár szabadon, hogy botrányokat intézzen elő. A piacon egyik mézsáros ordu vásárlással volt elfoglalva, mikor Szakonyi odaérkezett, s csakhamar belekeveredett az alkudozába bosszantva a vevőt is meg az eladót is; mikor aztán az intő szó nem használt neki, a mézsáros fia képen ütötte a tolokodót, mire a dulakodás kezdődött, a nép összecsoportosult s csak is a közbejött rendőröknek sikerült Szakonyit meglekenni s eltávolítani a botrány helyéről. Rendőrségünk erélyétől méltán várja a városi közönség, hogy e közveszélyes egyén iránt szigorú rendszabályokat alkalmazzon már valahára.

Állatsereglet. Montenegro Eduardo Spanyolhonból, Magyarországon először csak most látható világhírű nagy állatsereglete 24 waggonnal, mely tartalmaz 100, a világ minden részéből származó vadállatot, köztük Európában a legnagyobb óriás-elefántot (Biba), megékeztet városunkba. Ezen nagyszerű állatsereglete 200.000 forint összeréteket képvisel. A nagy állatkiállítás mely Frankon és Németországban a legmagasabb személyiségek elismerését vívta ki, Budapest fővárosban 5 hónapig a legnagyobb látogatottságnak örvendett.

Meghaltak Nagy-Kanizsán. Bedő Mariska meghalt június 12-én 3 hónapos korában. Lakatos Rozália meghalt június 14-én 9 hónapos korában. Bécsi Istvánné meghalt június 15-én 64 éves korában. Ozv. Kamenár Józsefné meghalt jun. 15-én 57 éves korában. Behál Antal meghalt június 17-én 38 éves korában. Kiss Jolán meghalt június tizenhetedikén 6 hetes korában.

Külfölelék.

A király Fiumében. Tudvalevőleg ő felsége Pécsről egyenesen Fiuméba utazik. A magyar tengerpart lázas izgatottsággal készül a király fogadásra. A vasuti állomáson a talajegyengetési munkálatokat, — mint a „Fiume” írja, — már befejezték, most az indóház hatalmas peronját díszítik. A Deák-terén felállított diadal-kapu már kész s a Zichy-terén a diadalkapu előtt, egy 215 személyre való tribün áll, melynek ülésait a város előkelő hölgyei egytől egyig lefoglalták. A diadal-kapu előtt a király fogata néhány pillanatra megáll, hogy átvegye a fiúmei hölgyek által följajlótt díszes virágcsokrot, melyet Lettis Alma, br. dr. Lettis városi tanácsnok leánya fog néhány szó kíséretében ő felségének átnyújtani. A rendfentartó bizottságnak a hét folyamán a következő testületek jelentették be, hogy a király bevonulása alkalmával sorjalt fognak képezni: a fiúmei alpesi club, a tornaegylet, a Kárpát-egylet, a munkás-egylet, a veterán-egylet, a tüzoltótestület zenekarral; csatlakoznak e testületekhez a fiúmei állami és községi összes tanintézetek, a Mária Árvaházzal; e most elősorolt testületek és intézetek megközelítőleg 2400 személyt fognak képviselni — E testületek fölvonulási sorrendjére nézve a bizottság szintén megtette a szükséges intézkedéseket. Hogy mily imponáns lesz, ő felsége a király távozása Fiuméből, elég legyen fölemlítenünk, hogy Miramare és Greif hadiyachtok, melyek egyiken 6 felsége lesz, nem kevesebb mint tizenhatsz kisebb nagyobb gőzhajó fogja egy darabig kíséreni. E hajókon megközelítőleg 3000 ember lesz képes helyet foglalni. Nem kevesebb lényes lesz az ő felsége tisztelőire rendezendő kiváltság. Az előkészületek közül fölemlítjük még, hogy a lobogók, és lampionok elkelyezésére szolgáló oszlopok már szintén fölállítottak, s díszítésük befejeztelt. Az angol flotta érkezéséről mely a király látogatása alkalmából keresi fel Fiumét, szombaton veit hivatalos tudomást a fiúmei révhatárral; s Nyírő Gábor révkapitány gróf Zichy Ágost kormányzóknak azonnal jelentést tett, s Felségek Béla miniszteri tanácsossal egyetértőleg főbb vonásokban megállapodtak a flotta érkezése alkalmából szükséges intézkedések körül. Zichy Ferenc gróf Magyarország tárnokmestere, a fiúmei kormányzó alya már e hó 10-én a tengerparti kikötő városba érkezett, hogy bevárja a király érkezését, a hódolatát bemutatssa ő felségének.

Legmagasabb kiüntetés. Ő csász. és ap. kir. Felsége Vassary Kólos pannonhalmi főpátnok a Ferenc József-rend nagykeresztjével legkegyelmesebben adományozni méltóztatott. Ezúttal örömmel vesszük a hivatalos lap e híreit, mely a tevékeny főpátnok megérdemelt kiüntetését tudja.

Megyénk Nábobbja Festetics Tasziló gróf, Keszthely város kegyura, mint Keszthelyről értesülünk, pár nap óta Keszthelyen időzik s már rövid ott léte alatt is jelet adta a város iránti érdeklődésének, amennyiben Seastics Benó főispán, Papp Sándor, Reichel Vencel, Léndárd Ernő, Schall János kíséretében megtekintette a reuovált fürdőházat s a csónakázó-egylet pavilonját. A látottak fölött legnagyobb meglepődésének adott kifejezést. Ezúttal örömet fejezte ki a fölött, hogy a kikötő is már legközelebb ki-lez építve.

Angol hajóraj Fiumében. Mióta a magyar tengerpart élénkebb figyelmét tapasztalja a magyar kormány, mind inkább lekeresik a világ hajói, úgy most jelentik Fiuméből, hogy e hó 21-én oda egy angol hajóraj érkezik meg. A hajóraj: a Viktória, Bendow, Colossus, Dreadnought és Thunderer páncélos hajókból, továbbá a Polyphemus, Phalton, Scout és Surprise csata-és torpedó-hajókból áll.

A Balaton fürdői között első rangú hirre emelkedett ez évben a keszthelyi balatonfürdő, mely ez évben oly kitagastalan, amint még soha sem volt. A víz kellő mélységű mind járt a sziget fürdőnél s a talaj, mely eddig sáros volt, most olyan, mint a bársony, mert finom homokkal iszapoltatott be. E királyi fürdőknek koronája a jéghideg zubany. Valóban nagy haladás történt Keszthely—balatoni fürdőjénél ez alatt a rövid idő alatt, hogy a fürdő a város tulajdonába ment át; a fürdősi díjak is leszállítottak oly annyira, hogy még a legszegényebb ember is megreszkírozhat 1—2 fürdést hetenkint.

Nagy szerencsétlenségekről tudósítanak a táviratok. A tudósítás ötszáz száműzött elpusztulásáról ad hírt. Ugyanis a távirat szerint Moszkvából egy volgai gőzös ment Szipheria felé, hogy az oda száműzött ötszáz orosz elíteltet elszállítsa, a hajó azonban Nisni-Novgorod közelében elsüllyedt s a hajón volt száműzöttek csaknem valamennyien a vízbe fulltak. Sokan azonban azt hiszik Oroszországban, hogy a hajó elsüllyedése nem szerencsétlenségből eredt, hanem tömeges kivégeztetés volt a Volgán. — A másik hír, egy vasuti szerencsétlenségről szól, mely Svábjában történt vasárnap. A Jura-vasut s mely vonaton ugyanis, mely Bazelből d. u. 2 óra 75 perczkor indult el 150 ember lelte halálát azon katasztrófa következtében, mely a Rajna egyik rakoncátlan folyama a Birs partján történt. A vonat ugyanis délután 3 óra felé ért a Birs folyamon lévő vasuti hidra, egyszerre egy robbanás hialatszott, a hid-leszakadt, a lokomotív és 5 vagon a folyóba zuhant csupán egy harmad osztályú vagon maradt fenn a hid-roncsain. Három napi munka után 54 halottat emeltek ki a hajóból, s még 50 halottat hisznek lenn a víz alatt, mert egy személy vagoni nem lehetett kiemelni.

Bibliai történetek. A Benziger és társai Einsiedelni hírneves apostoli szentszéki könyvnyomda cég kiadásában és Lévai Mór ungvári könyvkereskedő bizományában, most jelent meg a Businger-féle „Bibliai Történetek” magyar kiadása. Bossányi József novaki plébános fordításában. Businger ő és új-szövetségi bibliai története a világ minden nyelvén annyira el van terjedve, hogy kétségekívülinek tartjuk, miszerint ezen magyar kiadása is, mely szokatlan lényes technikai kiállítása (finom papír, olvasható, tiszta nyomás, 136 finom metszetű kép, 2 térkép és a szentföld madártávlati képevel) olcsó, 48 krnyi ára folytán, tekintve, hogy a számos főpásztori jóváhagyások és ajánlatokon kívül ő szentsége XIII. Leo pápa elismerő leveleit vitta ki, iskoláinkban általánosan el fog terjedni.

A budai vízgyógyintézeteket a városmajorban és a Svábhegyen ismét a tulajdonos Vaskovics család vette közvetlen vezetése alá, mi által ott újból felvirágozott a régi szellem: a gondos és gyöngéd eljárás a vendégekkel szemben. Az intézetek igazgatója: dr. Fajth Péter, rendelő orvosok: dr. Szabóczy Tivadár és dr. Szinetay József. E régi jó hírnevű hazai intézeteket — hol még napjárdék is vehetők — a közönség meleg pártfogásába ajánljuk. Bővebbet már hirdetésünk.

Megedeli savanyuvíz. Rendkívül rövid idő alatt ezen savanyuvíz-kiütő hírnevre tett azért, a mit onakia ezen vízjóságának lehet tulajdonítani. Dús szénássav- és szénássav-natron tartalma miatt orvosi tekintélyek által katarri-

kus gyomor- és vesebajoknál, váltóház és nehézségekűrés, és epeköbajoknál ajánlatik Mint ivó- és üdítő italt új borral és gyömbér-sörrel isszák, melyekkel vegytve úgy pezseg mint a pezsgó. Különös olcsósága miatt nagyon alkalmas általános használatra.

Irodalom és művészet.

Lapunk e rovatában ismertetett művek, lapunk kiadójánál, Fischel Fülöp könyvtárus áletében megrendelhetők.

„A Brit birodalmon keresztül” című gr. Hübnér volt miniszter művének első füzetét vettük a Ráth Mór könyvkereskedéséből. A jeles szerzőnek e művéről felvilágosítást adnak a fejezetek címei, melyek a következők: 1. rész. Dél Afrika. Az átketés a tengeren. A Fokváros. A keleti tartományok. Kafraria. Natal. — 2. rész. Új Zeland: A hajó utak. A déli sziget. Az északi sziget. Politikai megjegyzések. — 3. rész. Ausztrália: Victoria. Új-Dél-Wales. Queenstand. Politikai megjegyzések. — 4. rész. Jáva. Szingapur, Ceylon Madraz. Bombay. Radspatana. A Pendsab. Az északnyugoti tartományok. Szikkim. Bengália. Politikai megjegyzések. — 5. rész. Ozeánia. A visszatérés Ausztráliába. Áthajózás Colombehől Albanyba. Glenely és Melbourne. Norfolc szigete. Fidsi szigetek. Szamoa-szigetek. A munkásokkal való kereskedés. — 6. rész. Észak Amerika. Az átkelés a tengeren. San Francisco. A kontinenen keresztül. A hazatérés. Egy egy füzet ára 30 kr; az egész mű 30 füzetből fog állni. Kapható a kiadónál és Fischel Fülöp könyvkereskedésében Nagy-Kanizsán.

Új röpirat. — Toldozás, vagy reform. Irta Bartha Béla, jog-és államtudor, akad. jogtanár-Eperjes 1891. Révai Samu. Ára 40 kr. A két új terjedelmű röpirat a jogi szakoktatás égetővé vált reformjaira akarja a társadalom és törvényhozás figyelmét felhívni s következő, figyelemre méltó javaslatokat teszi: a jog-és államtudományok alapvető elemeit is föl kell venni a középiskolai oktatás körébe mint más tudományokkal történt; a jogi szakoktatás és a gimnázium közt nincs átmenet, ez ür áthatalandó; a gyakorlati szakképzést, a jogakadémiákból alakítandó jogi szakiskolákra, a tudományos képzést a teljes tanszabadság elve alapján szervezendő jogegyetemre kell bízni, mely utóbbira csak a szakiskola elvégzése után lephetne a munkára és a szabadság helyes használatára nevelt ifjúság; követele a kötelező doktorátus eltörlését és a tudományos doktorátus visszaállítását. — A mostani szigorlatokat szó-és írásbeli államvizsgálatok helyettesítsék melyek a szervezendő jogi szakiskolákon, vagy a mostani rendszer megmaradása esetén, egyetemeken, jogakadémiákon egyaránt lehetőleg legyenek; az 1889. XXVI. t. cz. által az önkéntes joghallgatóknak a szaktanulmányok karával nyújtott kedvezmény mellőzendő; a III. évfolyam végére, legalább fakultative államvizsgálat helyezendő. — Végül elengedhetetlennek tartja a szerző, hogy elvlegre a felső oktatás ügye is törvényhozásiag szabályoztassék. — Ajánljuk olvasóink figyelmébe e szakavatott tollal írt röpiratot.

Zeneművek. A Rózsavölgyi és társa zeneműkereskedésében megjelent gróf Zichy Géza nászavoltjeja, melyet Szapáry Ilona grófné menyegzőjére írt, ára 1 forint. Ugyancsak Rózsavölgyieknél látott napvilágot Hlőczky Béla Bordal-ai, mely Perotti Gyulának van ajánlva, ára 8 kr.

A mezőgazdák figyelmébe A zöld löhere, lucerna, rétifű, szóval az összes zöld takarmány valamint a gumos és gyökérlelék ok-szerű eltartása. be-avanyítása és mesterséges sajtólása körül igen időszerű és gyakorlati utmutatást a Hrablay Emil féle Takarmányművek mesterséges eltartása e mű, rövid idő óta a legnagyobb-elterjedésnek örvendő Niccs egyetlen uradalom v. öngazda, ki hasznát né vehetné e műnek, miért is e helyen sem mulaszthatjuk el azt a t. gazdaközönség b. figyelmébe ajánlani. A mű ára 86 kr. és megrendelhető Kassán a „Gyakorlati Mezőgazda” c. lap kiadóhivatalában. Az ár előleges beküldése mellett, a mű azonban azonnal és bérmentve küldetik. E műnek ára bár az 124 nagyrétű lapot foglal magában, több csinos ábrával díszítve, egy csekély, hogy bárki is, ki a takarmányművek újabb eltartási módjait ismerni akarja, megszeresheti.

Sainészet Nagy-Kanizsán.

Jászay Mari előadásai.

Mint a falragasok előre hirdették, a magyar nemzeti színház első rendű ragyogó napja Jászay Mari, az utólrható drámai művésznő, e hó 19-én d. u. 1/2 órákor a Zala-Egyszerűről érkezett vonattal városunkba jött. A művésznő fogadtatására csak kevesen mentek az indóházhoz, mert nagy része a közönségnek azt hitte, hogy csak 1/3 órákor érkező vonattal jön. A székesfehérvári színházulat itt idős művésztője Fedress Gyula fogadta a művésznőt s hirtelen be lakására a „Hungária” szállóba, melynek fiatal, előskény vendéglőse Haldar Elek személyesen szolgált fel a megérkezés után a legizotesebb étkeket s híres badacsonyi borát, s a művésznő több ízben kifejezte-éltimeresét a jó konyha és kitűnő vendéglői piacc iránt. A művésznő étkezés után Fedress Gyula és lapunk szerkesztője társaságában igen élénken társalgott s legkevésbé sem látszott meg rajta a fáradtság, melyet vendégzserelés között átélt. Étkészen után Jászay visszavonult szobájába s pihent, este 8 órákor pedig először játszott éspedig egyik legnagyobb szerepét „Elektrát”.

Szofokles e gyönyörű tragédiája Csiky G. műfordításában, mindenütt megragadta a közönséget, így nálunk is, hol a színház minden pontja szofolyásig meg volt telve. Ha Szofokles magyarul s korunkban írta volna e tragédiáját, azt kellene kintünk, hogy Jászay számára alkotta meg „Elektráját”, mert Jászayt kívül alig hisszük, hogy egy művésznő is úgy fogta volna fel e klasszise, nehéz szerepet, mint éppen ő. Az éjszémek különböző változásai: a fájdalom, bosszú, öröm és a diadal feletti kitörés oly jelenetekben lett élénk állítva, melyeknek nem lehet többé jatkáról beszélni. — ez már nem színvadi élet, ez nem színvadászat, hanem a valódi élet változatos érzelmének kifejezése volt. A művésznővel együtt éreztek a fájdalomat apja meggyilkoltatása felett, együtt szenvedtünk veje, midőn fivére költőt halálhírelt vette, s annak porai hamvadra felett kesergett, együtt vágytunk a bosszúra s együtt örültünk ele, mikor a halottnak hitt fivér megjelent előtte. Szóval Jászay magával ragadott mindannyiunkat. Erős hangja nem szavalt, hanem a legtermészetesebben adta a Csiky-féle kereszt-stylus nehéz verssorait, a nélkül, hogy észre vehető lett volna, hogy a mű versekben van írva. Hangja átregé a terem minden pontját és megrásozt minden kedelt. Midőn Orosztes képzelt pora felett tört ki fájdalom, még a férfiak szemében is a rokonszevu könnyel csillogtak.

A közönség minden jelenete után 3—4 ízben hívta ki a lámpák elé s elismerésének oly tartós élénzséssel adott kifejezést, minő-méltán megilleti a magyar dráma ez ünnepelel nagyságát.

Fedress Gyula (A nevelőt) otthoniasan a jé felfogással állítá szeméink elé. Follinsz né Etel (Klytaemnestra) a gögös búska, ferjgylós királynét személyesítette s Elektrával volt jelenete oly hatásos volt, hogy méltán beillett Jászay mellé. Tompa Kálmán (Orestes) nem nagy, de elég hállás szerepét a nála megszokott könnyűséggel játszta. — Kacsér Nina, (Chrysothemis) Elektra nővérét a lehető legjobban iparkodott alakítani, legsikerültebb jelenete az volt, mikor nővérének tanácsokat ad. Köry E. egyetlen jelenetében (Argisthos) ugy Dajka A. (Pylades) megálták helyüket. A mykerei nöket: Daróczy I. Cserdry Irma, Könyv, Torday M. és Benedekné adták, mindannyian jól fel fogva szerepeiket kik között különösen ki kell emelnünk Daróczy szavallását. A darab végével s közönség háromszor éljenzte meg a „magyar Elektrát” ki teljesen kimerülve hagyta el a deszkákat.

CSARNOK.

Egy kis leány virágai.

„Kis kertemben kis virágom,
Nyíl, virágozz minden ágon! . . .
S nyíl a virág, nyíl a róza
Minden reggel virradóra . . .

„Gyenge ágon szép virágszál,
Szébb leszel te galambomnál! . . .
S minden este, alkonyatra,
Galambjárnak leszakasztja . . .

Vigan várja virágával,
Integet e kalapjával? . . .
Jaj — de nem jön! . . . hol is késik? . . .
S meg meg rendül a szívedig . . .

Egy kis harang esendül-kondul: —
— Nem tudnak a galambomról? . . .
Félre kérdez, félve szólnak:
Galambodnak harangoznak . . .

Temetőbe egy új halom zöldül,
Virág virul, virág nyílik környül;
Kis kertjét most itt érzi a kis leány,
Öntözgeti könyveinek árján . . .

„Nyiljatok csak egyetlen szovettim!
Húsz évtágytok, — nénes már nekem senkim! . . .
S míg virági nyílnak minden ágon,
Maga — hervad köré bimbajában . . .

S elhervadva fiatalon, árván
Helyet nyer ott kedves szomszédágyán; —
S a két sirhat viruló kis kertje
Összeolvad édeseden egybe . . .

S. Erdőgh Gyula.

A közös sirhalom.

Irta: Karay Anna.

Sirjatók virágok, legszebb testvéreket letörte a halál! . . .

Csendesen ég az asztalon a lámpa, fény sugarai vakítón verődnek vissza az előtte kiterített fehér újságlapról, melyen leborulva egy mozdulatlan fej pihen: egy fiatal férfi feje.

A tejfeleg remegő fehéres fényvel szórja be két görcsösen összekulcsolt kezét, melyen forró, lázasan lüktető homlok pihen s megvilágítja a tömört telete fűrőket, melyek fejt elborítják.

A lámpa csendesen, nyugodtan ég előtte, nem lobogtatja meg lángját az a belső vihar, mely az ifju lelkében véglegmegy, csak néha sercen, pattan egy nagyot, mintegy kérdezve őt, — miért halványodott el arca oly hirtelen, az a derülten, gondatlanul olvasgató arc? — mért kulcsolta össze oly görcsösen az asztalon vidáman dobogató kezét — és mért borult le rájók, mintha — sirna . . .

Az ifju felemelte lankadt fejt a lapról, szeméit merően a nyomtatott betűkre szegte, de mint-ha káprázott volna az a révedező tekintet, mint-ha láncra kelték volna előtte a betűk, kezébe vette, — arcához emelte és úgy olvasta el újra sokszor, egymásután. — Hiába! Azok a gyaszos, telete betűk mindig mindig egyet, ugyan azt jeleztek; — a ha'ált . . .

Ledobta újra a lapot s a lámpa fénye megvilágítja e pár sort:

„Győrölt e. hó 21-én. ismét egy szép, ifju életet oltott ki a halál. Szerdahely Lenke élte 19 ik évében elhunyt. A gyönyörű ifju leányt tegnap impozans részvét mellett tették a sirba. Legyen neki könnyű a föld! . . .

Az ifju újra oda borult a lapra, ajkai a drága névre forrtak s midőn újra, sokára felemelte onnéi fejt, a fehér lapon néhány kis viznyom maradt, mint szentelt víz a szemfedőn.

Háttra dőlt a karszékekben, nem olvasott tovább. Megállította az a néhány sor fekete betű, lelke ahoz tapadt, nem mehetett tovább. Nézett, nézett a lámpa lángjába mereven, lélek nélküli mozdulatlanságában.

Meghalt . . . Miért, hogy a virágot, mely ma a legzebben virul, kis zörgő vázá téheli a holnap? . . . miért, hogy a lúz mely ma még fényesen világol, holnap szürke hamu? . . . miért, oh miért, hogy az emberi élet csillaga olyan könnyen — lehull? . . .

Lehullt az a csillag, mely az ő előre törekvő lelkének világa volt, elhervadt az a szép virág, melynek szive fölött készített helyet és kialudt az a tűz, mely az ő jövő boldogságának vesztalángja volt . . . Oh mily kopár, virágtalan lesz ezután az élet utja, milyen sötét, csilagtalan a jövő ege!

Alig két éve mult, hogy bucsuzásakor oda hajtotta angyalszép fejt az ő szivére és ráfürgeszive könyben uszó, szerető két szemét, remegve kérte: — ne hagyj el, oh ne hagyj el, az én egész életem a tied!

Sejtette-e, hogy az az egész élet oly rövid lesz? . . .

Most ő fogja oda hajtani fejt a sirhálmára és ő fogja zokogni: — miért, oh miért hagyta el engemet, az én egész életem a tied volt? . . .

Az ifju kábultan, mereven nézett maga elé.

Mikor még kis gyermekek voltak, mennyit gyü-lölködtek, mily engeszteletlen volt a harag közöttük. Hogyne! hisz a szüleiktől tanulták. Minhajdan a Montechi és Capulet ház, oly ellenséges viszonyban állt egy mással, valami régi birtokper miatt, az Endrey s a Szerdahely család. A gyermekek születésüktől kezdve szivták magukba az egymás iránti haragot, a gyü-lölködést, bár fogalmuk sem volt róla, miért gyü-lönek? Egy utcában laktak, naponkint kellett egymást látniok, midőn az iskolába mentek s olyan

kor a kis Lenke boldogabb volt, ha ráálltette piros nyelvecskéjét, vagy szamárfület csinálhatott háta mögött. Ő meg viszonozásul hógolyókkal dobálta. Aztán ha csuszkalás közben az Endreyék Karcája hasra esett, a kis Lenkekacagva, taposolva s ugrandozva adott a feletti örömenek kifejezést. Ő meg a rozsz fiu ugy állt bozszat ezért, hogy midőn vasárnap a Lenke kicsipve, kényesen a templomba -lépkedett, ugy intézte dolgát, hogy közvetlen mellette bele ugorhassék egy piszkos pocsolyába, mitől a hiu kis leány persze csupa sár lett. (Folytatjuk.)

Közigazdaság.

— **Budapesti gabonázás.** Buzát a múlt hét folyamán csak mérsékeltén kínáltak, a kereslet jobb volt. Elkelt szállárd irányzat mellett 14.000 métermazsa 5—10 krral magasabb áron. — **Egyéb gabonaneműekben** csekély üzlet, lanya árakon.

— **Gabonázásról.** A vetések fejlődésére kedvező időjárás következtében a hangulat folyton lanya, vételkedv hiányzik s árak naponkint hanyatlanak. A hozatalok piacunkra csekélyek. Mai árak: buza 9.25, rozsz 7.50, kr., tengeri 7 frt. zab 6.50, köles 8.50, fehér bab 7.50 tarka 5.50 krajcár.

Felölös szerkesztő: Cs. Palotai Ákos.

Nyiltér.

Nyers selyem bast ruhákat 10.50 krré a legjobb anyagból szállítvám-és posta-díjmentesen küld **Henneberg G.** os. és kir. ulv. szállító gyári raktára **Zürichben.** Minták kívánatra azonnal küldetnek **Levelekre Széjzba 10 kras bűlgy ragasztandó.** 774

REGÉDEI savanyuviz

a leglisztább égvényes savanyuviz, uj borral és gyümölcs-szőrppel vegyítve pezseg. Kapható minden gyógyszerárban, fűszerüzletekben, szállodákban és éttermekben.

Főraktár Lipót-körut 21 a. 884 1—12

HIRDETÉSEK:

Christofle és társa.

Egy teljes étkészlet, mely áll:
12 terecskés, 12 szálkés villa, 12 kacséji kés,
12 csomogó villa, 12 csomogó kés, 12 kacséji kanál,
1 terecskés, 1 kacséji és 1 szálkés
villából a. 100.— Étes barel.
1 kcs. 14/20

Készletek székék, szifonok, vendéglők, bank-házak, szerzdák, díszök és tüsti álló-mak részére.
Köszönettel és képen kéjgészítők magyén és bérmestéri.

Műblyhofet ösdn

Christofle és társa.

ékszerésznél Nagy-Kanizsán

Dús mellékkereset

csekély fáradozás és nagy jutalék mellett. Ajánlkozók küldjék rövid életrajzukat, koruk, vallásuk és rendszer foglalkozások megjelölése mellett **F. H.** jelige alatt a kiadóhivatalhoz.

Reichlicher Nebenverdiens

bei geringer Mühe und hoher Provision, Bewerber wollen kurzen Bericht über Ihren Lebenslauf unter Angaben ihres Alters, Religion und Beschäftigung sub Chiffre **F. H.** an die Expedition richten. 887 1—2

Dr. G. Heerlin-Pog-Crem.
 A fogak szépsége. Nékülözhetetlen rövid ideig tartó használattal a fogak tisztítása.

KALODONT

Egészségügyi hatóság által megbíráltva.
 Igen alkalmas utazásoknál. Illetesen üdítő.
 Ártalmatlan még a leggyöngébb fogzománonál is.

Jegyzék: Németország és Franciaországban a legnagyobb eredménnyel van használatban s úgy az udvarnál, mint a legmagasabb körökben és az egyszerű polgár házában is használtatik. 695 23-26

Kapható a gyógyszereszek és illatszerekknél. Ár: egy darabnak **35 kr.** Nagy-Kanizsán: Schwarz és Tauber, Rosenfeld Adolf, Strem és Klein, Marpu és Huber és Prager Béla gyógyszerész áránál.

KOTZÓ PÁL

BUDAPEST, VIII. üllői út 18. szám.

Ajánl:
Brantfordi önműködő kéveköté aratógépeket, legújabb és legegyszerűbb szerkezet, acsátranyval előnyei: a legnagyobb szállárdaág és egyszerűség, a legnagyobb arató és a legálacsonyabb vágó képesség a legkönnyebb-járás és a legegyszerűbb csomókötés.
Compound gőzmozgonyokat, tüzelő anyag megtakarítása al.
Gőzmozgonyokat, fa-, szén- és szalma-fűtésre 2 $\frac{1}{2}$ -30-ló erejű.
Nines gőzeséplőket, legújabb szerkezet, 4-szer fordítható sínekkel, rendkívül hosszú, telát toldást nem igénylő szalma-rázókkal.

Szöges gőzeséplő gépeket, 3-4 lóerejű tétős tisztító szerkezettel árpahéjazóval és választó hengerral. Továbbá mindenféle járgányeséplőket, vetőgépeket és egyéb gazdasági gépeket.

Olcsó árak. — Kedvező fizetési feltételek. 882 1 8

Luser L. Tourista tapasza

biztosan és gyorsan ható szer a tyúkszem, lábtalp és sarkon lévő dagaszt s egyéb bőrkeményedés ellen, a hatásért jótállást vállalnak. A gyógytárcsán kapható.

835 1-6

SCHWENK L. győgytárban Meidling-Bécs.

Valódi e tapasa csak akkor, ha használati utasítással és minden darab a fentelbi védjeggyel s aláírással el van látva, miért is óvakodni kell az utánzásoktól. Kapható N.-Kanizsán Marton és Hubert keresk., és Belus L. gyógyszerész.

Junker és Gaertner

Budapest, IV. vaczi-utca 21.

Az 1890. évi bécsi gazdasági és erdészeti kiállításon a nagy ezüst éremmel kitüntetve.

Szállít: 809 17-20

szállítható és állandó mezeli és erdészeti vasutakat.

Erdészeti kocsiok hosszúra és tűzifa szállításra.

Billentő kocsiok föld, homok és kavics szállítására legújabb szerkezettel

Pályaberendezések kicéántra általunk eszközöltetnek és üzemre készen átadatnak.

A Pesti Hirlap 40,000 példányban jelenik meg.

PESTI HIRLAP

naponként 16-20 oldal terjedelmű

pártoktól és kormánytól egyaránt független politikai napilap.

Munkatársai közt vannak Magyarország elsőrangú publicistái és szépirodalmi írói.

A lap állandó előfizetői — habár havonként ujtják is meg az előfizetést — karácsonykor ajándékuul kapják a Pesti Hirlap nagy képes naptárát.

Előfizetési árak:
 Egész évre 14 frt. | Fél évre 7 frt. | Negyedévre 3 frt 50 kr. | Egy óra 1 frt 20 kr.

Rendes zenemellékletek.

Mutatószámokat kívánatra egy hétiig ingyen és bérmentve küld a kiadóhivatal:

Budapest, V. ker., nádor-utca 7. szám.

XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX
 Barmely állásu megbizható személyek, kik sors-
 jegydrásadók létrehozásához lakok szerzésével
 loglalkozni akarnak szép jövedelmet nyerhetnek.
 Ajánlatok intézendők a Budapesti Bankgye-
 sület részvénytársaságához Budapesten. 879 3-4
 XXXXXXXXXXXXXXXXXXXX

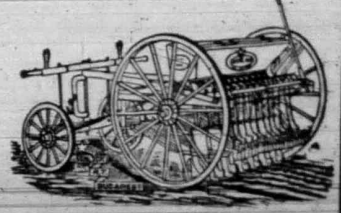
SCHLICK-féle Vasöntöde és gépgyár Részvény Társaság Budapesten.

Gyár és irodák:
 VI. külső váczli-ut 1896/99. sz.

Városi iroda és raktár:
 VI. Podmaniczky-utca 14. szám.

Ajánlja kitűnő és szilárd szerkezetű, 811 15-24

gőz- és járgányesplő-készületeit és számos első díjakkal kitüntetett szab-
SCHLICK-féle 2 és 3 vasu-ekéit, és szab-
mélyítő-ekéit, eredeti Schlick és Vidats-féle egyvasu ekéit
 talajmivelő eszközeit, boronált és rügtörő hengereit
 valamint SCHLICK-féle szab.
"Haladás" sorbavetőgépeit.

Részletben vannak továbbá: gabonaféltő rosták (BAKER és VIDATS rendszer), takarmánykészítő gépek, tengeri morzsolók és darálók, szabad Jókay-féle "Hungaria" daráló-gépek erőhajtásra, őrőlmalmok és olajmalom-bendezések. Eredeti amerikai kévekövő és marok-rakó arató-gépek és fűkaszaló-gépek, szállítható mezeli vasutak stb.

Előnyös fizetési feltételek. Lepjuttányosabb árak.
 Arjegyzzék kizárólag ingyen és bérmentve.

OSIK JÓZSEF
 első szerémi portland-cement- és vízhatlan mészgyár
 HÉCOSSINTEBANT.
 Kézponti Iroda és raktár: BUDAPESTEN, V. Rudolf-rakpart S.
 812 16-30
 ajánlja a t. építész és építőmester urak, építkezési vállalatok, főhírtörkösek, közszolg. és egyéb lakó-építkezések, valamint nagyterem építkezésekhez beszedés, legyártatásra saját gyárművein
PORTLANDCEMENT és VÍZHATLAN MÉSZEK
 melyek mindenkör egyenlő jó minőségben szállítanak. — Arjegyzzék a nagyvételű kivételre készírt megkötendők
 Bécs, 1872. Budapest, 1885. Ezerk, 1889. N.-Palánkán, 1887. London, 1878.
 Érdem-érem. Nagy díszokl. Díszoklevél. Arany-érem. Díszoklevél.
 Paris, 1867. Kécskemét, 1872. Ezerk, 1875. Szeged, 1878. Trieszt, 1888.
 Bronz-érem. Ezüst-érem. Arany-érem. Érdem-érem. Arany-érem.

Hirdetmény.

A nagy-kanizsai Kaszinó saját épületében levő egyleti helyiségei-
 ben az italok és ételek kiszolgáltatását (kávéházi és vendéglői üzletet)
1891. évi augusztus hó 1-ső napjától három évre bérbe
adja.

Az egyletnek van két új tekéző asztala, melyeknek jövödelme, va-
 lamint a kártyajáték jövödelme is a bérlőt illeti. Ezenkívül a bérlő egy
 két szobás lakást is kap.

A fűtés és világítás, valamint a cseléd és szolgáliszemélyzet alkalma-
 zása a bérlőt terheli.

Az 55 év óta fennálló egyletnek 280 tagja van. A helyiségek áll-
 nak: egy olvasó-, egy tekéző-, egy társalgó- és két kártyázó teremből.
 Ezekon kívül van még a diszterem is, melyben télen a táncmulatságok
 rendeztetnek s mely az év tolyamán egyéb czélokra, hangversenyek, elő-
 adások, lakodalmak stb. megtartására bérbe is adatik.

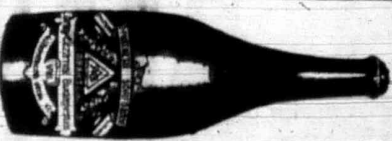
A kik az üzletet elnyerni óhajtják, felkéretnek, hogy zárt ajánla-
 taikat 300 forint bánatpénzzel ellátva, alóírt elnöknél, a kínél a közelebbi
 feltételek is megtudhatók, **f. é. június 30. napjáig adják be**

Nagy-Kanizsán, 1891. június 1-én.

Ebenspanger Lipót

mint a nagy-kanizsai Kaszinó elnöke.

878 3-3

Ó-Pilseneti kivitelei sör

ÜRLEY GÉZA

Szállítási pincék Kobingdn.

BUDAPEST.

edelői, hamisítatlan minőségben jóállás mellett ajánlja

az országos főváclár

— Jégöltő-berátók és üzemeltetésüknek értékesítésség
 Székli és horvátok, valamint 125 és 50 palackos terhelésű
 ládákban.
 Arjegyzzék ingyen és bérmentve.

Dr. **Vaskovits**

féle **vizgyógy-
 intézetek**

Budán,

Városmajorban

és a **Svábhogven**

E régóta fennálló és országos hírnévnek örvendő, vizgyógyintézet
 ugy berendezésénél, mint szakavatott vezetésénél fogva legajánlatosabb
 mindazok számára, kik a vizgyógyomódot, az orvostudomány e legfá-
 sosabb gyógyeljárását kívánják használni.

Szükség szerint **gőzfürdők, lápfürdők, villamosítás** és
massage is alkalmaztatnak, a városmajori, mint a svábhegyi gyógy-
 intézetben egyaránt. — **Olcsóság, jó ellátás, gondos kezelés**
 általános ismert előnye az intézetnek. A vizgyógyomó a legkülönféltébb
 betegségek ellen kiváló sikerrel használtatik. Így az **idegrendszer** és
vérkeringés, a légzési és emésztési szervek bajainál a leg-
 fényesebb eredményt érhetjük el vele, a mint ez intézetben eddig kezelt
 esetek nagy száma bizonyítja. A fővároshoz való közelsége dacára mind-
 kettőnek kitűnő levegője van, **gyönyörű Arayas park** közepetté
 fekszik; **gyors és olcsó közlekedéssel** bir ugy a városban,
 mint a budai vidék számtalan kiránduló helyeibe.

Gyógy-vendégek lehetnek **bennlakók** (teljes ellátással)
 vagy **bejárók.**

Értesítő könyvecskét ingyen és bérmentve küld

A Z I G A Z G A T Ó S Á G.

(Budapest I. városmajor-utca 64.)

880 1-2